

የኮ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም ስድስቱ ፕራዞች

(ተረት፣ የክፍል ወጪ ጨዋታ፣ የተግባር ስምምድ፣ ሥነ ጥበብ፣ የክፍል ወስጥ ጨዋታ እና መዘቃ)

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ትምህርት ሚኒስቴር

የኮ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም ስድስቱ ፕራዞች

(ተረት፣ የክፍል ወጪ ጨዋታ፣ የተግባር ስምምድ፣ ሥነ ጥበብ፣ የክፍል
ወስጥ ጨዋታ እና መዘቃ)

ስድስቱ እና አርባኢዎች

- አቶ ሐዋዝ ኃ/አደሱስ
- አቶ ማተቤ አሰማየሁ
- ወ/ሮ ማዕከላች ግደደ
- አቶ አሲ አመንቲ
- አቶ ዳኛቸው መሰሰ
- ወ/ሮ ነፃነት አደን
- አቶ መሱጌታ ጋቢሳ
- ወ/ሮ ዩዲት መከተ
- አቶ መስፍን ተፈራ

ገምጋሚዎች

- አቶ ደበረ አብዱላ
- አቶ አበራ መሐሪ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ትምህርት ሚኒስቴር

ምስጋና

በዚህ መጽሐፍ ዝግጅት በቴክኒክና በፋይናንስ ረገድ ያገዙን የአለም ባንክ፣ የኒሴፍ፣ ሴቭ ዘ ቸልድረን፣ ራይት ቱ ፕላይ፣ ኤዲቪ፣ ኮተቤ ሜትሮፖሊታን ዩኒቨርሲቲ እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/ መንግስት ት/ቢሮ ናቸው። በዚህ ምስጋና ስማቸው ያልተጠቀሱ በርካታ ድርጅቶችና ግለሰቦች ይህንን ስርዓተ ትምህርት እውን እንዲሆን ያልተቆጠበ ድጋፍ ሰጥተዋል። በዚህም ትምህርት ሚኒስቴር ምስጋናውን ያቀርባል።

© የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ትምህርት ሚኒስቴር

1ኛ ክጥም 2010 ዓ.ም

የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ትምህርት ሚኒስቴር

ISBN: 978-99944-2-885-1

ማጠቃለያ

መግቢያ	vi
ጥራዝ 1:- ተረት	vii
ጥራዝ 2:- ከክፍል ውጪ የሚደረጉ ጨዋታዎች	27
ጥራዝ 3:- የተግባር ስምምድ	61
ጥራዝ 4:- ሥነ-ጥበብ	95
ጥራዝ 5:- በክፍል ውስጥ የሚደረጉ ጨዋታዎች	117
ጥራዝ 6:- መዘቃ	139

መግቢያ

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስድስት ጥራዞች በአንድ ላይ ይገኛሉ። እነሱም የተረት ጥራዝ፣ የክፍል ውጪ ጨዋታ ጥራዝ፣ የተግባር ልምምድ ጥራዝ፣ የስነ ጥበብ ጥራዝ፣ የክፍል ውስጥ ጨዋታ ጥራዝ እና የሙዚቃ ጥራዝ ናቸው። እነዚህ ጥራዞች የመምህሩን መምሪያ ተግባራዊ ለማድረግ ለመምህሩን ግልጽ በሆነ መንገድ ተብራርተው የቀረቡ ናቸው።

የሕ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም

ጥራዝ 1:- ተረት

ማውጫ

መግቢያ	X
ተረት ቁጥር 1:- ራስን ማስተዋወቅ	1
ተረት ቁጥር 2:- አካባቢን ማስተዋወቅ	1
ተረት ቁጥር 3:- ንጽህና አጠባበቅ	2
ተረት ቁጥር 4:- ሁለቱ አይሆኑ	3
ተረት ቁጥር 5:- አበበ እና ጆማል	4
ተረት ቁጥር 6:- መስሎ ጨዋታ	4
ተረት ቁጥር 7:- የዳር እንስሳት ስብሰባ	5
ተረት ቁጥር 8:- “ወይዘሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው”	6
ተረት ቁጥር 9:- የቤት እንስሳትና ልጆቻቸው	7
ተረት ቁጥር 10:- የሀብታሙ ትምህርት ቤት ታሪክ	8
ተረት ቁጥር 11:- ሕይወት ያላቸው እና የሌላቸው ነገሮች	9
ተረት ቁጥር 12:- ሰጅርም መደበቂያ የሰም	10
ተረት ቁጥር 13:- ስለሄሰን ጨዋታ	11
ተረት ቁጥር 14:- የሀኪሙ ምክር	12
ተረት ቁጥር 15:- ሦስቱ የተራቡ ፍየሎች	13
ተረት ቁጥር 16:- አሊ የሚወዳት አበባ	14
ተረት ቁጥር 17:- የፊደል አናት	15
ተረት ቁጥር 18:- መጫዎቻዎችን በወረቀት መሥራት	15
ተረት ቁጥር 19:- ራሃል እና የግል ንፅህናዋ	16
ተረት ቁጥር 20:- የሃና ድመቶች	17
ተረት ቁጥር 21:- ዘሃራና ጎረቤቶቻቸው	18
ተረት ቁጥር 22:- ከድጃ እና ንደኛቿ	19
ተረት ቁጥር 23:- የእስት ተእስት ተግባራት	20
ተረት ቁጥር 24:- የአናቴ ምክር	21
ተረት ቁጥር 25:- የጎሮ አትክልት	22
ተረት ቁጥር 26:- ማን ሞኝ አለ	23
ተረት ቁጥር 27:- የወራቶችና ወቅቶች ሰውጥ	24
ተረት ቁጥር 28:- ቀባጩ ፊንጣ	25
ተረት ቁጥር 29:- ትንሿ ቀይ ደሮ	26

መግቢያ

ይህ የተረት ጥራዝ ለሕፃናት የሚነገሩ ታሪኮችን ወይም ተረቶች የያዘ ነው። ተረቱ በሃምንቱ ክፍለ-ጊዜያት የሚማሩትን ጽንሰ-ሃሳብ የሚያጠናክር ሲሆን፤ የማዳመጥ፣ አስተማሪው ተረቱን ነገራቸው በኋላ መልሶ የመተረክ፣ የመጠየቅ፣ በተረቱ ውስጥ የተጠቀሱ ሰዎችን፣ ዕቃዎችን፣ እንስሳትን የመለየትና የማወቅ ክህሎቶችን እንዲያዳብሩ ያግዛቸዋል።

ተረቱን ከመንገርዎ በፊት ታሪኩን ለመረዳት የሚያስችሏቸውን ቁልፍ ቃላትና ሐረጎች መገንዘባቸውን ያረጋግጡ። ከዚያም ተረቱን ጮክና ረጋ በማለት ይንገሯቸው። ተረት ለሕፃናት ከመንገር ቀደም ብለን በግላችን አንብበን በቃል ልንነግራቸው ያስፈለጋል። ተረቱን አንብበው ወይም በቃል ነግረው ከጨረሱ በኋላ ከተረቱ የወጡትን ጥያቄዎች ይጠይቋቸው። በተጨማሪም ማዛመድን እንዲማሩ ከሌሎች ከሚማሩት ጉዳይ ጋር የተዛመዱ ጥያቄዎችን ሕፃናቱን ይጠይቋቸው። ምናልባት በቂ ጊዜ ካገኙ ሕፃናቱ ተመሳሳይ ተረት እንዳላቸው የመናገር ዕድል ይስጧቸዋል።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ የመወያያ ጥያቄዎች እና ምክሮች ተቀምጠዋል። እነዚህ የመወያያ ጥያቄዎች እና ምክሮች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየ ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበር መጠቀም ይችላል።

1ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 1:- ራስን ማስተዋወቅ

ልጆች ዛሬ አንዲት ልጅ እራሷን እንዴት እንደምታስተዋውቅ እንሰማለን።

ስሜ ፋጡማ ይባላል። ሰባት ዓመቱ ነው። የአባቱ ስም ኢብራሂም የእናቱ ደግሞ ሶፊያ ነው። ሁለት ወንድሞች አሉኝ። እነሱም ዳውድና አብደላ ይባላሉ። እኔ የምወደው ሙዝ ነው። እኔን ደስ የሚለኝ ሰዎች ሲስቁ ማየት ነው። ሰማያዊ ቀለምም ያስደስተኛል። የምጠላው ደግሞ መደባደብን ነው።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. የፋጡማ አባትና እናት ስም ማን ይባላል?
2. የፋጡማ ዕድሜ ስንት ነው?
3. ፋጡማ ምን ትወዳለች? የምትጠላውስ ምንድን ነው?
4. ፋጡማ ስንት ወንድሞች አሏት? ማን ማን ይባላሉ?

ምክር

ልጆች ፋጡማ እንዴት አድርጋ እራሷን እንዳስተዋወቀች አያችሁ። ጎበዝ ናት አይደል? ልጆች እናንተም ስማችሁን፣ የእናትና የአባታችሁን ወይም የቤተሰባችሁን ስም ሁል ጊዜ ማስታወስ መቻል አለባችሁ። የሚያስደስታችሁን እና የምትጠሉትንም መናገር መቻል አለባችሁ።

2ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 2:- ሕካባቢን ማስተዋወቅ

ልጆች ዛሬ አንዲት ልጅ አካባቢዋን እንዴት እንደምታስተዋውቅ እንሰማለን።

ስሜ ፋጡማ ይባላል። እኔ የምኖርበት ሰፈር ስም ኢንዚ የሚባል ሲሆን የምንጫወትበት ደስ የሚል አረንጓዴና ሰፊ ሜዳ አለ። ግቢያችን ውስጥ ደግሞ ትላልቅ የማንጎ ዛፎች አሉ። ፀሐይ ሲሆን ዛፎቹ ሥር ቁጭ ብሎ መጫወት ያስደስተኛል። ቤታችን ጣሪያው ሳር ሲሆን በሩና መስኮቱ ደግሞ ከእንጨት የተሠራ ነው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. የፋብሪካ ሰፈር ማን ይባላል?
2. የእነፋብሪካ ቤት ጣሪያ ከምን የተሠራ ነው?
3. የእነፋብሪካ ቤት መስኮቶችና በሮች ከምን የተሠሩ ናቸው?

ምክር

ልጆች ፋብሪካ እንዴት አድርጋ አካባቢዋን እንዳስተዋወቀች አያችሁ። ጎበዝ ናት አይደል? ልጆች እናንተም ሰፈራችሁን እና ቤታችሁን ሁል ጊዜ ማስታወስ መቻል አለባችሁ።

3ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 3:- ንጽህና አጠባበቅ

ህፃናት ዛሬ አልማዝ ስለምትባለው የጥሩዬ ጓደኛ ንጽህና አጠባበቅ እንሰማለን።

ከጥሩዬ ጋር በአፀደ ሕፃናት ውስጥ አብረዋት ከሚማሩት ጓደኞቿ አንዷ አልማዝ ትባላለች። አልማዝ ወደ ትምህርት ቤት ስትመጣ ፊቷን ታጥባ ፀጉሯን አበጥራና ቦርሳዋን ይዛ ትመጣለች። አልማዝ ፊቷን በውሃና በሳሙና ሁልጊዜ ስለምትታጠብ አይኖቿና አፍንጫዋ ሁል ጊዜ ንፁህ ናቸው። ፀጉሯንም ካበጠረች በኋላ በሪቫንዋ ታስረዋለች። ጠዋት ጠዋትም ጥርሷን በሚገባ ትፍቃለች። ከምግብ በኋላ አፍንጫዋን ትጠብቃለች። በመሆኑም የአልማዝ ጥርስ ሁልጊዜ ነጭ ነበር። በተጨማሪ በጥርሶቿ መሃከል ምንም የቀረ ምግብ ስለማይኖር የጥርስ በሽታ ይዟት አያውቅም። አልማዝ ሁል ጊዜ ንፁህ ናት። ስለዚህ ጥሩዬና ሌሎች ጓደኞቿ በጣም ይወዷታል። አንድ ቀን አስተማሪዋ ስለ ግል ንጽህና ስታስተምር “ልክ እንደ አልማዝ አይናችሁንና አፍንጫችሁን ማጽዳት፣ ፀጉራችሁንም እየታጠባችሁ ማበጠር፣ ጥርሳችሁን መፋቅ፣ ከዚያ ልክ እንደ አልማዝ ንፁህ፣ ቆንጆ እና ጤናማ መሆን” አለባችሁ - ብላ ስትናገር አልማዝ ደስ አላት።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. አልማዝ ፀጉሯን እንዴት ትይዛለች?
2. አስተማሪዋ ስለ አልማዝ ምን አለች?
3. አልማዝ ንጽህናዋን ለመጠበቅ የምትጠቀምባቸው መሣሪያዎች ምንድን ናቸው?

ምክር

ስለዚህ ህፃናት ጤናማና ቆንጆ እንድትሆኑ ሁልጊዜ ራሳችሁን በተለይም ደግሞ አይናችሁን፣ አፍንጫችሁን፣ ፀጉራችሁን፣ ጥርሳችሁን በንጽህና መያዝ አለባችሁ።

4ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 4:- ሁለቱ አይጦች

ህፃናት ዛሬ ሁለቱ አይጦች የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አንድ ወፍራም እና አንድ ቀጭን አይጦች ነበሩ። ወፍራሙ አይጥ በገጠር ሲኖር ቀጭኑ አይጥ በከተማ ውስጥ ይኖራል። ጊዜው ክረምት ስለነበር ቀጭኑ አይጥ የአክስቱን ልጅ ለመጠየቅ ወደ ገጠር ሄደ። ቀጭኑ አይጥ ገጠር እንደደረሰ ወፍራሙ አይጥ በጣም በመደሰት “ተወዳጅ ዘመዴ አንተን እየጠበቅሁኝ ነበር እንኳን በሰላም መጣህ” በማለት በደስታ ተቀበለው።

በሚቀጥለው ቀን ጥዋት ወፍራሙ አይጥ ቀደም ብሎ በመነሳት ጣፋጭ ፍራፍሬዎችን ለቀጭኑ አይጥ ሰበሰበለት። ቀጭኑ አይጥ በድሎት እና በደስታ በከተማ ውስጥ የሚኖረውን ኑሮ እያሰበ ወፍራሙ የገጠር አይጥ እንዴት አድካሚ ስራ እንደሚሰራ እያየ ተደነቀ።

ከዚያም በኋላ ሁለቱ ዘመዳም አይጦች ተያይዘው ወደ ከተማ መጡ። ከተማ እንደገቡ ወፍራሙ አይጥ በመንገድ ላይ በሚታዩት ደማቅ መብራቶች እና ረጃጅም ህንፃዎች መደነቅ ጀመረ። ብዙ ጫጫታ ሰምቶ ስለማያውቅ በመኪናዎች የጥሩምባ ድምጽ ፍርሃት አደረበት።

ወፍራሙም አይጥ “በዚህ ትልቅ ከተማ ወስጥ ከምኖር ወደ ቤቴ ብሄድ ይሻለኛል” አለ። በማግስቱ ጥዋት ቀጭኑ የከተማው አይጥ ወፍራሙን የገጠር አይጥ ጠርቶት ስማ ዘመዴ እኔ የከተማ አይጥ ስለሆንኩኝ የገጠሩን ኑሮ ለመኖር ከበደኝ አንተም የገጠር አይጥ ስለሆንክ የከተማውን ኑሮ በቀላሉ ለመኖር ተቸግረህል። “ሁል ጊዜ አዲስ ነገር ለመልመድ የተወሰነ ጊዜ መቸገር የማይቀር ነው፤ ዋናው ቁም ነገር መማር እና ለማወቅ መጣሩ ላይ ነው” ብሎት በቦርሳ የተሞላ ስጦታ ሰጥቶት ወደ ገጠር ሸኘው። ወፍራሙም አይጥ ለተሰጠው ስጦታ አመስግኖት ሄደ።

የውይይት ጥያቄዎች

1. በገጠር የሚኖረው አይጥ ከተማ ሄዶ ምን ምን ነገሮችን አየ?
2. በከተማ የሚኖረው አይጥ ገጠር ሄዶ ምን ምን ነገሮችን አየ?
3. የከተማው አይጥ የገጠሩን ዘመዱን ሲሸኘው ምን አለው?
4. የከተማው አይጥ የገጠሩን ዘመዱን ሲሸኘው ምን አደረገለት?

ምክር

ስለዚህ ህፃናት ሁል ጊዜ አዲስ ነገር ለመልመድ የተወሰነ ጊዜ መቸገር የማይቀር ነው፤ ዋናው ቁም ነገር መማር እና ለማወቅ መጣሩ ላይ ነው።

5ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 5:- አበበ እና ጀማል

ህፃናት ዛሬ “አበበ እና ጀማል” የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አበበ እና ጀማል በአንድ ሰፈር ውስጥ የሚኖሩ ልጆች ናቸው። የሚዋደዱ ጓደኛዎችም ናቸው። ከትምህርት ቤት ሲመለሱ ባላቸው የአረፍት ጊዜ ካሉ ይጫወታሉ፤ ካሉ ከተጫወቱ በኋላ በመረዳዳት የተሰጣቸውን የቤት ስራ ይሰራሉ። ከአለታት አንድ ቀን ካሉ በመጫወት ላይ እንዳሉ ካላቸው ፈነዳች። በዚህም ምክንያት ካሉን ያፈነዳህት አንተ ነህ፤ አንተንም በመባባል ተጣሉ። በዚህ ጊዜ የአበበ እና የጀማል አባቶች ደርሰው ገላገሏቸው እና ጀማል እና አበበ የተጣሉበትን ምክንያት ጠይቀው ከተረዱ በኋላ በጨዋታ ጊዜ መጫወቻዎች ሊበላሹ፣ ሊቀደዱ፣ ሊሰበሩ፣ ወይም ሊጠፉ እንደሚችሉ እና በዚህም ምክንያት መጣላት እንደሌለባቸው በማስረዳት አስታረቋቸው። ጀማል እና አበበም ከዚያ ጊዜ በኋላ በጓደኝነታቸው ቀጠሉ፤ ተጣልተውም አያውቁም።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጀማልና አበበ ምን እና ምን ናቸው?
2. ጀማልና አበበ በምን ምክንያት ተጣሉ?
3. ጀማልና አበበ እንዴት ታረቁ?

ምክር

በጨዋታ ጊዜ መጫወቻዎች ሊበላሹ፣ ሊቀደዱ፣ ሊሰበሩ ወይም ሊጠፉ እንደሚችሉ እና በዚህም ምክንያት ስትጫወቱ መጣላት የለባችሁም።

6ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 6:- መስሎ ጨዋታ

ህፃናት ዛሬ “አበበ እና ጀማል” የሚለውን ተረት በተረት ቁጥር 5 ያለውን በድጋሜ እንሰማ እና በመቀጠልም በተረቱ ውስጥ የተገለጹትን ገጸ ባህሪያት አስመስለን እንጫወታለን በማለት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- “አበበ እና ጀማል” የሚለውን ተረት እንዲያስታውሱ በድጋሜ መተረክ፤
- በተረቱ ላይ ያሉ ገፀ ባህሪያትን በመጠየቅ እንዲለዩ ማድረግ፤
- በተለዩ ገፀ ባህሪያት መሰረት ህፃናትን መለየም (አበበ፣ ጀማል፣ የአበበ አባት እና ጀማል አባት)፤
- የአበበ እና ጀማል ገፀ ባህሪ አስመስለው የሚጫወቱበት ኳስ መስጠት እና ተረቱን አስመስለው እንዲጫወቱ ማድረግ፤
- በመቀጠልም አስመስሎ መጫወት ያልተጫወቱ ህፃናትን በተራ ማጫወት፤

7ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 7:- የዱር እንስሳት ስብሰባ

ህፃናት ዛሬ “የዱር እንስሳት ስብሰባ” የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አንበሳ፣ ቀበሮ፣ እና ተኩላ ያገኙትን ነገር እኩል ተካፍለው ለመብላት ተስማምተው አንድ ላይ ለአደን ሄዱ። በጋራ ሆነው አጋዘንን አድፍጠው አደኑ። አደኑ የያዙትን በስምምነታቸው መሰረት እኩል ለመካፈል ስብሰባ ተቀመጡ። አንበሳ የዱር እንስሳቱን መቁጠር ጀመረ ከዚያም እንዲህ አለ “አብዛኛውን ድርሻ እኔ እወስዳለሁ፣ ምክንያቱም አንደኛ መብቴ ስለሆነ፣ ሁለተኛ የጫካ ንጉስ በመሆኔ እና ሶስተኛ እጅግ በጣም ጠንካራ ስለሆኑኝ” አለ። ንግግሩን በመቀጠል ከእናንተ ውስጥ ጥያቄ የሚያነሳ ካለ የእናንተንም ድርሻ ጨምሮ ሁሉንም ስጋ እበላለሁ አላቸው።

እነሱም ይህንን ሳይፈሩ በእርጋታ አንበሳ ሆይ መጀመሪያ ለአደን ስንወጣ እኩል ለመካፈል ተስማምተን ነበር። በስምምነታችንም መሰረት እኩል ሰርተን አጋዘኑን አደንን። ስለሆነም እኩል መካፈል አለብን ይህ ካልሆነ ግን ከዚህ በኋላ ካንተ ጋር አደን አንወጣም ንደኝነታችንም ይቀራል አሉት።

በመጨረሻም አንበሳው በሀሳባቸው ተስማምቶ እኩል ተካፍለው በሉ፤ አብረው መኖርም ቀጠሉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ለአደን አብረው የወጡት እንስሳት እነማን ናቸው? ምንስ ብለው ተስማሙ?
2. በመካከላቸው አለመግባባት የተፈጠረው ለምንድን ነው?
3. በመካከላቸው የተፈጠረውን አለመግባባት እንዴት ፈቱት?

ምክር

አለመግባባትን በውይይት መፍታት እና በቡድን ውስጥ መከባበርና መደማመጥ ያስፈልጋል።

8ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 8:- “ወይዘሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው”

ህፃናት ዛሬ ደግሞ “ወይዘሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው” የሚለውን ተረት እንሰማለን።

ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው አንዳንድ ጊዜ ከከተማ ውጭ ሄደው ይዘናኑ ነበር። ለዚህም የሚጠቀሙት የጎረቤታቸውን የአቶ ከበደን መኪና ነበር። አቶ ከበደ በሽርሽር ወቅት መኪናቸውን ነዳጅ ሞልተው አምስቱንም ጎረቤቶቻቸውንና አራቱን ልጆች በአንድ ላይ ዘጠኝ ሆነው ይሄዱ ነበር። እዚያም ቀኑን ሙሉ ከተዘናኑ በኋላ ማታ ተመልሰው ሁሉም ወደየቤታቸው ይሄዳሉ። ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸውም አቶ ከበደን በጣም ያመሰግኗቸው ነበር። ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው መኪናን ሲጠቀሙ በመንደሩ ያሉ ሌሎች ሰዎች ደግሞ ፈረስ# አህያና በቅሎን በመጓጓዣነት ይጠቀማሉ። ዕቃዎችን ለማጓጓዣም አህያ የሚጎትተውን ጋሪ ይጠቀማሉ። የነወ/ሮ ጫልቱ መንደር ሰዎች ሥራዎቻቸው እንዲቀላጠፉላቸው የተለያዩ የመጓጓዣ ዓይነቶችን ይጠቀሙ ነበር።

የመወያዩ ጥያቄዎች

1. ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው አንዳንድ ጊዜ ከከተማ ውጭ የሚሄዱት ለምን ነበር?
2. ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው ከከተማ ውጭ በምን ይሄዱ ነበር?
3. ወ/ሮ ጫልቱና ጎረቤቶቻቸው ከተማ ውጭ ሲሄዱ ስንት ሆነው ነው?
4. በነወ/ሮ ጫልቱ መንደር ያሉ ሰዎች ለመጓጓዣነት የሚጠቀሙት በምንድን ነው?
5. ልጆች በእናንተስ አካባቢ የምትጠቀሙባቸው የመጓጓዣ ዓይነቶች ምን ምን ናቸው። ወደየትስ ሄዳችሁ ታውቃላችሁ?

ምክር

አያችሁ ልጆች የተለያዩ ዘመናዊ እና ባህላዊ የመጓጓዣ ዓይነቶች ስላሉ እንደአካባቢው ሁኔታ መጠቀም ይቻላል።

9ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 9:- የቤት እንስሳትና ልጆቻቸው

ሕፃናት ዛሬ ደግሞ “የቤት እንስሳትና ልጆቻቸው” የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አብዲ የሚባል ተማሪ ነበር። አንድ ቀን መምህራቸው አብዲን እንዲህ ስትል ጠየቀችው። እናንተ ቤት ምን ምን የቤት እንስሳት አሉ? አብዲም እኛ ቤት ድመት፣ ውሻ፣ አህያ፣ ፈረስ፣ ላም፣ በሬ አሉን አላት። ብዛታቸውስ ምን ያህል ነው አለችው። አንድ ድመት፣ እና ሁለት ልጆቿ፣ አራት አህያዎች፣ አምስት ላሞች፣ ሁለት በሬዎች አሉን አላት። ጎበዝ አብዲ! ቁጥራቸውንም በደንብ ታውቃለህ አለች። እንደዚህ ስታደንቀው አብዲም ደስ አለው። መምህራም እንስሳትን የሚያሳይ ሥዕል ዘርግታ እያሳየቻቸው “እስኪ ልጆች ይህንን ሥዕል ተመልከቱና ከነኝህ ውስጥ የቤት እንስሳት የሆኑትን ንገሩኝ” አለቻቸው። ሕፃናቱ ሥዕሉን ሲያዩ በጣም ተደሰቱ። በየተራ እየተነሱ ዳሰሷቸውና የቤት እንስሳት የሆኑትን እየጠቆሙ ስማቸውን ነገሯት። በሥዕሉ ላይ የሚታዩትን የቤት እንስሳት ሥዕልም ቆጥረው ብዛቱን ተናገሩ። መምህራም ልጆች ጎበዝ ሆነው የቤት እንስሳትን አውቀው ስማቸውን ስለነገሯት በጣም ደስ አላት። ከተማሪዎቹ መካከል የነአብዲ ንደኛ የሆነችው ዘሃራ መምህራን አንድ ጥያቄ ጠየቀች። የእነዚህ የቤት እንስሳት ልጆች ምን ይባላሉ? ብላ ጠየቀች። መምህራም “ጎበዝ ዘሃራ! ጥሩ ጥያቄ ነው።” አለችና የቤት እንስሳቱን ልጆች ስም እንዲህ እያለች መናገር ጀመረች

- የድመት ልጅ ሙጭሊት ትባላለች፤
- የውሻ ልጅ ቡችላ ትባላለች፤
- የአህያ ልጅ ውርንጭላ ትባላለች፤
- የበግ ልጅ ግልገል ትባላለች፤
- የላም ልጅ ጥጃ ትባላለች ብላ ነገረቻቸው።

“ስለዚህ ልጆች የቤት እንስሶች ብዙ ጥቅም ስላላቸው በደንብ ተንክባክበን እንያዛቸው” አለቻቸው ይባላል።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. መምህራቸው አብዲን ምን ብላ ጠየቀችው?
2. እነ አብዲ ቤት ስንት የቤት እንስሳት አሉ?
3. መምህራቸው ሥዕሉን ዘርግታ ምን አሳየቻቸው?
4. የነ አብዲ ንደኛ መምህራን ምን ብላ ጠየቀችት?
5. መምህራ የቤት እንስሳትን ልጆች ስም ምን ምን ይባላሉ አለች?

ምክር

ልጆች የቤት እንስሳት ለምግብነት፣ ለሥራ፣ ለጥበቃ ስለሚያገለግሉ ምግባቸውንም በመስጠት በእንክብካቤ ልንይዛቸው ይገባል። እሺ ልጆች።

10ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 10:- የሀብታሙ ትምህርት ቤት ታሪክ

ህፃናት ዛሬ ደግሞ ስለ የሀብታሙ ትምህርት ቤት ተረት እንሰማለን።

ሀብታሙ የ6 ዓመት ልጅ ሲሆን ሲወለድ ባጋጠመው የእንቅስቃሴ ችግር ምክንያት ከቦታ ቦታ የሚንቀሳቀሰው በቤተሰቦቹ ታቅፎ ነው። የሀብታሙ እናት ሀብታሙን የተለያየ ህክምና ቦታ የወሰደችው ቢሆንም በህክምና ቆሞ እንዲሄድ ለማድረግ አልተቻላትም። ሀብታሙ ሁል ጊዜ ጠዋት ተነስቶ እቤታቸው በር አጠገብ ቁጭ ይልና የሰፈር ልጆች ወደ ትምህርት ቤት ሲሄዱ ስለሚመለከት “እኔስ ለምንድነው ወደ ትምህርት ቤት የማልሄደው?” ብሎ ያስባል። አንድ ቀን እናቱን ጥያቄውን አነሳባት።

በማግስቱ ጠዋት እናቱ እንደተለመደው ሀብታሙን አዝላ አካባቢያቸው ወዳለው ትምህርት ቤት ሄደች። ትምህርት ቤት ስትደርስ የትምህርት ቤቱን ርዕሰ መምህር ስለ ሀብታሙ የመማር ፍላጎትና እንዴት ማስተማር እንደምትችል አማካሪዎቻቸው። መምህሩም ሀብታሙን ወደ ትምህርት ቤት ይዛው በመምጣቷ እናቱን አመስግነው ሀብታሙ ትምህርት ቤት እንዲመዘገብ ካደረጉ በኋላ ህፃኑ የሚሄድበት መጓጓዣ፣ በትምህርት ቤት ቆይታው በግቢው ውስጥ ከቦታ ቦታ የሚንቀሳቀስበት ተሽከርካሪ፣ በክፍል ውስጥ የሚቀመጥበት ወንበር፣ የሚጫወትበት ቦታና የመሳሰሉትን አስፈላጊ ነገሮች እንዴት ማሟላት እንደምትችል ተመካክሩ።

በምክክራቸው መሰረት ሀብታሙ በሳምንቱ ከቦታ ቦታ የሚንቀሳቀስበት አዲስ ተሽከርካሪ ወንበር አግኝቶ ከጓደኞቹ ጋር ወደ ትምህርት ቤት መጣ። ትምህርት ቤቱም በተሽከርካሪ ወንበር ወደ ክፍሉ መግባት የሚችልበት ድልድይና በግቢው ውስጥም እንደልቡ ማሽከርከር የሚችልበት ሜዳ እንዲያገኝ ምቹ አድርጎ ስለጠበቀው ደስተኛ ሆኖ ትምህርቱን መማር ጀመረ።

የውይይት ጥያቄዎች

1. ሀብታሙ የሚንቀሳቀሰው እንዴት ነበር?
2. ሀብታሙ ልጆች ወደ ትምህርት ቤት ሲሄዱ ሲመለከት ምን ብሎ አሰበ?
3. የሀብታሙ እናትና ርዕሰ መምህሩ በምን ጉዳይ ላይ ተመካክሩ?
4. ትምህርት ቤቱ ለሀብታሙ ምን ምን ምቹ አደረገለት?

ምክር

ልጆች የሃብታሙ አይነት ጉዳት ያላቸው ጓደኞቻችሁ በትምህርት ቤት ውስጥ እንደልባቸው እንዲንቀሳቀሱና እንዲማሩ በትምህርት ቤት ቆይታቸው በግቢው ውስጥ ከቦታ ቦታ የሚንቀሳቀሱበት ተሽከርካሪ፣ በክፍል ውስጥ የሚቀመጡበት ወንበር፣ የሚጫወቱበት ቦታና የሚማሩባቸው መሳያዎች ስለሚያስፈልጓቸው ማግኘት እንዲችሉ ልታግዟቸው ይገባል።

11ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 11:- ሕይወት ያላቸው እና የሌላቸው ነገሮች

ህፃናት ዛሬ “በአካባቢ የሚገኙ ሕይወት ያላቸው እና የሌላቸው ነገሮች” የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አንድ ቀን የሓጎስ መምህር ነገ ለትምህርታዊ ጉብኝት በት/ቤታችን አካባቢ ወደ ሚገኘው የመናፈሻ ቦታ እንሄዳለን አለቻቸው። መምህራቸው ያለችውን ሲሰሙ ሓጎስና ጓደኞቹ በጣም ተደሰቱ። በጉብኝቱም ቀን በጥዋት ተነሥተው ሀጎስና ጓደኞቹ ወደ ት/ቤት ሄዱ። ከዚያም ከመምህራቸው ጋር በመሆን ወደ አንድ መናፈሻ ሥፍራ ሄዱ። እንደደረሱም ብዙ ደስ የሚሉ ለዓይን የሚማርኩ ተክሎችን አዕዋፍን የድንጋይ ዓይነቶችን፣ የአፈር ዓይነቶችን፣ ጠጠሮችን፣ አሸዋ ተመለከቱ። በተመለከቷቸው ነገሮች በጣም ተደሰቱ። ሀጎስና ጓደኞቹ “እነዚህ የምናያቸው ነገሮች ሁሉ ምን ይባላሉ?” ብለው መምህራቸውን ጠየቁት። መምህራቸውም “እነዚህ የምታዩባቸው ነገሮች ሕይወት ያላቸውና፣ ሕይወት የሌላቸው በመባል በሁለት ይከፈላሉ። ሕይወት ያላቸው የሚባሉት እንደ እንስሳት፣ ተክሎች፣ አዕዋፍ፣ ሲሆኑ ሕይወት የሌላቸው የሚባሉት ደግሞ እንደ ድንጋይ፣ ውሃ፣ አሸዋ፣ አፈር፣ ፀሐይ ያሉት ናቸው” አለቻቸው። መምህራቸውም “ሕይወት ያላቸውም ሕይወት የሌላቸውም ነገሮች ለሰው ልጅ አስፈላጊና ጠቃሚ ናቸውና አካባቢያችንን ልንንከባከብ ይገባናል።” አለቻቸው።

ሀጎስም “በኋላ እንድንጫወትበት እነዚህን ፍሬዎች፣ ጠጠሮች እና አበቦች እኔና ጓደኞቹ ለቅመን መውሰድ እንችላለን?” ብሎ መምህሩን ፈቃድ ጠየቀ። መምህራቸውም “ፍሬና ጠጠሮችን ለቅማችሁ ውሰዱ አበቦቹን ግን መቁረጥ አይፈቀድም፤ ተክሎችን መንከባከብ ያስፈልጋል እንጂ መቁረጥ የለባችሁም።” አለቻቸው። ከዚያም ሓጎስና ጓደኞቹ አስር ፍሬዎች እና አስር ጠጠሮች ለቅመው ያዙ። ከዚያም ጉብኝታቸውን ጨርሰው ወደ ት/ቤታቸው ተመለሱ ይባላል።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሓጎስና ጓደኞቹ ከመምህራቸው ጋር ጉብኝት ሄደው ምን አዩ?
2. ሕይወት ያላቸው ነገሮች እነማን ናቸው? ሕይወት የሌላቸውስ?
3. ተክሎችን ለምን መንከባከብ ያስፈልጋል?
4. ሓጎስና ጓደኞቹ ከጉብኝቱ ቦታ ምንይዘው ወደ ት/ቤታቸው ተመለሱ? ለምን?

- 5. ህይወት ያላቸው ነገሮች የሰው ልጅን እንዴት የሚጠቀሙ ይመስላችኋል?
- 6. ህይወት የሌላቸው ነገሮችን ለምን ልንጠቀምባቸው እንችላለን?

ምክር

አያችሁ ልጆች በአካባቢያችሁ የምታገኛቸውን ሕይወት ያላቸውም ሆኑ ሕይወት የሌላቸው ነገሮች ለሰው ልጅ አስፈላጊና ጠቃሚ ስለሆኑ ልትንከባከቧቸው ይገባል።

12ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 12:- ሰጅርም መደበቂያ የለም

ህፃናት ዛሬ ለጅርም መደበቂያ የለም የሚለውን ተረት እንሰማለን።

ጅርምና ዓደኞቹ ወደ እነ ሙራድ አዲስ ቤት ሄዱ። በጣም ብዙ የጨለሙ ጥጋ ጥጎች፣ ብዙ አቧራ፣ የከረሙ ቆሻሻዎች፣ የሽረረት ድር እና ቆሻሻ እንዲሁም ዝብርቅርቅ ያለው ሥፍራ ጥሩ መደበቂያ ሆናቸው። ሁሉም ቦታ በመቆሸሹ የተነሳ ለጅርሞች አመቺ ነበር።

ህፃናት እጃቸውን ሳይተጠቡ ምግብ ከበሉ በህጻናት አፍ ፣ ጉረረ እና ሆድ ውስጥ ለመኖር ይገቡና በጣም እንዲታመሙ ያደርጓቸዋል።

ሙራድና ቤተሰቦቹ ወደአዲሱ ቤታቸው ሄዱ። በቤቱ ኩሽና ውስጥ የበሰበሰ ምግብና ዝንቦች ሞልተው አገኙ። ሙራድ አፍንጫውን ያዘ። አፍ! ሽታው በጣም ያስጠላል! አለ ። እርሱና ዓደኞቹ ማጠብ፣ መጥረግ እና ማጽዳት ጀመሩ።ከዚያ ስፍራው ንጹህ ሆነ።

ጅርም፣ ዝንቦች እና በረሮዎች እንደምንም ሮጠው አመለጡ። “ግድ የለም እንመለሳለን!” አሉ “እነሙራድ አንድ ቀን ማጽዳቱን ሊተውት ይችላሉ ተባባሉ።”

ሙራድ፣ ቤተሰቦቹና ዓደኞቹ ወደ ሚያምረውና ንፁሕ ወደ ሆነው ቤታቸውና የአትክልት ቦታቸው ተመለከቱ። “አሁን እኛ ንፁሕ፣ በጣም ንፁህ ቤት አለን” አሉ። “ግን ሁልጊዜም ንጹህ ሆኖ እንዲሆን ሁሌም ማጽዳት አለብን። አለዚያ እነዚያ ጅርሞች ተመልሰው ይመጣሉ” አለች የሙራድ እናት።

እነ ሙራድ ሌሎች ልጆችና ቤተሰቦቻቸው መኖሪያቸውን ንጹህ እንዲያደርጉ በማስተማራቸው መንደሩ ሁሉ ንጹህ ሆነ። ከእንግዲህ ወዲያ ጅርምና ዓደኞቹ መደበቂያ ቦታ የላቸውም። መኖሪያውን እና አካባቢውን የማያጸዳ ሰነፍ ሰው እስከሚያገኙ ድረስ ከሕፃናት ሽሽተው እንደ ሮጡ ይኖራሉ።

የመወያዔ ጥያቄዎች

1. ጀርም፣ ዝንቦች እና በረሮዎች የእነ ሙራድ ቤት ለምን ተመቻቸው?
2. ጀርሞች ወደ ሰው ሆድ የሚገቡት እንዴት ነው?
3. ጀርም፣ ዝንቦች እና በረሮዎች የእነ ሙራድን ቤት ለምን ጥለው ሸሹ?

ምክር

ቤታችንን እና አካባቢችንን ሁልጊዜ ካጸዳን እንዲሁም እጆቻችንን በሳሙና ወይም በአመድ ከታጠብን ጀርም፣ ዝንቦች እና በረሮዎች አይኖሩም፤ በሽታ ሊያመጡብን አይችሉም። እኛም ጤነኛ እንሆናለን።

13ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 13:- ስለሄለን ጨዋታ

ሕፃናት ዛሬ ደግሞ ስለሄለን ጨዋታ አጨዋወት እንሰማለን።

ሄለን አዘውትራ ከልጆች ጋር መጫወት ትወድ ነበር። ሄለን የእግር ኳስ መጫወትና መሮጥ በጣም የምትወድ ልጅ ናት። አስተማሪዋም “ሄለን ኅበዝ ልጅ ነሽ” እያለች ታበረታታት ነበር። ሆኖም ሄለን ስትጫወት በጥንቃቄ አልነበረም። ስለሆነም አንድ ቀን በኃይል ስትሮጥ ወደቀችና ቀኝ እግሯ ተሰበረ። ግንባሯ እና እጇ ተላላጡ። አፍንጫዋና ከንፈሮቿ ደም በደም ሆኑ። ፀጉሯ አፈር መሰለ። ደግነቱ ዓይኖቿ ምንም አልሆኑም። የእጅ ጣቶቿ ባብዛኛው መንቀሳቀስ አቆሙ። ሄለን ለረጅም ጊዜ እስክትድን የምትወደውን የእግር ኳስ ሳትጫወት ቀረች። የሄለንም እግር ቀስ በቀስ እየዳነ መጣ። ከዚያ በኋላ ሄለን እግር ኳስን በጥንቃቄ መጫወት ጀመረች።

የመወያዔ ጥያቄዎች

1. የተነበበው ተረት ስለምን ነበር?
2. ሄለንን የምታበረታታት ማን ናት? ምን አለቻት?
3. ሄለን ለረጅም ጊዜ እግር ኳስ ሳትጫወት የቀረችው ምን ሆነ ነው ?
4. የትኛው የአካል ክፍሏ ከባድ ጉዳት ደረሰበት?
5. በጥንቃቄ ካልተጫወትን ምን እንሆናለን?

ምክር

አያችሁ ልጆች ስትጫወቱ በጥንቃቄ መሆን አለበት። አለበለዚያ በአካል ክፍሎቻችሁ ላይ ከባድ ጉዳት ሊያጋጥማችሁ ይችላል። እጆቻችሁ ወይም እግሮቻችሁ ሊሰበሩ ይችላሉ።

14ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 14:- የሀኪሙ ምክር

ህፃናት ዛሬ ደግሞ ስለሀኪሙ ምክር ተረት እንሰማለን።

አንድ ቀን ዩዲት ከትምህርት ቤት መጥታ በቤት ውስጥ ስትጫወት አንድ ትንሽ ጠርሙስ አየች። ቀስ ብላ ጠርሙሱን ከፍታ ስታሸተው መድሃኒት ስለነበር በጣም ይሸት ነበር። ቆይ እስኪ “እስኪ ምን ምን ይላል?” አለችና ፈላሹን ትንሽ ቀመስ አደረገች። ቆየት ብሎ ሆዷን በጣም አመማት። እናቷም ቶሎ ብለው ወደ ሀኪም ቤት ወሰዷት።

ሀኪሙም ምርመራ ካደረገላት በኋላ ለህፃናት ያልተፈቀደ መድሃኒት መውሰዷን አረጋገጠ። ከዚያም ከእናቷ ጋር ተመካክሮ መድሃኒት ሰጣት። ለእናቷ መድሃኒት ልጆች በማይደርሱበት ቦታ መስቀመጥ እንዳለባቸው መከራት። በመጨረሻም ለዩዲትም ሁለተኛ ወላጆቿ ያስቀመጡትን ያለፈቃድ መንካትና መቅመስ እንደሌለባት መከራት።

የመወያየ ጥያቄዎች

1. ዩዲት ከትምህርት ቤት እንደተመለሰች ምን እያደረገች ነበር?
2. ዩዲት ያገኘውን ነገር ምን አደረገችው?
3. የዩዲት እናት ዩዲትን ለምን ወደ ሀኪም ቤት ወሰዷት?
4. ዩዲት ጠርሙሱን ስታገኝ ምን ማድረግ ነበረባት? ለምን?

ምክር

አያችሁ ‘ልጆች ወላጆች ያስቀመጡትን ነገር ሳታስፈቅዱ መንካትም ሆነ መቅመስ የለባችሁም።

15ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 15:- ሦስቱ የተራቡ ፍየሎች

ህፃናት ዛሬ ደግሞ ስለ ሦስቱ የተራቡ ፍየሎች ተረት እንሰማለን።

በድሮው ጊዜ ሦስት የተራቡ ፍየሎች ነበሩ። እነርሱም ትንሹ የተራብ ፍየል፣ መካከለኛው የተራብ ፍየልና ትልቁ የተራብ ፍየል ናቸው። እነዚህ ፍየሎች ከወንዝ ወዲህ ማዶ ይኖሩ ነበር። ከወንዝ ወዲያ ማዶ ያለውን ሳር በድልድዩ ላይ ተሻግረው ለመብላት ፈለጉ። ነገር ግን አንድ ትልቅ አዞ ከድልድዩ ስር ይኖር ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን ትንሹ ፍየል በድልድዩ ላይ ተሻግሮ ከወንዙ ወዲያ ማዶ ለመሄድ ወሰነ። ከዚያም በድልድዩ ላይ እየተራመደ ሲያልፍ...“ማነው በድልድዩ ላይ እየተራመደ ያለው? እበለዋለሁ!” አለ አዞው። “እባክህን እኔን አትብላኝ። መካከለኛው ወንድሜ ይመጣልሁል። እሱ ከእኔ የበለጠ ወፍራምና ትልቅ ነው።” አለ ትንሹ ፍየል። አዞውም “እሺ! ማለፍ ትችላለህ።” አለ። ከዚያም መካከለኛው ፍየል በድልድዩ ላይ እየተራመደ ማለፍ ጀመረ። በዚህ ጊዜ አዞው “ማነው በድልድዩ ላይ እየተራመደ ያለው? እበለዋለሁ!” አለ። መካከለኛው ፍየልም “እባክህ እኔን አትብላኝ። የእኔ ታላቅ ወንድም ይመጣልሁል። እሱ ከእኔ የበለጠ ወፍራምና ትልቅ ነው።” አለ

ከዚያም አዞው “እሺ! ማለፍ ትችላለህ” አለ። ከዚያም ትልቁ ፍየል በድልድዩ ላይ እየተራመደ ማለፍ ጀመረ። በዚህ ጊዜ አዞው “ማነው በድልድዩ ላይ እየተራመደ ያለው? እበለዋለሁ!” አለ። “እስኪ ጫፊን ንካኝ!” አለ ትልቁ ፍየል። ትልቁ ፍየልም ተወርውሮ በትልቅ ቀንዱ አዞውን ወጋው። አዞውም ወደ ወንዙ ወደቀ... ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አዞው በአካባቢው ዳግመኛ አልታየም። ሦስቱ የተራቡ ፍየሎችም በድልድዩ ላይ ተሻግረው ከወንዙ ማዶ የሚገኘውን ለምለም ሳር በልተው! በልተው! ጠገቡ። ረሀብ የሚባል ነገርም ጠፋ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ስንት ፍየሎች ነበሩ? ማን ማን ይባላሉ?
2. በድልድዩ ሥር ማን ነበር?
3. አዞው በድልድዩ እንዲያልፉ የፈቀደላቸው ፍየሎች ስንት ናቸው? አዞው ሁለቱ ፍየሎች እንዲያልፉ የፈቀደላቸው ለምን ይመስላችኋል?

ምክር

ልጆች እንድን ነገር ከማከናወናችን በፊት አካባቢያችንን በሚገባ በማጥናት ከአደጋ ነፃ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። እንዲሁም አቅምን ማወቅ አስፈላጊ መሆኑን አዞው ከደረሰበት ሽንፈት መረዳት ያስፈልጋል።

ተረት ቁጥር 16:- ስሊ የሚወዳት ስበባ

ህፃናት ዛሬ ደግሞ አሊ የሚወዳት ስበባ የሚል ተረት እንሰማለን።

አሊ ጎበዝ ልጅ ነው። በየቀኑ ጠዋት ጠዋት እየተነሳ አትክልቶቹን ውሃ ያጠጣል። በአትክልት ቦታውም ለምግብነት የሚጠቅሙ ቲማቲሞች፣ ጎመኖችና ካሮቶች ይገኛሉ። እንዲሁምቀይ፣ ቢጫና ሰማያዊ ቀለም ያላቸው የሚያማምሩ አበቦች ይገኙበታል። ከአበቦቹ መሃል አሊ የሚወዳት አንዲት ብጫ ነጠብጣብ ያላት ሰማያዊ አበባ አለች ፤ እሱ ራሱ የተከላት ናት። በደንብም ስለሚንከባከባት ቶሎ ነበር ያደገችለት።

አንድ ቀን አሊ እንደተለመደው ውሃ ሊያጠጣ በጠዋት ተነስቶ ወደ አትክልቶቹ ሄደ። የሚወዳት አበባው ቀለሟ ቡናማ ሆኖና አዝና ተመለከታት። ተጨማሪ ውሃ ቢያጠጣትም ከመጠውለግ ሊያድናት ባለመቻሉ በጣም አዘነ፤ ወደ አትክልት ስፍራው መሄድም አቆመ። ይህንን ልብ ያሉት አባቱም “ልጄ ያቺን አበባ እንደምትወዳት አውቃለሁ ነገር ግን አበባዋ ብዙ ውሀ ስለማትወድ ለማቆጥቆጥ የክረምቱን ዝናብ ማለፍ አለበት፤ አንተም ተስፋ ሳትቆርጥ መከታትልና መንከባከብ አለብህ” አሉት።

እናም አንድ ቀን ጠዋት አሊ አባቱ አትክልት ስፍራው ሆነው “አሊ ቶሎ ብለህ ና ፍጠን” አሉት። አሊ ሮጦ እንደደረሰ ልክ አበባው በነበረችበት ቦታ መሬቱ ላይ ወዳለችው አረንጓዴ ቅጠል አመለከቱት፤ የኔ አበባ ነች? አሊ ተገረመ። በጣም ተደስቶ እንደገና አትክልቶቹን ውሀ ማጠጣትና መንከባከብ ጀመረ። የሚወዳት አበባም እንደገና አበቦች።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ለምግብነት የሚጠቅሙ የአሊ አትክልቶች ምን ምን ናቸው?
2. የአሊ አበባ ቶሎ ያደገችለት ለምንድነው?
3. አሊ የሚወዳት አበባ ቀለማት ምን ምን ናቸው?
4. አሊ በጣም ያዘነው ምን ስለሆነ ነው?
5. የአሊ አባት አሊን ምን ብለው መከሩት?

ምክር

ልጆች ተስፋ ሳይቆርጡ ጠንክሮ ከሠሩ ጥሩ ውጤት ማየት ይቻላል። አንድን ነገር ተስፋ ሳትቆርጡ በተደጋጋሚ መሞከር ለውጤት ያበቃል።

16ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 17:- የፊደል እናት

እየተባለች የምትጠራ አንድ እናት ነበረች፤ ይህች እናት ስድስት ልጆች ወልዳለች። ሁሉም ልጆቿ በመልክ የተለያዩ ናቸው፤ እርሷ ግን ልጆቿን ለመለየት አትቸገርም። አራቱ ልጆቿ በቀኝ ጎናቸው በኩል የተለያዩ ምልክቶች አሏቸው። እነርሱም ሉ፣ ሊ፣ ሌ፣ ሎ ይባላሉ። ሁለቱ ደግሞ በግራ ጎናቸው በኩል የተለያዩ ምልክቶች አሏቸው። እነርሱም ላ፣ ል ተብለው ይጠራሉ።

እናቲቱ የምልክቶቿን ልዩነት በቀላሉ ታውቃለች። ከእርሱ መካከል አንዱ ካጠገብዋ ቢለይ ታስባለች፤ ትጨነቃለች ሁሉንም ልጆቿን እኩል ትወዳለች፤ ትንከባከባለች።

ሁሉም እናቶቹ የፊደል እናቶች ጭምር ልጆቻቸውን የሚለዩበት ምልክቶች አሉዋቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. በተረቱ እናት የተባለችው ፊደል ማናት?
2. ፊደል ለ ልጆቿን እንዴት ትለያቸዋለች?
3. በቀኝ ጎናቸው በኩል የተለያዩ ምልክቶች ያሏቸው የፊደል ለ ልጆች እነማን ናቸው?
4. በግራ ጎናቸው በኩል የተለያዩ ምልክቶች ያሏቸው የፊደል ለ ልጆች እነማን ናቸው?

ምክር

ልጆች የፊደል “ለ” ብቻ ሳትሆን የሁሉም ፊደላት ዘሮች /ልጆች የሚለዩበት ምልክት ያላቸው በመሆኑ በደንብ በማስተዋል አለባችሁ።

17ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 18:- መጫዎቻዎችን በወረቀት መሥራት

ሕፃናት ዛሬ ደግሞ መጫዎቻዎችን በወረቀት መስራት ስለሚለው ተረት እንሰማለን።

ከአስቴር የአፀደ ሕፃናት ጓደኞቿ መካከል የጎረቤት ልጅ የሆነው ለማ ይባላል። ለማ መጫወት በጣም ይወዳል። በተጨማሪም አውሮፕላኖችን ከወረቀት መሥራት ይችላል። አውሮፕላኖችን ስርቶ ወደ ላይ

ሲወረወራቸው በአየር ላይ ይንሳፈሩሉ። አስቴርና ሌሎች ጓደኞቹ ከሰማ ጋር መጫወት በጣም ይወዳሉ። በወረቀት የአውሮፕላን ቅርጽ ሠርተውና በክር አስረው በመሮጥ በአየር ላይ እንዴት እንደሚንሳፈሩ እያዩ ይደሰታሉ። ለማ ወረቀት በማጣጠፍ የተለያዩ ቅርፆች መሥራት እንዴት እንደሚቻል ለሁሉም የሰፈር ልጆች አለማመዳቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታ የሚወደው የአስቴር ጓደኛ ማን ይባላል?
2. እነ አስቴር የሚጫወቱት ጨዋታ ምን ይባላል?
3. እነ አስቴር የሚጫወቱበት መጫወቻ ከምን የተሰራ ነው?

ምክር

እነ ለማ አስቴርና ሌሎች ልጆች ይህንን ጨዋታ አዘውትረው ይጫወታሉ እናንተም እንደ ለማና እንደ አስቴርና ጓደኛቸው በወረቀት የተለያዩ መጫወቻዎችን እየሠራችሁ ተጫወቱ።

19ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 19:- ራሄል እና የግል ንፅህናዋ

ህፃናት ዛሬ ደግሞ “ራሄል እና የግል ንፅህናዋ” ስለሚለው ተረት እንሰማለን።

የራሄል እናት ወ/ሮ ጌጤ ራሄል ወደ ትምህርት ቤት ስትሄድ ሁል ጊዜ ለምሳዋ የሚሆን ምግብና ውሃ ያስይዟታል። ምግቧንም በሰዓቱ እጇን ታጥባ በደንብ እንድትመገብ ይመክሯታል። ባትመገብ ግን በቀላሉ በበሽታ እንደምትያዝ ይነግሯታል። ራሄልም የእናቷን ምክር በመስማት የተሰጣትን ምግብ እጇን ታጥባ ትብላለች። ንጹህ ውሃም ትጠጣለች። ከጨረሰችም በኋላ እጇን በመታጠብ የምሳ ዕቃዋን በቦርሳዋ ከታ ወደቤት ትሄዳለች። የራሄል እናትም “ጎበዝ የኔ ልጅ ምግብሽን በሰዓቱ በመመገብሽ ጤናማ ሆነሽ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. የራሄል እናት ራሄል ወደ ትምህርት ቤት ስትሄድ ምን ታስይዛታለች?
2. ራሄል ምግቧን ከመመገቧ በፊት ምን ታደርጋለች?
3. የራሄል እናት ራሄልን ምን ብለው መክሯት?
4. ለሰውነታችን አስፈላጊ የሆኑት ምንድን ናቸው?

ምክር

አያችሁ ልጆች ለሰውነታችን ምግብና ውሃ አስፈላጊ ነው። ስለሆነም እኛም እንደ ራሄል በደንብ መመገብ እና የግል ንጽሕናችንን መጠበቅ አለብን።

21ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 20:- የሃና ድመቶች

ሀሃናት ዛሬ ደግሞ ስለ የሃና ድመቶች ተረት እንሰማለን።

አንድ ቀን ሀና እቤት አልነበረችም። የማሃናም ድመት በጣም ራባት። ልጆቿንም በጣም ራባቸው። ወደውጭ ምግብ ለመፈለግ ሄደች። ቶሎ አልተመለሰችም። ሦስቱም ልጆቿም እናታቸውን ቢጠብቁ ቀረችባቸው።

እንዲህ እያሉም መዘመር ጀመሩ።

እቴ እሜቴ የኛ መከታ፤

ምነው ቀረሽ ሊሆን ነው ማታ።

እማምየ ቶሎ ነይልን፤

ሃናም የለች በጣም ራብን።

እናታችን የምንወድሽ፤

ቶሎ ነይልን እንድናድግልሽ።

ብዙ ጊዜ ደጋግመው ይዘምሩ። እናታቸው ግን ቶሎ አልመጣችም። እናታችንን እንጠብቅ ተባብለው ከቤት ወጥተው ሄዱ። ከግቢያቸው ወጭም አንድ የተቋጠረ ውሃ አገኙ። ጎንበስ ሲሉም መልካቸውን እንደመስታወት አሳያቸው። እኔ ልገባበት ነው አለች ነጭ ሀሃን ድመት። ጥቁር እህቷም የናታቸውን ምክር አስታውሳ እንዳትገቡ አለቻት። እናታችን ውሃ ካገኛችሁ እንዳትገቡ በጥፎ ነው ብላ አልመከረችንም? እኔስ አልገባም አለች። ነጭ ድመት ግን አልሰማችም ዘላ ገባች። ከዚያም ውሃው ሲያፍናት በጣም እየጮኸች አለቀሰች። እህቶቿም እየጮሁ ያለቅሱ ጀመር። እናታቸውም ከሩቅ ጩኸታቸውን ሰምታ በሩጫ ደረሰች። ልጇንም በፍጥነት ከውሃው አወጣቻት። ምክሯን ባለማክበሯ በጣም ተቆጣቻት። ምክሯን ላዳመጧት ለጥቁሯና ለቀይዋ ድመቶችም መጫወቻ ሸለመቻቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሦስቱ ድመቶች ከጊቢያቸው እንደወጡ ምን አገኙ?
2. እናታቸው ስትቀርባቸው ሦስቱ ድመቶች ምን እያሉ ዘመሩ ?
3. የናቷን ምክር ያልሰማቸው የትኛው ድመት ናት?
4. የድመቶቹ እናት ለጥቁሯና ለቀይዋ ድመቶችም መጫወቻ የሸለመቻቸው ለምንድነው?

ምክር

አያችሁ ልጆች የወላጆቻችሁን ምክር በመስማት ራሳችሁን ከአደጋ መጠበቅ አለባችሁ።

22ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 21:- ዘሃራና ጎረቤቶቻቸው

ሕፃናት ዛሬ ደግሞ ስለ ወ/ሮ ዘሃራና ጎረቤቶቻቸው በሰላምና በደስታ መኖር እንሰማለን።

ወ/ሮ ዘሃራና ጎረቤቶቻቸው በአንድ ሀራቀሎ በተባለች መንደር ውስጥ አብረው ይኖሩ ነበር። ወ/ሮ ዘሃራ እና ጎረቤቶቻቸው ጠዋት ሲነሱም ሆነ ማታ ከሥራቸው ሲገቡ ይገናኛሉ። የወ/ሮ ዘሃራ ጎረቤቶች በቁጥር አምስት ይሆናሉ። ሲገናኙም እንደምን አደራችሁ? እንደምን ዋላችሁ? ይባላሉ። አብረው በመኖራቸው ደስ ይላቸዋል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በእረፍት ቀን ወ/ሮ ዘሃራ ቡና አፍልተው ጎረቤቶቻቸውን ይጠራሉ። ከዚያም አምስቱም አብረው ቡናቸውን እየጠጡ ስለ ሥራቸው፣ ስለ ልጆቻቸው፣ ስለጤናቸው ይነጋገራሉ። በሌላ ቀን ደግሞ ወ/ሮ ዘውዲቱ ቡና አፍልተው አምስቱንም ጎረቤቶች ይጠሯቸውና እንደዚሁ አብረው ይጫወታሉ፣ የታመመ ሰው ካለም በሕብረት ሄደው ይጠይቃሉ፣ የሚያስፈልጉ ነገሮችንም ይወስዱላቸዋል። በዚህ ዓይነት ወ/ሮ ዘሃራ እና ጎረቤቶቻቸው በሰላምና በደስታ ለረዥም ጊዜ አብረው ኖረዋል።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. የእነ ወ/ሮ ዘሃራ መንደር ማን ትባላለች?
2. ወ/ሮ ዘሃራ እና ጎረቤቶቻቸው ምን ጊዜ ይገናኛሉ?
3. የእነ ወ/ሮ ዘሃራ ጎረቤቶች ስንት ናቸው?
4. ወ/ሮ ዘሃራ እና ጎረቤቶቻቸው በእረፍት ቀናት ምን ይሰራሉ?
5. እነ ወ/ሮ ዘሃራ ለምን ደስተኞች የሆኑ ይመስላችኋል?

ምክር

አያችሁ ልጆች እናንተም ለጎረቤቶቻችሁ እና ለጓደኞቻችሁ መልካም በመሆን ከነሱ ጋር በሰላምና በደስታ መኖር አለባችሁ።

23ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 22:- ከድጃ እና ጓደኛቷ

ህፃናት ዛሬ ደግሞ ከድጃና ጓደኛቷ በአካባቢያቸው የሚገኙት ዛፎችን እንዴት እንደሚንከባከቧቸው እንሰማለን።

እነ ከድጃ ቤት ጓሮ ሦስት ዛፎች አሉ። የከድጃ ወላጆች ዛፎቹን ውሃ በማጠጣት አፈር በማስታቀፍ መንከባከብ እንዳለባት ከድጃን መከራት። ከዲጃም ባገኘች ምክር መሠረት አዘውትራ ዛፎቹን ውኃ በማጠጣትና አፈር በማስታቀፍ መንከባከብ ጀመረች። አረሞችንም በመንቀል ትጥላለች። በዚህ መሠረት ዛፎቹን በጣም እየወደዳቸው መጣች። አንድ ቀን ከድጃ ከሳድያ እና፣ ከነኢማ ጋር አብራ ለመጫወት ፈለገችና ወደ ነሱ ቤት በመሄድ ጠርታቸው መጣች። ከዚያ ከምትወዳቸው ሦስቱ ዛፎች ሥር ተቀምጠው መጫወት ጀመሩ። እየተጫወቱ ሳለ ሳድያ እነኝህ ዛፎች እንዴት እንዲህ ሊያምሩ ቻሉ? በማለት ከድጃን ጠየቀች። ከድጃም ለጓደኛቷ እንዲህ አለቻቸው። እነዚህ እኛ ጓሮ ያሉት ዛፎች እኮ እንደዚህ አምረው ያደጉት አባትና እናቴ አዘውትረው እንክብካቤ ስለሚያደርጉላቸው እና እኔም በሰጡኝ ምክር መሠረት ውሃ በማጠጣት፣ አፈር በማስታቀፍ ዘወትር አስፈላጊ እንክብካቤ ስለማደርግላቸው ነው። ግን እኮ ጓደኞቼ አለች ከድጃ እንደነዚህ እኛ ግቢ እንዳሉት ዛፎች በአካባቢያችንም ሌሎች ብዙ ዛፎች አሉ። ዛፎች ለቤት መሥሪያ፣ ለማገዶ፣ ለጥላ፣ ለመድኃኒት ወዘተ ይጠቅማሉ። ስለዚህ እኔ አካባቢያን እንከባከባለሁ። እናንተም ዛፎችን እንደእኔ መንከባከብ ትችላላችሁ በማለት መከረቻቸው። ጓደኞቿም ከድጃ ባቀረበችው ሃሳብ ተስማምተው ከዚያን ዕለት ጀምረው በአካባቢያቸው የሚገኙትን ዛፎች መንከባከብ ጀመሩ። ዛፎቹም በቂ እንክብካቤ ስላገኙ እያማሩ ሄዱ። የከድጃ አባትና እንዲሁም ሌሎችም የአካባቢው ሰዎች ልጆቹን በጣም አመሰግኗቸው።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ከድጃ በጓሯቸው ለሚገኙት ዛፎች ምን ታደርግላቸዋለች?
2. ከድጃ ጓደኛቷን ጠርታ ምን ነገረቻቸው?
3. ከድጃና ጓደኛቷ በአካባቢያቸው ለሚገኙ ዛፎች እንክብካቤ ማድረጋቸው ለአካባቢያቸው የሚሰጠውን ጥቅም ምንድን ነው?

ምክር

እናንተም ልጆች እንደ ክድጃና ጓደኞቿ በአካባቢያችሁ የሚገኙትን ዛፎች አስፈላጊውን ሁሉ ነገር በማድረግ መንከባከብ አለባችሁ። ዛፎች ሲያድጉ ደግሞ አካባቢያችሁን ያስውባሉ። ለተለያዩ ነገሮችም ይጠቅማሉ። ስለዚህ አዘውትራችሁ ተንከባክቧቸው። እሺ!

24ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 23:- የእስት ተእስት ተግባራት

ዛሬ ደግሞ አብይና ኢብራሂም ጠዋት፣ ቀን፣ ማታ እና ሌሊት ማለት ምን ማለት እንደሆነ እንደተዋወቁቸው እንሰማለን።

ከዕለታት አንድ ቀን አብይና ኢብራሂም ለጉብኝት ቦቆጂ ውስጥ ወደሚገኝ አንድ አፀደ ሕፃናት ከመምህራቸው ጋር ሄዱ እንደደረሱም ወደ አንድ የሕፃናት ክፍል ገቡ። ሕፃናቱ በሙሉ ቁጭ ብለዋል። መምህራቸው ጠዋት፣ ቀን፣ ማታ እና ሌሊት ማለት ምን ማለት እንደሆነ ለሕፃናቱ ገለጻ እያደረገች ነበር። አብይና ኢብራሂም እነዚህን ቃላቶች ሲሰሙ ተደሰቱ። የሕፃናቱ መምህርት ትምህርቱን በመቀጠል “ልጆች ጠዋት ከእንቅልፋችሁ ተነስታችሁ ፊታችሁን ታጥባችሁ፣ ቁርሳችሁን በልታችሁ ደብተራችሁን ይዛችሁ ወደ ትምህርት ቤት በመሄድ እስከ ምሣ ሰዓት ድረስ ትማራለችሁ አይደል? ይህ ጊዜ ጠዋት ይባላል። ከምሳ ሰዓት በኋላ እስከሚመሽ ድረስ ደግሞ ከሰዓት በኋላ ይባላል። ማታ የምንለው ደግሞ ሁሉም ሰው ከሥራው ወይም ከትምህርት ቤት ሲመለስና ሲመሽ ነው። ሁሉም መኝታ ውስጥ ገብቶ ሲተኛ ሌሊት ይሆናል” አለች። ዛሬ እዚህ የሰማነውን ለጓደኞቻችን መንገር አለብን ተባባሉ። በዚህ ጉብኝታቸውን ጨርሰው ከመምህራቸው ጋር ወደ ቤታቸው ተመለሱ።

ጥያቄዎች

1. የሰማችሁት ተረት ስለምን የሚያወራ ነበር?
2. ለጉብኝት ሌላ አፀደ ሕፃናት የሄዱት እነማን ነበሩ?
3. አፀደ ሕፃናቱ እንደደረሱ የትኛው ክፍል ገቡ?
4. ጠዋት ምን ምን ይደረጋል?
5. ጠዋትና ቀን ሲሆን ምን ትታያለች?
6. ሌሊት ላይ ምን ይሆናል?

ምክር

ልጆች እናንተም ጠዋት፣ ቀን፣ ማታና፣ ሌሊት የሚለውን ጊዜን ገላጭ ቃላት ማወቅ አለባችሁ። ስለዚህ በደንብ ልዩነታቸውን እወቁ እሺ።

25ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 24:- የእናቴ ምክር

ሕፃናት ዛሬ 'የእናቴ ምክር' የሚለውን ተረት እንሰማለን።

አበራሽ የቅድመ-መደበኛ ተማሪ ናት። ብዙ ጊዜ ሰዎች አንድ ነገር ሲጠይቁት እስቲ ቆይ “የእናቴን ምክር ይፈልጋል?” ትልና የሚያስፈልግ ከመሰላት አይ እናቴን አማክራ ነው፤ በማለት ትታውቃለች። ታዲያ ያለምክንያት አይደለም እናትዋ ወ/ሮ ህይወት ጠቃሚ ምክሮችን ስለሚሰጥዋት ነው።

አንድ ቀን እነ አበራሽ ቤት እንግዳ ሊጠይቃቸው በእንግድነት መጣና አበራሽን በማቆላመጥ አበሩዮ በጣም ደክሞኛል፤ እስቲ አንዴ ከልብሴ ስር እጅሽን አስገብተሽ ጀርባዮን እሺልኝ አላት። በዚህን ጊዜ አበራሽ አንድ ቀን እናትዋ እንዲህ ሲሉ የመከርዋትን ትዝ አላት። “ ልጄ የውልሽ ማወቅ ያለብሽና እስከ ዛሬ ያልነገርኩሽ ነገር አለ እሱም በልብስ የተሸፈኑት የሰውነት ክፍሎቻችን የግላችንና ሌላ ማንም ሰው ሊያያቸውና ሊነካቸው የማይገባ መሆኑን ነው። ስለዚህ ማንም ሰው ቢጠይቅሽ አይቻልም! አላስነካምም አላሳይምም ማለት አለብሽ፤ በተመሳሳይም መልኩ አንቺም የሌላ ሰው የግል ሰውነት መንካት የለብሽም። ከዛም ተስፈንጥራ በመነሳት ሩጣ ሂዳ ለእናትዋ ተናገረች። እናትዋ ጎበዝ የኔ ልጅ ምክራን ማስታወስሽ ደስ ብሎኛል አሉዋት። አበራሽም ስላመኑዋትና ሰላልተቆጥዋት ደስ ብሏት አሁንም እንዲህ ስትል ጠየቀች።

“እማ ግን ሳልፈልግና ሳልፈቅድላቸው ቢነኩብኝስ ምን ላድርግ?” እናትዋ ወ/ሮ ህይወትም ይሄውልሽ የኔ ልጅ ሚስጥር ነው፤ እንዳትናገራ ብሎ እንኳ ማንም ሰው ቢነካሽ ወይም አሳይኝ ቢልሽ ወዲያው ለኔ ወይም ለአባትሽ መናገር አለብሽ ብለው መከርዋት። እንዲሁም ት/ቤት ከሆነና ወላጆችዋ በቅርብ ከሌሉ ለመምህርዋ መናገር እንደምትችል አስረዱዋት።

የመወያዪ ጥያቄዎች

1. አበራሽ ምን በማለት ትታውቃለች? ለምን?
2. የአበራሽ እናት ወ/ሮ ህይወት አበራሽን ምን ምን ብለው መከርዋት?
3. አበራሽ ለእናቷ ምን ብላ ተናገረች?

ምክር

ልጆች በልብስ የተሸፈኑት የሰውነት ክፍሎቻችሁ የግላችሁና ሌላ ማንም ሰው ሊያያቸውና ሊነካቸው የማይገባ መሆኑንና እናንተም የሌላ ሰው የግል ሰውነት ማየትና መንካት እንደሌለባችሁ ነው። ነገር ግን ማንም ሰው ቢነካባችሁ ወይም አሳዩኝ ቢላቸው ለወላጆቻቸው ወይም ለመምህራቸው መንገር አለባችሁ።

26ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 25:- የጓሮ አትክልት

ዛሬ ደግሞ ስለጓሮ አትክልቶች ተረት እንሰማለን።

ከአበባና ጓደኞቿ በእረፍት ጊዜያቸው አዘውትረው በአካባቢያቸው የሚገኙት ዛፎችን በመጎብኘትና በመንከባከብ ግዜያቸውን ያሳልፉ ነበር። አንድ ቀን አበባ እና ነኢማ ወደ እነ ሮዛ ግቢ ካሳቸውን ይዘው ለመጫወት ገቡ። ካሳቸውን እየወረወሩ ሲጫወቱ ካሳ ከቤቱ በስተጀርባ ካለው አትክልት መካከል ላይ ወደቀች። ካሳን ለማንሳት እየተሯሯጡ ሲሄዱ ነኢማ ታላቅ ወንድም አክመል ድምፁን ጎላ አድርጎ “ነግሬአችኋለሁ! አትክልቶቼን እንዳትረግጡ። ካሳን ፍለጋ ከሆነ ቀስ ብላችሁ በመደቡ መካከል ባለው ቦይ አልፋችሁ መሄድ ትችላላችሁ” አላቸው። እነአበባም መሮጣቸውን ትተው ቆም አሉ። ሮዛ “አክመል አይዘህ እኛ ምንም ለማበላሸት አንፈልግም። ከፈቀድክልንም ልናግዝህ እንችላለን አለች። አክመልም “የምትረዱኝ እንኳ ለጊዜው የለም። ካሳችሁን ደግሞ እኔ አንሳችኋለሁ” አላቸው። እነአበባም “የአትክልቶቹ ስምስ ማን ይባላል?” አሉት እሱም በመስመር በመስመር የተተከሉትን የጓሮ አትክልት ዓይነቶች በእጁ እየጠቀመ ይነግራቸው ጀመር። በነዚህ ሁለት መስመሮች ያለው ካሮት ነው። በነኝህ ሦስት መስመሮች ደግሞ ያለው ቲማቲም ነው። ይህ በመካከል ያለው አንድ መስመር ደግሞ ሰላጣ ነው። እነኝህ አራት መስመሮች ደግሞ የጥቅል ጎመን ችግኞች ናቸው። አምስቱ መስመሮች ደግሞ የቃሪያ ናቸው። እነኝህ ስድስቱ መስመሮች የቆስጣ ሲሆኑ እነኝህ ሁለቱ ደግሞ የጎመን ናቸው። እንደምታዩት ጎመኑ ለመቆረጥ የደረሰ ነው። እነኝህ ሁሉ የጓሮ አትክልት ይባላሉ። እነኝህን መመገብ ለጤና በጣም ተስማሚ ነው። በጥሩ ሁኔታ ስለተንከባከብኳቸው እንደምታዩአቸው ያምራሉ። አየሽ ነኢማ አትክልቶቹ ሲደርሱ ከቤት ፍጆታ አልፎ ምርቱን ስሸጥ ገቢ ያስገኛልኛል” አላቸው። እነአበባም አክመልን አመስግነው ካሳን ተቀብለውት ወደጨዋታቸው ሄዱ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. አበባ እና ነኢማ ወደ እነሮዛ ግቢ ለምን ገቡ?
2. የነኢማ ታላቅ ወንድም አክመል ድምፁን ጎላ አድርጎ ምን አላቸው?
3. እነሮዛ ግቢ የነበሩት የጓሮ አትክልቶች ምን ምን ናቸው?
4. ከሁሉም የጓሮ አትክልቶች ብዙ መስመሮች ያሉት የትኛው ነው?
5. የጓሮ አትክልትን መመገብ ለምን ይጠቀማል?
6. አክመል ከጓሮ አትክልቱ ምን ጥቅም ያገኛል ትላላችሁ?

ምክር

አያችሁ ልጆች የጓሮ አትክልቶች ለሰው ልጅ እጅግ ጠቃሚዎች ናቸው። ስለዚህ የጓሮ አትክልቶችን መንከባከብ አለባችሁ።

27ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 26:- ማን ሞኝ አለ

በአንድ ወቅት ጦጣና ጅብ በአንድ አካባቢ ይኖሩ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን ሁለቱም ከቤታቸው ርቀው ምግብ ፍለጋ በየፊናቸው ወደ ጫካ ሄዱ ። ሆኖም ጅብ በአደኑ ውጤታማ ስላልሆነ ምንም ዓይነት የሚበላ ነገር ሳያገኝ ወደ ቤቱ ተመለሰ። በጣም ርቦት ስለነበር ምግብ የሚያገኝበትን ሌላ ስልት ቀየሰ። “በረሃብ ከምሞት ለምን ጦጢትን አልበላትም ብሎ አሰበ”። እንዴት እንደሚይዛትም መላ ቀየሰ። አሁን ጦጢት ከአደን ስትመለስ ቤቷ ውስጥ ገብቼ ልደበቅ። የቤቷን በር ከፍታ ስትገባ ዘልየ እይዛታለሁ ሲል ከራሱ ጋር ተነጋገረ። ጦጢትም ከዛፍ ዛፍ እየዘለለች ምግቧን ስትበላ ውላ መሸትሸት ሲል ወደ ቤቷ ተመለሰች። ቤቷ እንደ ደረሰች የቤቷን በር በማንኳኳት እንዲህ ስትል ጮህ ብላ ተጣራች “አንቺ ቤቴ! አንቺ ቤቴ!” ምን ሆነች ቤቴ ዛሬ! “ሁሌ ስጠራት አቤት ትለኝ ነበር። ዛሬ ምን ነካት አብየት ሳትለኝ የቀረችው” አለች ጮህ ብላ። ጦጢት ይህን ስትናገር ጅብ ከውስጥ ሆኖ ድምጹን አጥፍቶ ያዳምጣል። ከዚያ ጅቡ ለካስ ቤቷ ስትጠራ አብየት ትላለች ብሎ አሰበና “አብየት! አብየት!” በማለት ሁለት ጊዜ ጮህ ብሎ ተናገረ። ከዚያም ጦጢት ብልጧ ውስጥ ጅብ መኖሩን ስታውቅ “ማን ሞኝ አለ! ሞኝህን ፈልግ” ብላ ቤቷን ጥላ ሮጠች። ጅቡም በሩን ከፍቶ ሲያይ ጦጢት የለችም ከዚያ በጣም እያዘነ ወደ ቤቱ ሄደ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጅቡ የተደበቀው ማን ቤት ነው? ለምን?
2. ጦጢት የተጣራችው ለምን ይመስላችኋል?
3. ጦጢት ሳትጣራ ብትገባ ምን የሚደርስባት ይመስላችኋል?
4. ጅቡ ለምንድነው ጦጣ ስትጣራ አብየት ያለው?
5. ጦጢትስ ሞኝህን ፈልግ ያለችው ማንን ነው? ለምን ሞኝህን ፈልግ አለች?

ምክር

አንዳንዴ መጠራጠርና ብልጥ መሆን ለደህንነታችን አስፈላጊና ጠቃሚ ነው። እንዲሁም ለግል ጥቅም ተብሎ በሌሎች ላይ ክፉ ሥራ መሥራት ተገቢ አይደለም።

28ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 27:- የወራቶችና ወቅቶች ለውጥ

ህፃናት ዛሬ ደግሞ የወራቶችና ወቅቶች ለውጥ ተረት እንሰማለን።

ብርሃኑና አብዱ ማይወይኒ በሚባል ትምህርት ቤት ይማራሉ። አንድ ቀን በሠፈራቸው ሜዳ ላይ ቁጭ ብለው እየተጫወቱ ከፍተኛ ቅዝቃዜ ስለነበር በጣም በረዳቸው። ዝናብ ሊመጣ ነው መሰለኝ መቀዝቀዝ ጀመረ አለ አብዱ። ብርሃኑ ደግሞ አሁን እኮ ስለመሸ ነው የበረደህ አለው። ግን ዝናብ በጣም የሚበዛው መቼ ነው ብሎ አብዱ ብርሃኑን ጠየቀው። ይህንን እኔ አላውቅም እስኪ ነገ ጠዋት መምህርት ቀመርያን እንጠይቃለን ተባብለው ወደየቤታቸው ሄዱ። በማግስቱ ጠዋት ትምህርት ቤት እንደደረሱ መምህርት ቀመርያን አገኝትና ጠየቁት። እሷም እንዲህ በማለት ነገረችቸው። ፀሐያማ ወራት በጋ በመባል ይጠራል። ዝናባማ ወራት ደግሞ ክረምት በመባል ይጠራል። ክረምት በጣም ይበርዳል። በጋ ደግሞ በጣም ይሞቃል። በማለት መምህርት ቀመርያ ለብርሃኑና ለአብዱ ነገረችቸው። እነሱም ባገኙት መልስ ተደስተው መምህራቸውን አመስግነው ወደ ክፍል ገቡ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ብርሃኑና አብዱ ሜዳ ላይ ቁጭ ብለው ስለምን ተጨዋወቱ?
2. ብርሃኑና አብዱ መምህር ቀመርያን ምን ጥያቄ ጠየቁት?
3. መምህር ቀመርያ ለብርሃኑና አብዱ ጥያቄ ምን መልስ ሰጠችቸው?
4. በጋ የሚባለው ምን ዓይነት ወቅት ነው?
5. ክረምት የሚባለው ምን ዓይነት ወቅት ነው?

ምክር

ወቅቶችን መለየትና ከወቅቶች ጋር የሚሄዱ ልብኞቶችን መልበስ አስፈላጊ ነው። እሺ

29ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 28:- ቀባጩ ፌንጣ

ቀባጩ ፌንጣ መብላት ይወዳል።

ከእናቱም ጋር በመሆን በትልቅ ለምለም አትክልት ስፍራ አጠገብ ይኖራል።

ሙዝ፣ ቲማቲም፣ አበባዎች፣ የተለያዩ የሚጣፍጡ ቅጠሎችና የአተር እሽት መብላት ይፈልጋል። ነገር ግን እናቱ ሁልጊዜ የምትሰጠው የቅጠል ቀንበጥ ነው። ለቁርስ የቅጠል ቀንበጥ፣ ለምሳ የቅጠል ቀንበጥ፣ ለእራትም የቅጠል ቀንበጥ ትሰጠዋለች። ስለዚህ የቅጠል ቀንበጥ መብላት ስለቸው።

በመሆኑም ሰኞ ዕለት ከእናቱ ተደብቆ ወደ አትክልት ስፍራው በመሄድ አንድ ሙዝ በላ። ማክሰኞ ዕለትም ወደ አትክልት ስፍራው በመሄድ ሁለት ቀያይ ቲማቲሞች በላ። ረቡዕ ዕለትም ተደብቆ ወደ አትክልት ስፍራው በመሄድ ሦስት ቢጫ አበባዎችን በላ። ኅሙስ ዕለትም ተደብቆ ወደ አትክልት ስፍራው በመሄድ አራት የሚጣፍጡ ቅጠሎች በላ። ዓርብ ዕለትም አምስት አረንጓዴ የአተር እሽቶች በላ። ልጆች አሁን ቀባጩ ፌንጣ የጠገብ ይመስላችኋል?

የለም አልጠገበም!

ቅዳሜ ዕለት አንድ ሙዝ፣ ሁለት ቲማቲሞች፣ ሦስት ቢጫ አበባዎች፣ አራት የሚጣፍጡ ቅጠሎችንና አምስት የአተር እሽቶችን በላ። በዚህ ጊዜ የቀባጩ ፌንጣ ሆድ እንደ ኳስ ተነፋ። መብረርም አቃተው። ዛፍ ስር ቁጭ ብሎም ማልቀስ ጀመረ። የፌንጣው እናት ልጅዋ እያለቀሰ አገኘችው። ከመሬት አንስታም ውኃ ሰጠችው። እንቅልፍ እስኪወስደው ድረስም አቀፈችው። እሁድ ዕለት ቀባጩ ፌንጣ በጣም ተሻለው። እናቱ የሰጠችውንም የቅጠል ቀንበጥ ምንም ሳያስተርፍ በላ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ቀባጩ ፌንጣ ከእናቱ ተደብቆ ወደ አትክልት ስፍራው የሄደው ለምንድነው?
2. ቀባጩ ፌንጣ ሰኞ ምን በላ? ማክሰኞስ?
3. ቀባጩ ፌንጣ ቅዳሜ ዕለት ን ምን በላ?
4. ቀባጩ ፌንጣ ዛፍ ስር ቁጭ ብሎ ያለቀሰው ምን ሆኖ ነው?
5. ቀባጩ ፌንጣ የተሻለው ምን ቀን ነበር ?እንዴትስ ሊሻለው ቻለ?

ምክር

ልጆች እናንተም የሳምንቱን ቀናት ማወቅና በቀናቱ የምታቅዱትን ተግባር ማወቅ አለባችሁ። ሆኖም ግን የተለያዩ ምግቦች መብላት ተገቢ ቢሆንም ከወላጆች ፍቃድ ውጪና ከመጠን በላይ መብላት ግን ተገቢ አይደለም።

30ኛ ሳምንት

ተረት ቁጥር 29:- ትንሿ ቀይ ደሮ

አንድ ቀን ትንሿ ቀይ ደሮ የፈሰሰ የስንዴ ዘር በአንድ ማሳ አጠገብ አገኘች። አጠገብዋ የነበሩትን ውሻ፣ ድመትና አሳማን “ይህን የስንዴ ዘር እንድዘራው ትረዱኛላችሁ?” ብላ ጠየቀችቸው።

ውሻው “አልረዳሽም” አላት። ድመትዋም “አልረዳሽም” አለቻት። አሳማውም “አልረዳሽም” አላት።

ግድ የለም ብቻ ጥሩ ዝናብ ይዝነብልኝና በደንብ ይብቀልልኝ አለችና ስንዴውን ብቻዋን ሆና ዘራችው።

መኸር ደረሰና ትንሿ ቀይ ደሮ “ስንዴውን ለማጨድ ትረዱኛላችሁ?” ብላ ውሻውን፣ ድመትዋንና አሳማውን ጠየቀችቸው። ውሻው “አልረዳሽም” አላት። ድመትዋም “አልረዳሽም” አለቻት። አሳማውም “አልረዳሽም” አላት። ግድ የለም ብቻ ጥሩ ፀሐይ ይሁንልኝ ብላ ስንዴውን ለብቻዋ አጨደችው።

ትንሿ ቀይ ደሮ “አውድማ ለማዘጋጀትና ስንዴውን ለመውቃት ትረዱኛላችሁ?” ብላ ውሻውን፣ ድመትዋንና አሳማውን ጠየቀችቸው። ውሻው “አልረዳሽም” አላት። ድመትዋም “አልረዳሽም” አለቻት። አሳማውም “አልረዳሽም” አላት። ግድ የለም ብቻ ዝናብ አይዝነብ! ጥሩ ፀሀይና ንፋስ ይሁንልኝ ብላ ስንዴውን ወቃችውና አነፈሰችው።

ትንሿ ቀይ ደሮ “ስንዴውን ለመፍጨት ትረዱኛላችሁ?” ብላ ውሻውን፣ ድመትዋንና አሳማውን ጠየቀችቸው። ውሻው “አልረዳሽም” አላት። ድመትዋም “አልረዳሽም” አለቻት። አሳማውም “አልረዳሽም” አላት። ግድ የለም ብቻ ፀሐይ ይሁንና ስጦው ይድረቅልኝ ብላ ስንዴውን ለብቻዋ ፈጨችው።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ትንሿ ቀይ ደሮ ጥሩ ዝናብ ይዝነብልኝ ያለችው ለምንድነው? ዝናብ አይሁን ያለችውስ?
2. ትንሿ ቀይ ደሮ ጥሩ ፀሐይና ንፋስ ይሁንልኝ ያለችው ለምንድነው?
3. እናንተ የትንሿ ቀይ ደሮ ጓደኞች ብትሆኑ ምን ታደርጉ ነበር?

ምክር

ልጆች የተለያዩ የአየር ፀባይ እንደምንፈልገው ስራና ወቅት ጥቅም እንዳለው ሁሉ ያለውቅቱ ሲሆንና ሲበዛ ደግሞ ጉዳት ሊያስከትል እንደሚችል መገንዘብ አለባችሁ።

ማውጫ

መግቢያ	30
ጨዋታ ቁጥር 1:- የፊት ስራ ስያሜ	31
ጨዋታ ቁጥር 2:- የእንስሳት ጨዋታ	31
ጨዋታ ቁጥር 3:- የእካል ክፍሎችን መንካት	32
ጨዋታ ቁጥር 4:- ሰማዳ እንስሳትን ማቅረብና ማራቅ	33
ጨዋታ ቁጥር 5:- በቁጥሮች ቡድን መፍጠር	34
ጨዋታ ቁጥር 6:- አረንጓዴ አረንጓዴ	35
ጨዋታ ቁጥር 7:- ትዕግስት እንዳሰች.....	35
ጨዋታ ቁጥር 8:- እንስሳትን መስሎ መጫወት	36
ጨዋታ ቁጥር 9:- ካሬ ወይም ሰኞ ማክሰኞ.....	37
ጨዋታ ቁጥር 10:- ኪስን ማንከባሰስ	38
ጨዋታ ቁጥር 11:- ዝሆኔ ኪስ.....	39
ጨዋታ ቁጥር 12:- ተከተል አስቃህን	40
ጨዋታ ቁጥር 13:- አቅጣጫዎች.....	41
ጨዋታ ቁጥር 14:- ሚዛንን ጠብቆ የመጫወት ተግዳሮት	42
ጨዋታ ቁጥር 15:- የተደራጁ ቅርጫቶች	43
ጨዋታ ቁጥር 16:- የቀሰም ጨዋታ.....	44
ጨዋታ ቁጥር 17:- የጉንፋን ጨዋታ.....	45
ጨዋታ ቁጥር 18:- እጅን በማሰዋወጥ ኪስን ማቀበል	46
ጨዋታ ቁጥር 19:- “ጭራ ነቀሳ”.....	47
ጨዋታ ቁጥር 20:- ጉንፋን ማስደዝ.....	48
ጨዋታ ቁጥር 21:- ንድፍ (ፓተርን) መሥራት.....	49
ጨዋታ ቁጥር 22:- ቅልብልቦሽ	50
ጨዋታ ቁጥር 23:- ጉዳትን መከላከል	51
ጨዋታ ቁጥር 24:- መንገድ መልቀቅ	52
ጨዋታ ቁጥር 25:- መሬት በካዮች	53
ጨዋታ ቁጥር 26:- ቀይ፣ ብጫ፣ አረንጓዴ መብራቶች.....	54
ጨዋታ ቁጥር 27:- ጣቴን ተከተሎ.....	55
ጨዋታ ቁጥር 28:- እንቅስቃሴ	56
ጨዋታ ቁጥር 29:- መድኃኒት ማግኘት/መታከም	56
ጨዋታ ቁጥር 30:- ተደድክነት ደሰው ንጽሕና	57
ጨዋታ ቁጥር 31:- የበዓል ቀን ተግባራት	59

መግቢያ

ሕፃናት ከሁሉም ይበልጥ በጨዋታ ይማራሉ። በዚህ ጥራዝ ውስጥ የተለያዩ ጨዋታዎች ተካተዋል። ጨዋታዎቹ በሣምንቱ ውስጥ በየክፍለ-ጊዜው የተማሩትን ፅንሰ-ሀሳቦች የሚያጠናክሩ ብቻ ሳይሆኑ ዋና ማስተማሪያ ዘዴ እና የሰውነት ጡንቻዎቻቸው እንዲጎለብቱና በሰውነት ክፍሎቻቸው መካከል ቅንጅት እንዲኖር፣ ማህበራዊ፣ ስሜታዊና አእምሯዊ እድገታቸውን ለማዳበር የሚረዱ ናቸው።

በመጀመሪያ ልጆቹ የሚጫወቱበት ቦታ በቂና ደህንነታቸው የሚጠበቅበት መሆኑን ያረጋግጡ። ከዚያም በተቻለ መጠን ሁሉም ሕፃናት የጨዋታው ተሳታፊዎች መሆናቸውን ያስተውሉ። የአካል ጉዳት ያለባቸው ሕፃናት ካሉ በተለየ መልክ የጨዋታው ተሳታፊዎች እንዲሆኑ ይርዷቸው። ነጥብ በመያዝ፣ በመቆጣጠርና በአቅማቸው እንዲሳተፉ በማድረግ እነርሱም የቡድኑ አባል መሆናቸው እንዲሰማቸው የሚገባውን ሁሉ ጥረት ያድርጉ።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ የመወያያ ጥያቄዎች እና የማጠቃለያ ሀሳቦች ተቀምጠዋል። እነዚህ የመወያያ ጥያቄዎች እና የማጠቃለያ ሀሳቦች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየ ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበር መጠቀም ይገባል።

1ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 1:- የፊት አካል ስያሜ

ሕፃናቱን በግማሽ ክብ በማቆምና አንድ ሕፃን ከፊት በማቆም የተለያዩ የፊት የአካል ክፍሎችን ሲጠራ ሕፃናቱም ሁሉም የተጠራውን የአካል ክፍል ይነካሉ። (ለምሳሌ:- ጆሮ፣ ዓይን፣ አፍንጫ፣ ጥርስ፣ ምላስ ወዘተ) ሆኖም ጆሮ ብሎ አፍንጫውን መሪው ሕፃን ቢነካ አፍንጫቸውን የነኩ ሕፃናት ከጨዋታው ይወጡና በቀጣይ ዙር ይገባሉ። እስከ መጨረሻ ሳይሳሳት የቆየ ሕፃን አሸናፊ ይሆናል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለመጫዎት ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?
4. የፊት አካል የሆኑ የሰውነት ክፍሎች ምን ምን ናቸው?

ማጠቃለያ

- የፊት አካል ስያሜዎችን በትክክል መለየት እና ትዕዛዝን አዳምጦ መተግበር ተገቢ ነው።

ጨዋታ ቁጥር 2:- የእንስሳት ጨዋታ

“የእንስሳት ጨዋታ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ህፃናትን ያጫውቷቸው።

1. ለጨዋታው የሚመች ቦታ መፈለግ፣
2. ህፃናትን 6 ወይም ከዚህ በላይ በማድረግ ቡድን መመስረት፣
3. ሶስት እንስሳትን መምረጥ (ለምሳሌ:- ውሻ፣ ድመት፣ ዶሮ)
4. በሚስጥር ለእያንዳንዱ ልጅ የደረሰውን እንስሳ መንገር። በተቻለ መጠን እኩል እንስሳ እንዲዳረስ ማድረግ።
5. የሚከተሉትን ማሳየት፣ ማስረዳትና እንዲጫወቱ ማድረግ:-
 - ሁሉም ህፃን የደረሰውን እንስሳ በሚስጥር መያዝ አለበት፣
 - ህፃናትን አይናቸውን እንዲጨፍኑ መጠየቅ፣

- ህፃናት በቀስታ በሚጫወቱበት አካባቢ አይናቸው እንደተጨፈኑ ‘ የእንስሳ ድምፅ እያሰሙ እንዲንቀሳቀሱ ማድረግ፤
- ህፃናቱ የተሰጣቸውን የእንስሳ ድምፅ “ ጋር በእጅ በመነካካት መገናኘት።

ያስተውሉ

- ልጆቹ የእንስሳ ድምፅ ብቻ በመጠቀም እንዲገናኙ ያድርጉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. በጨዋታው ጊዜ የእንስሳትን ድምጽ እንዴት መለየት ቻላችሁ?
4. እነዚህን የእንስሳት ድምጽ ከዚህ በፊት ስምታችሁ ታውቃላችሁ?
5. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- የእንስሳትን ድምጽ በደንብ በማዳመጥ አንዱን እንስሳ ከሌላው በድምጹ መለየት ጠቃሚ ነው።

2ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 3:- የእካል ክፍሎችን መንካት

“የእካል ክፍሎችን መንካት” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ከአንገት በላይ የሆኑ የሰውነት ክፍሎችን በመጠቀም ህፃናትን ጥያቄ እየጠየቋቸው የሰውነት ክፍሎችን ስም እንዲጠሩ ማድረግ። (ለምሳሌ:- አፍንጫ፣ አፍ፣ አይን፣ ጆሮ ወዘተ)
2. ፍቃደኛ የሆኑ ህፃናትን ወደፊት ለፊት በማጋበዝ ከአንገት በላይ የሰውነት ክፍሎችን እየጠቀሙ እንዲጠሩ ማድረግ። ሌሎች ህፃናትም እንዲሳተፉ እና እየደጋገሙ ጨዋታውን እንዲመሩ ማድረግ።
3. አሁን ከአንገት በላይ ያሉትን የሰውነት ክፍሎችን በመጠቀም ለህፃናት መንገር።

4. በመቀጠል ሁሉም ህፃናት እንዲቆሙ በማድረግ የሰውነት ክፍሎችን ስም በመጥራት እንዲጠቁሙ ማድረግ። የሰውነት ክፍሎችን በትክክል መጠቀም ያልቻለ ህፃን ከጨዋታው ውጪ ሆኖ ጨዋታውን እንዲመለከት እና በቀጣይ ዙር እንዲሳተፍ ማድረግ። መጨረሻ ላይ የቀረ ህፃን የጨዋታው አሸናፊ ይሆናል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ? ከአንገት በላይ የሆኑ የሰውነት ክፍሎቻችን እነማን ናቸው?
3. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- ከአንገት በላይ ያሉትን የሰውነት ክፍሎች ስያሜ በትክክል መለየት እና ትዕዛዝን አዳምጦ መተግበር ተገቢ ነው።

ጨዋታ ቁጥር 4:- ለማዳ እንስሳትን ማቅረብና ማራቅ

“ለማዳ እንስሳትን ማቅረብና ማራቅ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ህፃናትን በተለያዩ የእንስሳት ቡድን መክፈልና “ለማዳ እንስሳትን ማቅረብና ማራቅ” የሚለውን ጨዋታ እንጫወታለን ብሎ ለህፃናት መግለጽ።
- ህፃናት የሚያውቋቸውን አምስት የቤት እንስሳትን እንዲመርጡ ማድረግ። (ለምሳሌ ውሻ፣ ድመት፣ በግ፣ ፍየል እና ላም)
- ከተዘረዘሩት የቤት እንስሳት አንዱን በመጥራት ምን አይነት ድምጽ እንደሚጠራቸው እና እንደሚያባርራቸው ከህፃናት አንዱ የእንስሳውን ድምጽ እንዲያሰማ ማድረግ። (ለምሳሌ:- ድመት ለመጥራት ውርርር ማለት፣ ለማባረር ደግሞ ክፍ ክፍ ክፍ ማለት)
- በመቀጠል ህፃናት በመረጧቸው እንስሳት ቡድን እንዲሰሩ እና የሚያቀርብ ድምጽ ሲሰሙ እንዲቀርቡ እና የማራቂያ ድምጽ ሲሰሙ እምዲርቁ በማድረግ ጨዋታውን ማጫወት።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ሌሎች የምታውቋቸው የቤት እንስሳትን ለማቅረብና ለማራቅ የሚያገለግል ድምጽ የሚያሰማን ማን ነው?

ማጠቃለያ

- እንስሳትን የማቅረቢያና የማራቂያ ድምጽ በመጠቀም ማቅረብና ማራቅ ይቻላል።

ጨዋታ ቁጥር 5:- በቁጥሮች ቡድን መፍጠር

“በቁጥሮች ቡድን መፍጠር” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- “በቁጥሮች ቡድን መፍጠር” የሚለውን ጨዋታ እንደሚጫወቱ መግለጽ።
- ሁሉም ህፃናት በክብ እንዲቆሙ ማድረግ።
- ሁሉም ህፃናት እርስ በርሳቸው “እንዴት ናችሁ? እንዴት ናችሁ?” እየተባባሉ በክብ እንዲዘሩ ማድረግ።
- ከ1-9 ካሉ ቁጥሮች ውስጥ አንዱን በመጥራት ህፃናት በተጠራው ቁጥር እጅ ለእጅ እየተያያዙ ቡድን በፍጥነት እንዲፈጥሩ ማድረግ።
- ከቡድን ውጪ የሆኑ ህፃናት ከጨዋታ ውጪ ይሆናሉ ነገር ግን በቀጣይ ዙር የወጡት ህፃናት ተመልሰው ይገባሉ።
- በተመሳሳይ ሎሎችንም ቁጥሮች በመጥራት ህፃናት ቡድን እንዲመሰርቱ ማድረግ።
- ይህንን ጨዋታ ደጋግመው እንዲጫወቱ ማድረግ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን መለየት፣ ትእዛዝን አዳምጦ በፍጥነት ተግባራዊ ማድረግ ተገቢ ነው።

4ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 6:- አረንጓዴ አረንጓዴ

ሁሉንም ሕፃናት በክብር እንዲቆሙ በማድረግ አረንጓዴ አረንጓዴ የሚለውን ጨዋታ ማጫወት፡- የአጨዋወቱም ሂደት መሆን ያለበት መምህሩ አረንጓዴ አረንጓዴ ሲል ሕፃናቱ ክቡን ይዘው ይርጣሉ ቢጫ ሲል ይቀመጣሉ፣ ቀይ ሲል ይቆማሉ፣ ይህንን ህግ ያልፈፀሙ ከጨዋታ ውጪ ይሆናሉ። በዚህ ዓይነት ጨዋታው ይቀጥላል።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. አረንጓዴ አረንጓዴ ሲባል ምን ይደረጋል? ቢጫ ሲባል ምን ይደረጋል? ቀይ ሲባል ምን ይደረጋል?
3. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
4. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን አደረጋችሁ?
5. ተዕዛዝ መጠበቅ ለምን የሚጠቅም ይመስላችኋል?

ማጠቃለያ

- አንድን ነገር በአግባቡ ለመፈፀም መመሪያን መከተል አስፈላጊ ነው።

5ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 7:- ትዕግስት እንዳለች

“ትዕግስት እንዳለች” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. “ትዕግስት እንዳለች የሚል አስደሳች ጨዋታ ልንጫወት ነው” ማለት
2. ህጻናቱ ማየት እና መስማት እንዲችሉ ሁሉም ህፃናት በግማሽ ክብር እንዲቆሙ ማድረግ
3. በዚህ ጨዋታ “ትዕግስት እንዳለች” ብዩ የምትሰሩትን ተግባር ሰነግራችሁ ብቻ ታደርጋላችሁ። ትዕግስት ሳትል ምንም ብላችሁ ማድረግ የለባችሁም። ትዕዛዝ ያላከበረ ከጨዋታ ውጪ ይሆናል።

ምሳሌ 1:- ትዕግስት እንዳለች አፍንጫችሁን ያዙ ሲባሉ ህፃናት ሌላውን ሳያዩ አፍንጫቸውን ይይዛሉ።

ምሳሌ 2:- አይናችሁን ያዙ ሲባሉ ትዕግስት ትዕዛዝ ስላልሰጠች ህፃናት ሌላውን ሳያዩ አይናቸውን መያዝ የለባቸውም። አፍንጫቸውን የያዙ ህፃናት ከጨዋታ ውጪ ሆነው ቁጭ ይላሉ።

4. በዚህ መሰረት የተለያዩ ትዕዛዛት (ለምሳሌ:- እራስን መያዝ፣ ጆሮ መያዝ፣ ትክሻ መያዝ ወዘተ) በመስጠት መጨረሻ ላይ የቀረው ህፃን አሸናፊ ይሆናል።

የመወያዦ ፕደቁዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ይህንን ጨዋታ ያሸነፈው ህፃን ምን ስላደረገ ነው ያሸነፈው? ቀሪዎቹ የተሸነፉ ምን ስላደረጉ ነው?
3. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
4. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- ትዕዛዝን ማዳመጥና መተግበር አስፈላጊ እና ጠቃሚ ነው።

7ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 8:- እንስሳትን መስሎ መጫወት

“እንስሳትን መስሎ መጫወት” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ስለ እንቁራሪት ምንነት እና አረማመድ ለህፃናት ማስተዋወቅ
- እያንዳንዱ ህፃን የእንቁራሪትን አረማመድ አስመስለው እርስ በርስ እንዲጫወቱ ማድረግ
- ህፃናትን በአምስት በአምስት ቡድን ሆነው በተወሰነ እርቀት በእንቁራሪት አረማመድ እንዲወዳደሩ ማድረግ
- ቀድሞ የደረሰ ህፃን የውድድሩ አሸናፊ ይሆናል
- በተመሳሳይ ሌሎች እንስሳትን በማፈራረቅ ማጫወት

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

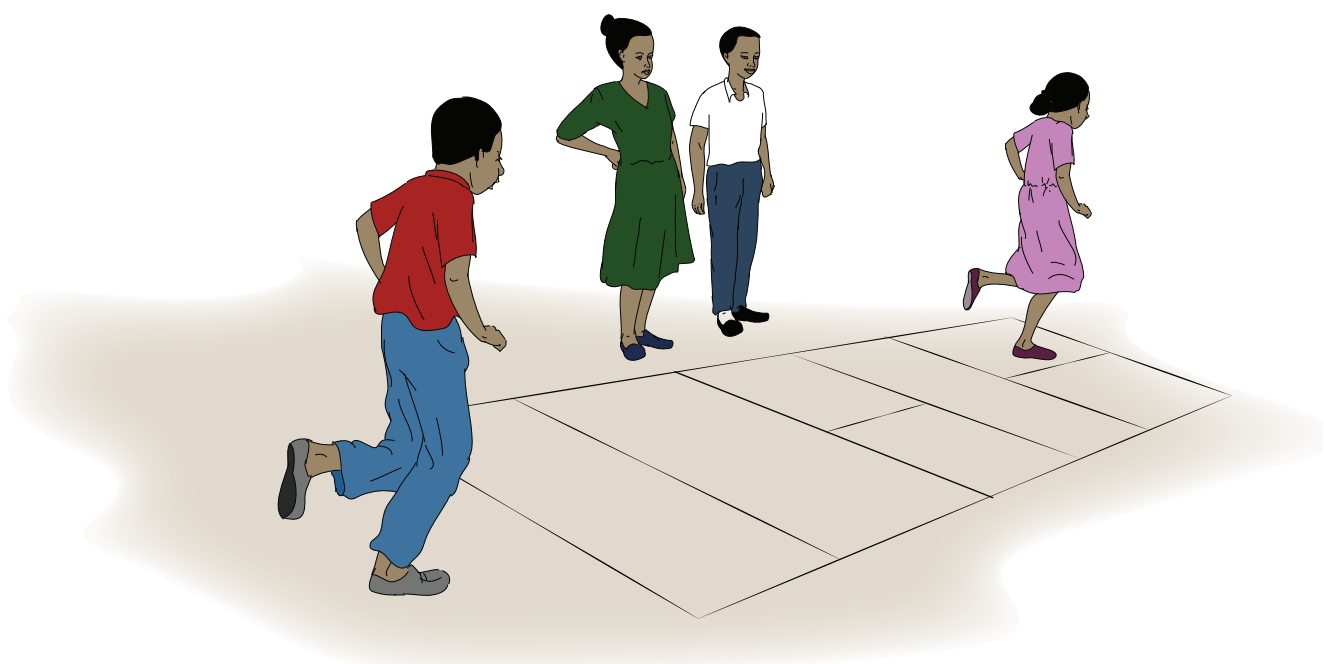
- የተለያዩ ጨዋታዎችን በመጫዎት የአካል ጥንካሬ እና ቅልጥፍናን ማዳበር አስፈላጊ ነው።

8ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 9:- ካሬ ወይም ስኛ ማክሰኛ

ሕፃናቱን ወደ ውጪ ካስወጡ በኋላ ሕፃናቱ በቡድን በቡድን ሆነው እንዲጫወቱ መሬት ላይ የሚከተለውን ቅርፅ እንዲሠሩ ይርዷቸው። ከዚያም አንድ ሕፃን ጀምሮ በመሆን በመጀመሪያ ዙር ትንሽ ጠጠር ከፊት ለፊት በመጀመር በየሳጥኑ መወርወር፣ ጠጠሩ ያለበትን ሳጥን በመዝለል መስመር ሳይረገጥ ጫፍ ድረስ መዝለቅ ነው። በሁለተኛ ዙር በፊት ለፊት በመወርወር የዘለቀ በሚቀጥለው ዙር ወደኋላ በመወርወርና ጫፍ ድረስ መሄድ መቻል ነው ይህንን ሁለት ዙር ያለምንም ስህተት የጨረሰ አሸናፊ ይሆናል። መስመር የረገጠና ጠጠር ሲወረወር ከታለመው ቦታ ያለፈ ከሆነ ተጫዋቹ ተሸናፊ ሆኖ ሌላው ሕፃን ይጀምራል።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ ጨዋታዎችን በመጫወት የአካል ጥንካሬ እና ቅልጥፍናን ማዳበር አስፈላጊ ነው።

9ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 10:- ኪስን ማንከባለል

“ኪስን ማንከባለል” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. በአንዱ ጫፍ የመጀመሪያ መስመር ምልክት ያድርጉ። በሌላኛው ጫፍ ደግሞ የመጨረሻ መስመር ምልክት ያድርጉ።
2. ህፃናትን ከ3-6 በሚሆኑ ቡድኖች ይክፈሏቸው።
3. እያንዳንዱን ቡድን ቀጥታ መስመር እንዲሠራና ከቀጥታው መስመር በኋላ በሰልፍ እንዲቆም ይንገሩ።
4. ለእያንዳንዱ ቡድን ዱላ እና አንድ ኪስ ይስጡ።
5. እያንዳንዱ ልጅ በኪሱና በዱላ የመጠቀም እድል እንዳለው ይንገሩ።
6. የጨዋታው ዓላማ ዱላን በመጠቀም ኪስን በመሬት ላይ እያንከባለሉ መጨረሻው መስመር ማድረስና መመለስ መሆኑን ይግለጹ፤ በተግባር ያሳዩ። ህፃናቱ በዱላ ኪሱን ሲመቱ በኃይል እንዳይመቱ ይመከሯቸው። ቀጣዩ ህፃን ጨዋታውን የሚጀምረው ከፊቱ የነበረው ልጅ ኪሷን ወደ መጀመሪያው መስመር ሲያመጣ እንደሆነ መታወቅ አለበት።
7. ጨዋታው የሚያበቃው ሁሉም ልጆች የመጫወት እድሉ ሲኖራቸው ነው።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?
3. ይህ ጨዋታ ከባድ ነበር ወይስ ቀላል? ለምን?
4. ሰውነታችን ጠንካራ መሆኑ ለምን ይጠቅመናል?
5. ጠንካራ ሰውነት እንዲኖረን ምን ምን ማድረግ አለብን?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ ጨዋታዎችን በመጫወት የአካል ጥንካሬ እና ቅልጥፍናን ማዳበር አስፈላጊ ነው።

ጨዋታ ቁጥር 11:- ዝሆኔ ኳስ

“ዝሆኔ ኳስ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆቹን ከ6-10 አባላት ባሉት ቡድኖች ይክፈሏቸው።
2. እያንዳንዱን ቡድን ክብ እንዲመሠርቱ ይንገሯቸው። እያንዳንዱን የቡድን አባል እግሩን እንዲዘረጋግ ግራ ቀኝ ካለው ጓደኛው ጋር እግሩን እንዲገጥም ይንገሩ። የዚህም ዓላማ በመሃከላቸው ኳስ እንድታልፍ እንደሆነ ያስረዷቸው።
3. በቡድኑ ውስጥ ያሉትን ልጆች በሙሉ እጆቻቸውን ወደፊት በመዘርጋትና በማጣመር የዝሆን ኩምቢ እንዲያስመስሏቸው ይንገሯቸው።
4. በእያንዳንዱ ክብ ውስጥ ኳስ ያስቀምጡ።
5. የሚከተሉትን በመግለፅ በተግባር ያሳዩአቸው።
6. የጨዋታው ግብ ኳሷን በሌላ ልጅ እግር ሥር እንድታልፍ ማድረግና ኳስ በራስ እግሮች መሃከል እንድታልፍ መከላከል መሆኑን፤
7. ማንኛውም ልጅ እግሩን ካቆመበት ማንቀሳቀስ ባይፈቀድለትም የዝሆን ኩምቢ በማስመሰል ባጣመራቸው እጆቹ ኳስ በእግሩ ሥር እንዲታልፍ መከላከል እንደሚችል፤ ባለው ሥፍራ ብቻ መሆኑን ያረጋግጡ።
8. ኳስ በእግራቸው ሥር ያለፈባቸው ልጆች መጠቀም የሚችሉት በአንድ እጃቸው መሆኑን ግልፅ ያድርጉ።
9. ለሁለተኛ ጊዜ ኳስ በእግራቸው ሥር ያለፈ ልጆች ፊታቸውን ወደኋላ በማዞር ከክቡ ውጭ በማየት መጫወት እንደሚችሉ ያብራሩ።
10. ኳሱ ከሁለት ጊዜ በላይ በእግራቸው ሥር ላለፈ ልጆች አዲስ ጨዋት ይፍጠሩ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. የጨዋታው እጅግ በጣም አስቸጋሪ ክፍል የቱ ነበር?
2. ኪሱ በእግራችሁ ሥር ሲያልፍ ምን ዓይነት ስሜት ተሰምቷችሁ ነበር?
3. ኪሱ በእግራችሁ ሥር እንዳያልፍ ምን ማድረግ ነበረባችሁ?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ ጨዋታዎችን በመጫወት የአካል ጥንካሬ እና ቅልጥፍናን ማዳበር አስፈላጊ ነው።

10ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 12:- ተከተል አለቃህን

“ተከተል አለቃህን” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ህፃናት ክብ ሰርተው እንዲቆሙ ማድረግ
- ከህፃናት መካከል አንድ መሪ ህፃን ተመርጦ የተተለያየ የአካል እንቅስቃሴ (ለምሳሌ:- ላይ፣ ታች፣ ከላይ ከታች፣ ውስጥ፣ ውጪ፣ ከፊት፣ ከኋላ ወዘተ) እንዲያሰራቸው ማድረግ
- ሌሎች ህፃናት እሱን እያዩ በተመሳሳይ ጊዜ የታዘዙትን እንዲያደርጉ ማድረግ
- በትዕዛዙ መሰረት ቃላትን ባለመለየት የሚሳሳቱ ህፃናት ከጨዋታ ውጪ ይሆናሉ
- በመጨረሻ ቀሪው ህፃን የውድድሩ አሸናፊ ይሆናሉ።
- ጨዋታውን ደጋግሞ በማጫወት የአቅጣጫና የአቀማመጥ ቃላትን እንዲያውቁቸው ይርዷቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ማጠቃለያ

- የአቅጣጫና የአቀማመጥ ቃላትን እንዲያውቁቸው ማጠቃለያ መስጠት። (ለምሳሌ:- ላይ፣ ታች፣ ከላይ ከታች፣ ውስጥ፣ ውጪ፣ ከፊት፣ ከኋላ ወዘተ)

12ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 13:- አቅጣጫዎች

“አቅጣጫዎች” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆች በመጫወቻው ሜዳ ውስጥ የየራሳቸውን ቦታ በማዘጋጀት ፊታቸውን ወደ መምህሩ በማዞር እንዲቆሙ ማድረግ።
2. ለልጆች የሚከተሉትን አቅጣጫዎች መጠቀም መቻላቸውን ለማረጋገጥ ጥያቄ ይጠይቋቸው። ይኸውም ግራ፣ ቀኝ፣ ወደፊት እና ወደኋላ ናቸው።
3. የሚከተሉትን በመግለፅ ሠርተው ያሳያሉ።
 - ለልጆች አቅጣጫ ትሰጣቸውና በተሰጣቸው አቅጣጫ መሠረት ይራመዳሉ። (ለምሳሌ ወደግራ ሂድ፣ ወደፊት ሂድ ወዘተ ናቸው)
 - አንተ/ቺ/ የእንቅስቃሴውን አቅጣጫ ስትቀይር/ሪ/ እነሱም በተነገራቸው አቅጣጫ መሠረት ይንቀሳቀሳሉ።
4. አቅጣጫውን በደንብ ከተለማመዱና ካወቁ በኋላ ሌላ ተግባራዊ እንቅስቃሴዎችን እንዲሠሩ አድርግ/ጊ/። (ለምሳሌ ወደግራ ዝለል፣ ወደቀኝ ተስፈንጠር፣ ወደኋላ ዙር ወደፊት ዳክ ይሆናል።)

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. በጨዋታው የተነገራችሁን አቅጣጫ በቀላሉ ለማወቅ ምን አደረጋችሁ?
2. ቤታችሁ ከትምህርት ቦታችሁ በየትኛው አቅጣጫ እንደሚገኝ መናገር ትችላላችሁ?
3. አቅጣጫዎችን ማወቅ ለምን ይጠቅማል?

ማጠቃለያ

- አቅጣጫን ማወቅ መነሻና መድረሻን ለማወቅ ይጠቅማል።

13ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 14:- ሚዛንን ጠብቆ የመጫወት ተግዳሮት

“ሚዛንን ጠብቆ የመጫወት ተግዳሮት” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

1. በግልፅ የሚታይ መነሻ መሥመር ማሥመር፤
2. ልጆችን ከ3-6 ባለው ቡድን መክፈል፤
3. ከመነሻው መሥመር ጎሳ ልጆች በሰልፍ እንዲቆሙ ማድረግ፤
4. ከእያንዳንዱ ቡድን ፊት ለፊት ከ5-10 ሜትር ርቀት ላይ ባለሦስት ጎን ዕቃ ማስቀመጥ፤
5. ለእያንዳንዱ ቡድን የመጫወቻ ጣውላውን (ራኬት)ና ኪሱን መስጠት፤
6. የሚከተሉትን ነጥቦች በመግለፅ ሠርተው ያሳዩ:-
 - ሚዛኑንን ጠብቆ በመጫወቻ ጣውላ ላይ ኪሱን በማስቀመጥ እንዲራመዱ ዕድል መስጠት፤
 - በመጫወቻ ጣውላው ላይ ኪሱን አስቀምጦ እያንዳንዱ ልጅ የመጫወቻ ጣውላውን ሚዛኑን በመጠበቅ ቀስ ብሎ እንዲራመዱ ማድረግ፤
 - የኪሱን ሚዛን ለመጠበቅ በሁለት እጅ ኪሱ ያረፈችበትን ጣውላ መያዝ
 - የመጀመሪያው /ዋ ልጅ ከእንዳንዱ ቡድን ፊት ለፊት ወደ ተቀመጠው ባለሦስት ጎን ዕቃ ሄዶ/ዳ በመዞር ተመልሶ/ሳ ወደ መነሻው መሥመር እንዲራመድ/እንድትራመድ ማድረግ፤
 - ኪሱ ከጠፍጣፋ ጣውላ ላይ የወደቀችበት/ባት ህፃን አንድ ጊዜ እድል ተሰጥቶት/ቷት ጨዋታውን እንዲቀጥል ይደረጋል፤
 - አንድ ጊዜ በመጫወቻ ጣውላ ላይ የተቀመጠውን ኪስ ሳይጥል/ሳትጥ በመነሻ መስመሩ ላይ የደረሰ/ች ህፃን ለሚቀጥለው ተረኛ ህፃን ያስተላልፍለታል/ ታስተላልፍለታለች።
7. እያንዳንዱ ህፃን ቢያንስ አንድ ጊዜ ዕድል ካገኘ በጎሳ ጨዋታው ይጠናቀቃል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. የኪሱን ሚዛን ጠብቆ መቆም ወይም መራመድ ይከብዳል? ለምን?
2. ሚዛንን ጠብቆ የሚከናወኑ ሌሎች ተግባራት ምን ምን ነገሮች አሉ?
3. ሚዛንን ጠብቆ መራመድ ለምን ይጠቅማል?

ማጠቃለያ

- የግራ እና የቀኝ የሰውነት ክፍሎችን በአንድ ላይ አቀናጅቶ መጠቀም ሚዛንን ጠብቆ ለመስራት አስፈላጊ ነው።

ጨዋታ ቁጥር 15:- የተደራጁ ቅርጫቶች

የተደራጁ ቅርጫቶች የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

1. ልጆችን ከ3-6 ቡድን በመክፈል ከመነሻው መስመር ጎሳ እንዲሠለፉ ማድረግ።
2. ለእያንዳንዱ ቡድን አራት ባዶ ቦርሣና ሌላ በተለያዩ ነገሮች የተሞላ አንድ ቦርሣ ይስጧቸው። ከመነሻው መስመር በ20 ሜትር ርቀት ላይ ቦርሣዎችን ማስቀመጥ።
3. ከገለፃ በጎሳ የሚከተሉትን ሠርተው ያሳዩ።
 - ከእያንዳንዱ ቡድን የመጀመሪያው ልጅ ከመነሻው መስመር ወደ ቦርሣዎች ይሮጣል።
 - ልጁ ቅርጫቶቹ ጋር ሲደርስ የተለያዩ ነገሮችን ከያዘ ቦርሣ ዕቃዎችን በማውጣት ወደ ሌሎች ቦርሣዎች በዓይነት በዓይነታቸው (በመልካቸው) ሁሉንም ፍራፍሬዎች በአንድ ቦርሣ መክተት።
 - ሁሉንም እርሳሶች በሌላ ቦርሣ ወዘተ መክተት ይሆናል ይህም በፍጥነት ይከናወናል።
 - ሥራው መጠናቀቁ በመምህሩ ሲረጋገጥ ልጁ ሁሉንም ነገሮች ወደ ዋና ቦርሣ በመዘርገፍ ወደነበረበት መነሻ መስመር በሩጫ ይመለሳል።
 - በመስመር ላይ ሆኖ የሚጠበቀውን ልጅ እጅ ይነካል። የተነካውም ልጅ በተራው በሩጫ ሄዶ ነገሮችን ወይም ዕቃዎችን በመጀመሪያው ልጅ ሥራ መሠረት አደራጅቶ ወደ ቡድኑ ይመለሳል።
4. ጨዋታው የሚጠናቀቀው ሁሉም የቡድኑ አባላት እንቅስቃሴውን አጠናቀው ወደ መስመራቸው ሲመለሱ ይሆናል።

ያስተውሉ

- ልጆቹ በፍጥነት ከአንደኛው ቦርሣ የተለያዩ ቁሶችን በመለየት ወደተለያዩ ቅርጫቶች በየዓይነታቸው መጨመር እንዲችሉ ያድርጉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. እቃዎችን ቶሎለመለየትና ለማደራጀት ይቀላል ወይስ ይከብዳል ለምን?
2. ከዚህ በፊት ለትምህርት የምትጠቀሙባቸውን እቃዎች እንዴት ነበር ለይታችሁ የምታስቀምጡት?
3. ወደፊት የትምህርት ቤትእቃዎቻችሁን በፍጥነት ለመለየትና ለማስቀመጥ ምን ታደርጋላችሁ?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ ነገሮችን በባህሪያቸው መመደብ ስንፈልጋቸው በቀላሉ ማግኘት ይረዳል።

14ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 16:- የቀለም ጨዋታ

“የቀለም ጨዋታ” የሚለውን ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

1. “የቀለም ጨዋታ” የሚለውን ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።
2. ልጆችን ከ 3-6 ቡድን ይክፈሏቸው
3. እየንዳንዱ ቡድን በሰልፍ ሀኖ ፊቱን ወደ መሃል ሜዳ አዙሮ እንዲቆም ያድርጉ
4. በየሰልፉ መጀመሪያ ላይ ላሉት ልጆች የቀለም ስያሜ በመስጠት ለመጀመሪያው ቀይ፣ ለሁለተኛው ሰማያዊ፣ ለሦስተኛው ብጫ ፣ ለአራተኛው አረንጓዴ፣ ለአምስተኛው ብርቱኳንማ እና ለስድስተኛው ወይን ጠጅ ይስጧቸው።
5. በክቡ መሀል ላይ ትንሽ ኳስ ማስቀመጥ።
6. የሚከተሉትን በማብራራት ሠርቶ ማሳየት።
 - የተለያዩ ቀለም ይጥሩላቸው ለምሳሌ የራሳቸውን ቀለም ማለትም ቀይ የጠሩት ልጆች በክቡ ዙሪያ ወደ ቀድሞ ቡድናቸው እስኪመለሱ ድረስ ከግራ ወደ ቀኝ ይሮጣል። ቀይ በሚሮጥበት ጊዜ ሌሎች ልጆች ከየቡድኑ ሁለት ለሁለት እጅ ለእጅ ከራስ በላይ በመያያዝ ወደ መሀል ክብ ለሚወስደው መንገድ ድልድይ ይሠራሉ።
 - ሯጩ፣ ጫ፣ ልጅ በተሠራው ድልድይ ሥር በማለፍ ክቡ መሀል የተቀመጠውን እቃ መንካት አለበት/ባት
 - ቀድሞ እቃውን የነካ ቡድን ነጥብ ያገኛል። ጨዋታው የሚጠናቀቀው አንድ ቡድን የሚፈለገው ነጥብ ላይ ሲደርስ ነው። ይህም ነጥብ የሚወሰነው በመምህሩ ይሆናል። ለምሳሌ 10 ነጥብ ሊሆን ይችላል።

የመወያያ ጥያቄዎች

- በጨዋታው ጊዜ ሰውነታችሁን ወደ ተለያየ አቅጣጫ እያቀያየራችሁ ስትንቀሳቀሱ የከበዳችሁን ነገር ነበር? ምን ምን?
- ከዘሀ በፊት ወደ ተለያየ አቅጣጫ በመንቀሳቀስ ምን አድርጋችሁ ታውቃላችሁ?
- ሰውነታችሁን ወደ ተለያየ አቅጣጫ በሚገባ ለማንቀሳቀስ ምን ማድረግ አለባችሁ?

ማጠቃለያ

- የግራ እና የቀኝ የሰውነት ክፍሎችን በአንድ ላይ አቀናጅቶ መጠቀም ሚዛንን ጠብቆ ለመስራት አስፈላጊ ነው።

15ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 17:- የጉንፋን ጨዋታ

1. ተራሩጦ ለመጫወት አመቺ የሆነ ሰፊ ሜዳ ማዘጋጀት።
2. ለልጆቹ የአባሮሽ ጨዋታውን ክልል ይንገሯቸው።
3. ጉንፋን የያዛቸውን አስመስለው የሚጫወቱ ከ1-2 ፈቃደኛ ሕፃናትን ይምረጡ።
4. የሚከተሉትን በማስረዳት ሠርተው ያሳዩ።
 - ጉንፋን የያዘው ሕፃን ሌሎችን አባሮሮ በመንካት ለመያዝ ሙከራ ያደርጋል። በመሆኑም ተጫዋቾቹ የሚችሉትን ያህል ርጠው ጉንፋን ከያዘው ሕፃን ለማምለጥ መሞከር አለባቸው።
 - ልጆቹን ኳስ በማሳየት፣ ኳሱ መድኃኒትን እንደሚተካ ያስረዷቸው።
 - ልጆቹ ጉንፋን የያዘው ሕፃን ሲነካቸው ኳስ ይዘው ከሆነ በበሽታው አይያዙም። ይህም ማለት መድኃኒት ሰው በጉንፋን እንዳይጎዳ ይከላከላል ማለት ነው።
 - ኳሱን ለሌሎች ሳያቀብሉ ማቆየት የሚችሉት ቢበዛ እስከ 5 ሴኮንዶች ብቻ ነው።
 - አንድ ተጫዋች ኳሱን ሳይዝ ባዶ እጁን ከተነካ በጉንፋን ከተያዘው ቡድን ጋር ተቀላቅሎ ሌሎች ልጆችን አባሮ መያዝ ይሞክራል።
5. ጉንፋን የያዘውን ልጅ አስመስሎ የሚጫወት ሌላ ልጅ በመምረጥ ጨዋታውን እንደገና መድገም ይቻላል።

ወይይት

1. በጨዋታው ወቅት በበሽታው እንዳትነኩ ምን አደረጋችሁ?
2. መድኃኒት ወስዳችሁ ታውቃላችሁ? ለምን ወስዳችሁ?
3. ወደፊት በተለያዩ በሽታ እንዳትያዙ ምን ታደርጋላችሁ?

ማጠቃለያ

- መድኃኒት ከተለያዩ በሽታዎች ያድናል።

16ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 18:- እጅን በማለዋወጥ ኪስን ማቀበል

“እጅን በማለዋወጥ ኪስን ማቀበል” ውድድርን ጨዋታ እንዲጫወቱ በማድረግ የግራ እና የቀኝ ትክሻ ቅንጅትና ቅልጥፍናን እንዲያዳብሩ ይርዷቸው።

ሕፃናት ስድስት ስድስት ሆነው ቡድን ይመሰርታሉ። በያንዳንዱ ቡድን ያሉት ልጆች ክብ ሰርተውና አንዱን ሕፃን በመሃል ቆሞ/ቆማ ስማቸውን እየጠራ/ች ኪስ ያቀብላል/ታቀብላለች። ስሙ የተጠራው ሕፃን ኪሷን ተቀብሎ ይመልሳል። ኪሷ የወደቀችበት ልጅ ከጨዋታ ውጭ ይሆናል። በመጨረሻ የቀረው ልጅ አሸናፊ ይሆናል።

ወይይት:-

1. በጨዋታው ደስተኞች ነበራችሁ? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ምን ነገሮችን ተረዳችሁ?
3. ይህንን ጨዋታ በመጫወት የትኞቹ የሰውነት ክፍሎች ይጠነክራሉ?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ ተግባራትን እጅ ተጠቅሞ ማከናወን ለእጅ ጥንካሬ አስፈላጊ ነው።

17ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 19:- “ጭራ ነቀላ”

“ጭራ ነቀላ” የሚለውን ጫወታ በማጫወት የሕፃናት የሰውነት ክፍሎች እንዲጠነክር ማድረግ። ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

1. የአንድ ትልቅ የጨዋታ ሥፍራ ክልልን ምልክት ማድረግ።
2. ለእያንዳንዱ ልጅ አንዳንድ በአንድ ላይ የሚታሰር/ቁራጭ ጨርቅ ስጥና ከሱሪያቸው (ከቁምጣቸው) የኋላ ኪስ ውስጥ አብዛኛው የጨርቁ ክፍል ወደውጭ እንዲንጠለጠል በማድረግ እንዲያስገቡት ይንገሯቸው።
3. ይህ ጨርቅ ጭራቸው መሆኑን ለልጆቹ ይንገሯቸው።
4. የሚከተሉትን በማብራራት ሠርተህ አሳይ።
 - የጨዋታው ዓላማ የቻልከውን ያህል ብዛት ጭራዎች ለሌሎች ለመውሰድ መሞከር ነው።
 - ልጆች ጭራቸው እንዳይወሰድባቸው መከላከል አለባቸው። ሆኖም ጭራቸውን በእጃቸው እንዲይዙም ሆነ ሌሎች ልጆች ጭራቸውን ሊወስዱ ሲሉ እጃቸውን እንዲመቱ አይፈቀድላቸውም።
 - የአንድ ልጅ ጭራው ከተወሰደበት፣ ከሌላ በወሰደው ጭራ መተካት ይችላል።
5. ጭራውን አስነቅሎ የጨረሰ ቡድን ተሸናፊ ይሆናል።

ወይይት

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ጭራ ለመውሰድና በዛውም የራስህን ጭራ መጠበቅ ሁለቱንም በአንድ ላይ እንዴት መሥራት ይቻላል?
3. ሰውነታችሁ ጠንካራ እንዲሆን ምን ምን አድረጋችሁ ታውቃላችሁ?
4. ወደፊት የበለጠ ጠንካራ እንድትሆኑ ምን ማድረግ አለባችሁ?

ማጠቃለያ

- በዚህ ጨዋታ ሕፃናት የሰውነት ክፍሎቻቸው እንዲጠነክር የተለያዩ የአካል እንቅስቃሴዎችን ወይም ጨዋታዎችን መጫወት ጠቃሚ ነው።

19ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 20:- ጉንፋን ማስያዝ

ጉንፋን ማስያዝ የሚለውን ጨዋታ እንዲጫወቱ በማድረግ የጉንፋን ስሜትን እንዲገልጹ ያድርጉ። ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ሕፃናቱን ከ6-8 ቡድኖች መክፈል እና እያንዳንዱ ቡድን በክብር እንዲቆም ማድረግ።
2. ሕፃናት የጉንፋን ምልክቶችን እንዲጠሩ መጠየቅ (ለምሳሌ:- ማስነጠስ፣ የጉሮሮ መቁሰል፣ መሳል፣ ራስ ምታት፣ ድካም ወዘተ)
3. እያንዳንዱ ልጅ አንድ የጉንፋን ምልክት እንዲወስድ በማድረግ የዚያኛውን ምልክት ሚና እንዲጫወቱ ማድረግ።
4. ከእያንዳንዱ ቡድን አንድ ፈቃደኛ ልጅ በመምረጥ፣ ለተመረጡት ፈቃደኛ ልጆች ካስ መስጠት።
5. በመቀጠልም የሚከተለውን በመግለፅ በተግባር ማሳየት።
 - ካሱ ጉንፋንን ይወክላል። ፈቃደኛው ልጅ ጨዋታውን የሚጀምረው ካሱን ወደላይ በመወርወር ምልክቱን ይጠራል።
 - ካሱ ወዲያው እንደተወረወረ ምልክቱን ከጠራው ልጅ በስተቀር ሁሉም ልጆች ሜዳው ላይ በተንተን ይላሉ። ይህ ልጅ የወረወረውን ካስ በተቻለ መጠን በፍጥነት ሌላ ይቀበላል።
 - ልጁ ካሱን ከያዘ በኋላ ቁም ይላል። ሁሉም ልጆች ባሉበት ቦታ ይቆማሉ። ጉንፋን የያዘው ልጅ በቅርብ ያገኘውን ልጅ ቀስ አድርጎ በካስ ለመምታት ይጥራል። ተጫዋቾች በካስ ሊመቱ የሚችሉት ከትክክል በታች ብቻ ነው። ልጁ ወርውሮ ከመታ ያ የተመታው ልጅ ጉ የሚል ፊደል ያገኘና የሚቀጥለው ጠሪ ይሆናል። ነገር ግን ወርዋሪው ወርውሮ ልጁን ከሳተ ጉ ፊደል ይወስዳል።
 - እያንዳንዱ ልጅ ጨዋታውን በመጫወት ጉንፋን የሚለውን ቃል የተመሠረተበትን ሆሄያት ላለመጥራት ጥረት ያደርጋል።
 - ወርዋሪው ቀጣይ ምልክት ጠሪ ሰው ይሆናል።

የመወያያ ጥያቄዎች

- የጉንፋን ምልክቶች ምንድን ናቸው?
- ከዚህ በፊት አንድ ሰው በጉንፋን መያዙን እንዴት ነጠር የምትለዩት?
- የጉንፋን በሽታን ከሌላው በሽታ በምን ትለያላችሁ?

ማጠቃለያ

- የተለያዩ የህመም ወይም የቁስል ስሜቶችንና ምልክቶችን በማስገንዘብ ማጠቃለል።

20ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 21:- ንድፍ (ፓተርን) መሥራት

የእጅና የእግር ቅርፅ አሸዋ ላይ በማተም ንድፍ (ፓተርን) በማሠራት ነገሮችን በሥርዓት በመደርደር እንዲለማመዱ የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያጫውቷቸው።

1. አሸዋ ማዘጋጀት፡
2. በአሸዋው ላይ የእጅና የእግር ቅርፅ በቅደም ተከተል ሠርቶ ማሳየት (ለምሳሌ እጅ እግር፣ እጅ እግር)
3. ከሠሩት ማሳያ ውስጥ ካለው የመጨረሻ ንድፍ በኋላ ቀጥሎ ምን እንደሚመጣ ሕፃናቱን ይጠይቋቸው።
4. ባዩት መሠረት ተራ በተራ ሁሉም ሕፃናት ይህን ቅደም ተከተል ተከትለው ንድፍ እንዲሠሩ ማድረግ።
5. በተመሳሳይ መልኩ ሌሎች ንድፎችን በአካባቢው በሚገኙ ነገሮች ያሠሯቸው።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር?
2. የሠሩችሁት የንድፍ ዓይነት ምንድነው?
3. የሠሩችሁትን ንድፍ ወደዳችሁት? ለምን?

ማጠቃለያ

- ነገሮችን በሥርዓት በመደርደር ነገሮችን በቀላሉ ለማግኘትና የፈጠራ ክህሎታቸውን ለማዳበር እንደሚጠቅም በማስረዳት ያጠቃሉ።

21ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 22:- ቅልብልቦሽ

“ቅልብልቦሽ” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት የዓይንና የእጅ ቅንጅት እንዲያዳብሩ ያድርጉ። ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

መምህሩ/ሯ ሕፃናቱን ወደ ውጪ ካስወጣ/ች በኋላ በጥንድ በጥንድ እንዲሆኑ በማድረግ አምስት ጠጠሮችን በመጠቀም በሦስት ዙር የሚጫወቱት ጨዋታ ነው። በዕጣ አንደኛው ጀማሪ እንዲሆን ማድረግ ከዚያም እንደሚከተለው እንዲጫወቱ ይርዷቸው።

- **1ኛ ዙር:-** አምስት ጠጠሮች ውስጥ አንዱን ወደ ላይ በመወርወር ጠጠሩ በተወረወረበት እጅ አራቱን ጠጠሮች ተራ በተራ ከመሬት ላይ በፍጥነት በማንሳት የተወረወረው ጠጠር መሬት ላይ ሳይነካ መቅለብ። ወደ ላይ የተወረወረው ጠጠር ሳይቀለብ ቀርቶ መሬት ከነካ ወይም መሬት ላይ ያለው ጠጠር ሳይነሳ ከቀረ ተጨዋቹ ተሸናፊ ሆኖ ጨዋታውን ሁለተኛው ተጨዋች ይጀምራል። ተጨዋቹ አንዷን ጠጠር ወደ ላይ እየወረወረ ተራ በተራ አራቱንም ጠጠሮች ማንሳት ከቻለ አሸናፊ ሆኖ ወደ ሁለተኛ ዙር ይሸጋገራል።
- **2ኛ ዙር:-** በዚህ ዙር እንደተለመደው አንድ ጠጠር ወደ ላይ ይወረወርና መሬት ላይ ሳይወድቅ መሬት ላይ ካሉት አራት ጠጠሮች በአንድ ጊዜ ሁለቱን በሌላ ጊዜ ደግሞ ሌሎቹን ሁለቱን ማንሳትና በአየር ላይ ጠጠሯን መቅለብ ነው። ይህን ማድረግ የቻለ ወደ ዙር ሦስት ይቀጥላል። የተወረወረው ጠጠር ከወደቀች ወይም ሁለት ጠጠር ከመሬት ማንሳት ካልተቻለ ተጨዋቹ ተሸናፊ ሆኖ የሚቀጥለው ተጨዋች ይቀጥላል።
- **3ኛ ዙር:-** በዚህ ዙር አሁንም አንድ ጠጠር ወደ ላይ ይወረወርና መሬት ላይ ሳይወድቅ መሬት ላይ ያሉትን አራቱንም ጠጠሮች በአንድ ጊዜ ማፈስና የተወረወረውን ጠጠር መሬት ላይ ካነካ መቅለብ ነው። አሸናፊ የሚሆነው በተከታታይ ሳይቋረጥ ሦስቱንም ዙሮች የተወጣ ይሆናል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታውን ወደዳችሁት? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን አደረጋችሁ?

ማጠቃለያ

- “ቅልብልቦሽ” ጨዋታ የዓይንና የእጅ ቅንጅትን የሚያዳብር ጠቃሚ ጨዋታ ነው። ስለዚህ ህፃናት ይህንን ጨዋታ ሁል ጊዜም ከጓደኞቻችሁ ጋር መጫወት ይኖርባችኋል።

ጨዋታ ቁጥር 23:- ጉዳትን መከላከል

ጉዳትን መከላከል የሚለውን ጨዋታ በማጫወት ሕፃናት የተለያዩ ጨዋታዎችን ሲጫወቱ ሊከሰቱ የሚችሉትን አደጋዎች እንዴት ሊከላከሉ እንደሚችሉ በማጫወት ያስረዷቸው።

ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደምተከተሎች በመከተል ያጫውቷቸው።

1. በግምት 15 ሜትር የሚርቁ ሁለት መስመሮችን በመሬት ላይ ያዘጋጁ።
2. አንደኛውን መስመር መነሻ ሌላኛውን ደግሞ መድረሻ በማለት ይሰይሟቸው።
3. ልጆቹን ከ4-6 ቡድኖች ይከፋፍሏቸው።
4. እያንዳንዱን ቡድን ከመነሻ መስመሩ ጎሳ እንዲሰለፉ ይነገሯቸው።
5. የሚከተሉትን በማብራራት ይግለጹ።
 - በሁለቱ መስመሮች መካከል ያለው ሜዳ በአዞዎች የተሞላ ወንዝ ነው።
 - የእያንዳንዱ ቡድን ተልእኮ ውሃውን ሳይነኩ ወንዙን መሻገር ነው።
 - ወንዙን የመሻገሪያ ብቸኛው መንገድ ቁርጥራጭ ወረቀቶችን ወይም ቅጠሎችን በመርገጥ ነው።
 - ከቡድኑ አንድ አባል ውሃውን ቢነካ ቡድኑ በሙሉ እንደገና ወደጎሳ ተመልሶ ከወንዙ መነሻ እንደአዲስ ይጀምራል።
6. ሁለቱን ቡድኖች በአንድ ጊዜ ጨዋታውን እንዲጀምሩ ማድረግ።
7. ጨዋታውን ቀድሞ የጨረሰ ቡድን አሸናፊ ይሆናል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን አደረጋችሁ?
4. ጉዳትን ለመከላከል ሁልጊዜ ማስታወስ ያለብን ጠቃሚ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ማጠቃለያ

- ወንዝን ስንሻገር፣ መኪና መንገድ ስናቋርጥ፣ ስንጫወት ጉዳት እንዳይደርስብን በማስተዋል እና በጥንቃቄ መሻገር ይኖርብናል።

23ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 24:- መንገድ መልቀቅ

መንገድ መልቀቅ የተሰኘውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ሁሉም ልጆች ቁርጥራጭ ጠመኔ በመስጠት መሥመር (አንዱ ቀጥታ መሥመር ያልሆነ) መሬት ላይ እንዲያሰማሩ አድርግ/ጊ። የሚሠመረው መሥመር በሰውነታቸው ቁመት ልክ ይሆናል። (ሥዕላዊ መግለጫውን ተመልከት)
2. የሚከተለውን ይግለጹ።
 - ያሠመሩት መሥመር “እግረኛ መንገድን” ይወክላል።
 - ሌሎች መሬት ላይ ያሉት በሙሉ “መንገድን” ይወክላሉ።
3. ከ1-5 የሚሆኑ ፈቃደኛ ልጆችን መንገድ ላይ መኪና እንዲጫወቱ ወይም እንዲነዱ ይጠይቋቸው።
4. ሁሉም ልጆች የራሳቸውን ቦታ በእግረኛው መንገድ ላይ መርጠው እንዲቆሙ ያድርጉ።
5. ለአንድ ልጅ በእግረኛ መንገድ ላይ ካህን ይስጡ።
6. ጨዋታው የእውነተኛን ሕይወት ለማስመሰል እንደሆነ ለልጆች ንገሯቸው። ልጆች ጨዋታውን የሚጫወቱት እርስ በርሳቸው ካህን በመቀበል ይሆናል። ጨዋታውን በመጫወት የሚቆዩት በእግረኛ መንገድ ላይ ነው።
7. የሚከተሉትን በመግለፅ በተግባር ያሳዩ።
 - የጨዋታው ዓላማ ሁሉም ልጆች ከእግረኛ መንገድ ወደ ሌላ እግረኛ መንገድ እየተንቀሳቀሱ እንዲቀጥሉ ነው።
 - በተቻላቸው መጠን የሚችሉትን ያህል ካህን እንዲወረወሩና እንዲይዙ ጥረት ማድረግ አለባቸው።
 - በዚህን ጊዜ “በመኪና” መነካትን ማስወገድ አለባቸው። በተመሳሳይ መኪና ደግሞ ልጆች መንገድ ላይ በሚሮጡበት ጊዜ ለመንካት ሙከራ ያደርጋል። (ልክ ልጆቹ ካህን ለመያዝ በሚሮጡበት ወቅት)
8. ልጁ በመኪና ሲነካ መኪና እና ልጁ ተግባሮቹን ይለዋወጣሉ።
9. ጨዋታውን ከ5-15 ደቂቃ በማጫወት በመሀሉ ተጨማሪ ካህንና ተጨማሪ “መኪናዎች” በልጆች ፍላጎት በመጨመር ጨዋታውን የበለጠ ውስብስብ በማድረግ ይሆናል።

የመወያዦ ጥያቄዎች

- በመኪና ስትነካ ምን ተሰማህ?
- የመኪና መንገድ ሳይጠቀሙ የእግረኛ መንገድ መጠቀም ለምን ይጠቅማል? ከጓደኛህ ጋር ጨዋታ በምታደርግበት ወቅት ከመንገድ አደጋ እንዴት ራስህን ትጠብቃለህ?

ማጠቃለያ

- መንገድ ዳር መጫወት ለአደጋ ያጋልጣል። ስለዚህ ህፃናት የትራፊክ ደንቦችን ማክበር ይኖርባችኋል።

ጨዋታ ቁጥር 25:- መሬት በካዮች

መሬት በካዮች የተሰኘውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆችን መሬት በካዮች ምን ማለት እንደሆኑ ይጠይቋቸው።
2. መሬት በካዮች ማለት ቆሻሻቸውን በማጠራቀሚያ ውስጥ ከመድፋት ይልቅ መሬት ላይ የሚወረወሩ (የሚበትኑ) ሰዎች ማለት መሆኑን ያስረዷቸው።
3. በዚህ ጨዋታ ከ1-3 የሚሆኑ ፈቃደኛ ልጆች መሬት በካዮችን ተክተው እንዲጫወቱ ያድርጉ።
4. የተቀሩትን ልጆች ከ5-8 አባላት ባሉት ቡድን ይክፈሉ።
5. በእያንዳንዱ የመጫወቻ ሜዳ ጫፍ አንዳንድ ባልዲ ለእያንዳንዱ ቡድን በማስቀመጥ እያንዳንዱ ቡድን በባልዲው ጀርባ እንዲቆሙ ያድርጉ።
6. ለእያንዳንዱ መሬት በካይ ልጆች በቆሻሻ የተሞላ አንዳንድ ክረጢት ይስጡ።
7. የሚከተሉትን በማስረዳት ሠርተው ያሳዩ።
 - መሬት በካይ በመጫወቻ ሜዳው በመዞር አልፎ አልፎ ቆሻሻ ይጥላል።
 - የተቀሩት ልጆች የተቻላቸውን ቆሻሻ በመሰብሰብ ተመልሰው በቡድናቸው ባልዲ ውስጥ ማጠራቀም አለባቸው። በአንድ ጊዜ አንድ ቆሻሻ ብቻ ነው መያዝ ያለባቸው።
 - ጨዋታው የሚያልቀው ሁሉም ቆሻሻ ተሰብስቦ በባልዲዎች ሲጠራቀም ነው።

የመወያያ ጥያቄዎች

- ቆሻሻን በየቦታው ስትጥሉ ምን ይሰማችኋል?
- በየአካባቢያችን መሬት ላይ የሚጣሉ ቆሻሻዎችን መሰብሰብ ለምን ይጠቅማል?
- አካባቢያችንን ለመንከባከብና በንፅሕና ለመጠበቅ እያንዳንዳችን ምን ማድረግ ይጠበቅብናል?

ማጠቃለያ

- ቆሻሻን በየቦታው መጣል አካባቢን ይበክላል። ስለሆነም አካባቢያችሁን በንጽሕና መያዝ ይኖርባችኋል።

24ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 26:- ቀይ፣ ቢጫ፣ አረንጓዴ መብራቶች

ቀይ መብራት፣ ቢጫ መብራት፣ አረንጓዴ መብራት ለማጫዎት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆች በመጫወቻ ሜዳ ላይ የየራሳቸው ቦታ እንዲኖራቸው ማድረግ።
2. የሚከተሉትን በመግለፅ ሠርቶ ማሳየት።
 - ቀይ መብራት፣ ቢጫ መብራት ወይም አረንጓዴ መብራት በማለት ጥራ።
 - ቀይ ማለት ቁም ከእንቅስቃሴው ወዲያውኑ በመታገድ በቦታ ሚዛን ጠብቅ/ቂ።
 - ቢጫ ማለት በዝግታ ተንቀሳቀስ/ሽ።
 - አረንጓዴ ማለት ሂድ/ጂ/ በማለት ብስክሌት ላይ ወይም መኪና ውስጥ እንደሆኑ አድርገው ሜዳ ላይ ነፃ ሆነው እንዲንቀሳቀሱ ማድረግ። ልጆች ከሌሎች ልጆች ጋር እንዳይጋጩ ወይም እንደሚሄዱ ጠይቅ/ቂ።
 - የሚቀጥለው መብራት እስከሚታዘዝ ድረስ ልጆች የመጀመሪያውን እንቅስቃሴ ማለትም መንቀሳቀስ፣ መቆም ወይም በቦታ ሚዛን መጠበቅ እንዲሠሩ ማድረግ።
3. ለጥቂት ጊዜ የተለያዩ ቀለማትን በመጥራት ጨዋታውን እንዲጫወቱ ማለማመድ።

የመወያያ ጥያቄዎች

- መብራቶቹ ሲጠሩ ወዲያውኑ መንቀሳቀስ በቀስታ መንቀሳቀስ እና ለመቆም ችግር ገጥሟችሁ ነበር? ለምን?
- ከዚህ በፊት እነዚህን መብራቶች ታውቋችኋላችሁ? የት?
- ለወደፊቱ እነዚህን መብራቶች እንዴት እራሳችንን ከአደጋ ለመከላከል በማስተዋል እንጠቀምባቸዋለን?

ማጠቃለያ

- የመንገድ ላይ የትራፊክ አደጋን ለመከላከል የመብራት ላይ ምልክቶችን ማክበር አስፈላጊ ነው።

ጨዋታ ቁጥር 27:- ጣቴን ተከተሉ

“ጣቴን ተከተሉ” የተሰኙትን ጨዋታ በማጫወት የግራ ወይም የቀኝ እንቅስቃሴን እንዲዳብሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆቹ በጥንድ በጥንድ ክፈሏቸው።
2. ከጥንዶቹ አንዳቸው የመምራት ሚና በመጫወት ጨዋታውን እንዲጀምሩ ያድርጉ
3. ከእያንዳንዱ ጥንድ ሌላኛው ጓደኛ ተከታይ እንደመሆኑ መጠን ጨዋታውን ይጀምራል።
4. የሚከተሉትን ነጥቦች እያባረሩ ያሳዩላቸው።
 - ሂደት የሚለውን ቃል ሲሉ ሁሉም ተቀባዮች የራሳቸውን አፍንጫ በግምት በግማሽ ሜትር ርቀት ከመሪያቸው ቀኝ እጅ ለማድረግ ይሞክራሉ
 - መሪዎቹ ቀኝ እጃቸውን ወደላይ በማውጣትና ወደታች በማውረድ በክፍል ውስጥ በመረጡት አቅጣጫ እጃቸውን ያንቀሳቅሱ
 - አቁሙ ሲሉ ሁሉም ተከታዮች የመሪዎችን ሚና በመቀየር ጓደኞቻቸውን በቀኝ እጃቸው ይመሩዋቸዋል።
5. በአንድ ወይም በሁለት ደቂቃ ልዩነት ሂደትና ቁሙ በሏቸው።
6. በሁሉም ጊዜያት ልጆቹ ጓደኞቻቸውን እየተመለከቱ መሆናቸውን አረጋግጡ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

- በጨዋታው ጊዜ ወደተለያዩ አቅጫ በመንቀሳቀስ የጉደኞችሁን እጅ ስትከተሉ ምን ተሰማችሁ?
- ከዚህ በፊት ወደቀኝ እና ወደ ግራና ቀኝ በመንቀሳቀስ ምን አድርጋችሁ ታውቃላችሁ?
- የግራና ቀኝ የመንቀሳቀስ ችሎታቸህሁን ለማዳበር ምን ታደርጋላችሁ?

26ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 28:- እንቆቅልሽ

ሕፃናቱን ወደ ውጪ ካስወጡ በኋላ በጥንድ በጥንድ እንዲሆኑ በማድረግ ተራ በተራ አንዳቸው ጠያቂ ሆነው “እንቆቅልሽ?” እንዲሉ ሌላኛው ደግሞ መላሽ ሆነው “ምን አውቅልሽ/ህ?” እያሉ እንዲጫወቱ ማድረግ። ለምሳሌ

እንቆቅልሽ

ከፍራፍራ ዝርያዎች ውስጥ አንዱ ነኝ

ተልጮ እበላለሁ

ድቡልቡል ነኝ

በውስጤ ብዙ ውሃ አለ

እኔ ማነኝ?

መልስ:- ብርቱካን

እንቆቅልሽ?

ከንጮ አትክልት ውስጥ አንዱ ነኝ

ሰውነቴ ሮዝ ጭራዬ አረንጓዴ ነኝ

እኔ ማነኝ?

መልስ:- ካሮት

28ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 29:- መድኃኒት ማግኘት/መታከም

መድኃኒት ማግኘት የሚለውን ጨዋታ በማጫወት ጉዳት ሲደርስ የመከላከል ክህሎትን እንዲያዳብሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ልጆችን ከ6-10 ባሉት ቡድኖች መክፈል።
2. እያንዳንዱ የቡድኑ ልጆች ክብ እንዲሠሩ ማድረግ።
3. ከእያንዳንዱ ቡድን “የዶክተር ገፀ ባህርይ” ተሳብሶ የሚጫወቱ ፈቃደኛ ልጆች መምረጥ።
4. ለእያንዳንዱ ዶክተር ካህን መስጠት።

5. ልጆች ማንኛውም የበሽታ ምልክቶች እንዲጠሩ ማድረግ።
6. የሚከተሉትን በማብራራት ሠርተህ ማሳየት።
 - ኪሱ የሚተካው የበሽታ “መድኃኒትን” ነው።
 - ቀሪዎቹ ልጆች በበሽታ የተያዙ ልጆችን ገፀ ባህርይ ወክለው የሚጫወቱ ናቸው።
 - በበሽታ የተያዙ ልጆች መሬት ላይ በጉልበታቸው ይንበረከሳሉ።
 - “ዶክተሩ” ለእያንዳንዱ ልጅ ከግራ ወደ ቀኝ አቅጣጫ “መድኃኒት” ይወረወራል።
 - “መድኃኒቱን” የያዘ ልጅ ተነስቶ ይቆማል።
 - “መድኃኒቱ” ከወደቀ ልጁ በእንብርክክ ይሄዳል። ሌሎችም ከኪሱ ግራና ቀኝ ያሉትም ይንበረከሳሉ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

- በጨዋታው ጊዜ ኪሱ ሲወድቅባችሁ ምን ተሰማችሁ?
- ከዚህ በፊት ጉዳት ደርሶባችሁ ያውቃል? ከጉዳቱ ለመዳን ምን አደረጋችሁ?
- አንድ ጉዳት ደርሶባችሁ ቶሎ መፍትሄ ካላገኛችሁ ምን ትሆናላችሁ?

ማጠቃለያ

- ማንኛውም ህመም ሲደርስ በወቅቱ መታከም እና የታዘዘውን መድኃኒት በትክክል መውሰድ ያስፈልጋል።

29ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 30:- ተያያዥነት ያለው ንጽሕና

“ተያያዥነት ያለው ንጽሕና” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት ስለግል ንጽሕና እንዲገነዘቡ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ጠመኔ ወይንም ማርከር በመጠቀም ግልጽ የመነሻ መስመር ማስመር
2. ሕጻናቱን ከአራት እስከ ስድስት ቡድን መክፈል
3. ሕፃናት ከመጀመሪያው መስመር በኋላ እንዲቆሙ መንገር
4. በእያንዳንዱ ቡድን ፊት ለፊት ከአምስት እስከ ዐሥር ሜትር ርቀት አራት የንጽሕና መጠበቂያ ቦታ የሚወክሉ ቀለቦችን መሬት ላይ መሳል
5. የንጽሕና መጠበቂያ እቃዎችን የሚያሳዩ አምስት ሥዕሎች ማዘጋጀት።

6. ሕፃናት እያንዳንዱን የንጽሕና መጠበቂያ እቃዎችን ስም እንዲሁም ለምን እንደሚጠቅሙ እንዲገልጹና እንዲናገሩ ማድረግ። ለምሳሌ ፡ ይህ የጥርስ ቡሩሽ ነው። ጥርስን ለማጽዳትና ንጽሕናን ለመጠበቅ ይጠቅማል።
7. በእያንዳንዱ ቀለበት ውስጥ የየራሱ የንጽሕና መጠበቂያ እቃን ሥዕል ማስቀመጥ
8. በመቀጠል የሚከተለውን በመግለጽ ሠርቶ ማሳየት
 - አንድ የንጽሕና ተግባር ሲጠራ ከያንዳንዱ ቡድን አንድ እንደ ሕፃን ለተግባሩ የሚያስፈልገው እቃ ወደ ተቀመጠበት ቀለበት በፍጥነት እንዲሮጡ መንገር። ለምሳሌ እጆችን መታጠብ ሲባል ሳሙና ወደ ተቀመጠበት ቀለበት መሮጥ ።
 - ወደ ቀለበቱ ወይንም በመሬት ላይ ወደ ተሣለው ሲደርሱ አንድ እግራቸውን አስገብተው ለአምስት ሰከንድ እጃቸውን የሚታጠቡ፣ ጥርስ የሚሰርሹ ወዘተ ያስመስሉ።
 - ከዚያም ወደ መነሻ ቦታቸው በመመለስ ከኋላ በመሰለፍ ለሚቀጥለው ተግባር ተራቸውን ይጠብቁ።
9. በተግባሩ የሚከናወኑ የንጽሕና ተግባራት፡
 - ጥርስ መሰረሽ
 - ጸጉር ማበጠር
 - ሰውነትን መታጠብ
 - ጥፍርን ማጽዳት
 - እጅን መታጠብ

የመወያያ ጥያቄዎች

- አዘውትራችሁ የምታከናውኗቸው የጽዳት ተግባራት ምን ምን ነበሩ?
- ከላይ የተዘረዘሩትን የጤና ተግባራት ማከናወን ጠቀሜታው ምንድን ነው?
- ጥርሳችሁን በስንት ቀን ታጸዳላችሁ?
- እጆቻችሁን የምትታጠቡት መቼ ነው?

ማጠቃለያ

- የግል ንጽሕናን መጠበቅ ለጤንነት አስፈላጊ ነው።

32ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 31:- የበዓል ቀን ተግባራት

በበዓላት ቀናት ስለሚከናወኑ ተግባራትና አስፈላጊነታቸው በመስሎ ጨዋታ እንዲጫወቱ በማድረግ በጊዜ ውስጥ የሚመጡ ተግባራትን እንዲለዩ ለማድረግ፡

1. በበዓላት ቀናት የሚለበሱ አልባላትን፣ ባሕላዊ መዘቃዎችን፣ መዝሙሮችንና ማዘጋጀት
2. በበዓል ቀናት በቤታቸው ስለሚከናወኑ ተግባራት ህፃናት ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲናገሩና እንዲወያዩ ማድረግ
3. ከ5 እስከ 6 ሕፃናት ያሉት ቡድን መመሥረት
4. በየቡድናቸው አንድ በዓል በመምረጥ በበዓላት ቀን ምን ዓይነት ተግባራት እንደሚከናወኑ በመስሎ ጨዋታ እንዲጫወጡ ያድርጓቸው

የኦ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም

ፕራዥ 3:- የተግባር ስምምድ

ማውጫ

መግቢያ	65
ተግባር ቁጥር 1:- ራስን ማስተዋወቅ	66
ተግባር ቁጥር 2:- 1-9 ቁጥሮችን ማስቆጠር.....	66
ተግባር ቁጥር 3:- ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን መቁጠር	66
ተግባር ቁጥር 4:- ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን በቃል መጥራት.....	67
ተግባር ቁጥር 5:- ቁጥርንና ተቆጣሪን ማዛመድ	67
ተግባር ቁጥር 6:- እርሳስ አደደዝና አጠቃቀም	67
ተግባር ቁጥር 7:- የቁጥር ነጠብጣቦችን መገጣጠም	68
ተግባር ቁጥር 8:- በቡድን ወስጥ በንቃት መሳተፍ.....	68
ተግባር ቁጥር 9:- ቁጥሮችን በቃል መጻፍ	68
ተግባር ቁጥር 10:- ራስን መርዳት.....	69
ተግባር ቁጥር 11:- የገደቡ ቁጥሮችን መመሳት.....	69
ተግባር ቁጥር 12:- ሰዎችን መርዳት እና መጉዳት.....	70
ተግባር ቁጥር 13:- የመጻጻፍ አይነቶች	70
ተግባር ቁጥር 14:- በቁጥሮች ሥዕል መሳል	71
ተግባር ቁጥር 15:- ሳንቲሞችና የብር ኖቶች	72
ተግባር ቁጥር 16:- ዘንጎችን በመጠናቸው መደርደር.....	74
ተግባር ቁጥር 17:- ቁሶችን በቀስም መመደብ	74
ተግባር ቁጥር 18:- የነገሮችን ስም እና ጥቅም መግለጽ	74
ተግባር ቁጥር 19:- ፊደላትን መለየት	75
ተግባር ቁጥር 20:- ዝምድና እና ቅደም ተከተል.....	76
ተግባር ቁጥር 21:- ስብስብን መስራት	76
ተግባር ቁጥር 22:- መከራዎችን መስራት.....	77
ተግባር ቁጥር 23:- ቀስም ማዘጋጀት	77
ተግባር ቁጥር 24:- ስብስቦችን ማወዳደር.....	77
ተግባር ቁጥር 25:- ዕልዋትን ማብቀል.....	78
ተግባር ቁጥር 26:- የቁሶችን የቦታ ስፋት ማወዳደር.....	78
ተግባር ቁጥር 27:- ቃላትን መለየትና ማንበብ	79
ተግባር ቁጥር 28:- ዓረፍተ ነገር መመስረት	79
ተግባር ቁጥር 29:- ፈላጊና ጠጣር ነገሮችን መለካት	80
ተግባር ቁጥር 30:- በቁመት ማወዳደር	80

ተግባር ቁጥር 31:- ፐዘሎችን መገጣጠም	81
ተግባር ቁጥር 32:- አቅጣጫና ርቀትን መስደት	81
ተግባር ቁጥር 33:- አካባቢን ማወቅ	82
ተግባር ቁጥር 34:- ቁሶችን በክብደታቸው ማወዳደር	82
ተግባር ቁጥር 35:- የእጅና የእይን ቅንብርን ማዳበር.....	83
ተግባር ቁጥር 36:- ነገሮችን በይዘታቸው መደርደር	83
ተግባር ቁጥር 37:- ፊደላት፣ ቃላት እና ቀላል አረፍተ ነገሮችን መጻፍ.....	84
ተግባር ቁጥር 38:- አቅጣጫን መስደት.....	85
ተግባር ቁጥር 39:- ከትራፊክ አደጋ ራስን መከላከል	85
ተግባር ቁጥር 40:- ጉዳት ከሚደርሱ አንስሳትና ነፍሳት ራስን መከላከል.....	86
ተግባር ቁጥር 41:- ከድንገተኛ አደጋ ራስን መከላከል.....	86
ተግባር ቁጥር 42:- የወረቀት ጉንጉኖች መስራት	86
ተግባር ቁጥር 43:- የቁሶችን መገኛ መስደት.....	87
ተግባር ቁጥር 44:- ልዩነትን መፈለግ እና ማመሳሰል	88
ተግባር ቁጥር 46:- በዕለት የሚከናወኑ ተግባራት	90
ተግባር ቁጥር 47:- ገጠመኛችን መናገር	90
ተግባር ቁጥር 48:- የሳምንቱ ቀናት.....	91
ተግባር ቁጥር 49:- የጌሮ አትክልትን መንከባከብ	91
ተግባር ቁጥር 50:- ምግብ ምግብ	92
ተግባር ቁጥር 51:- የህፃናት ስራዎችን ማሰባሰብ	93
ተግባር ቁጥር 52:- የቀን መቁጠሪያ	94
ተግባር ቁጥር 53:- በአመጋገብ ጊዜ መከበር ስላሰባቸው የጤንነት ደንቦች.....	94

መግቢያ

በዚህ ጥራዝ ውስጥ የተለያዩ የግል/የቡድን ተግባራት ተዘጋጅተዋል። ከተዘጋጁት የግል/የቡድን ተግባራት በተጨማሪ ሕፃናቱ ቢያንስ በአንድ ቀን አንድ ተግባር ከተማሪው የመማሪያ ጥራዞች እንዲሠሩ ቢያደርጉ ይመከራል። በተማሪ የመማሪያ ጥራዞች ላይ ያለውን ትዕዛዝ በመከተል ተማሪዎቹ የታዘዙትን በአግባቡ መወጣታቸውን ይከታተሉ። ትዕዛዝ ለመከተል ለሚያስችግራቸው የተለየ ክትትልና ድጋፍ ያደርጉላቸው። ይህ መሠረታዊ ልምምድ በውይይት ሰዓት እና በተለያዩ ተግባራት የተማሩትን ፅንሰ-ሀሳብ ይበልጥ እንዲገነዘቡ ከመርዳቱ በተጨማሪ ፊደላትን፣ ቃላትንና ቁጥሮችን በመለየትና በመጻፍ፣ ሥዕሎችን በመቀባት እጃቸውን ለማፍታታትና ትኩረት ማድረግን ለመለማመድ ይረዳቸዋል።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችሉ ዘዴዎች ተቀምጠዋል። እነዚህ ዘዴዎች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየ ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበር መጠቀም ይችላል።

1ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 1:- ራስን ማስተዋወቅ

ህፃናት ተራበተራ እየተነሱ በተረቱ ላይ ፋጡማ እራሷን እንዳስተዋወቀችው ለክፍል ጓደኞቻቸው ራሳቸውን እንዲያስተዋውቁ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ህፃናትን በፍላጎታቸው አንድ በአንድ በክፍል ጓደኞቻቸው ፊት ለፊት እንዲቆሙ ማድረግ፤
2. ህፃኑ/ኗ ከፋጡማ ታሪክ በሰሙት መሰረት ራሳቸውን እንዲያስተዋውቁ ማበረታታት፤
3. ህፃናት ራሳቸውን ሲያስተዋውቁ ቀሪዎቹ ህፃናት በጥሞና እንዲከታተሉ ማድረግ፤
4. በዚህ መሰረት ሁሉም ህፃናት ተራ በተራ እራሳቸውን እንዲያስተዋውቁ እድል መስጠት።

ያስተውሉ

- ህፃናት ራሳቸውን ሲያስተዋውቁ ሙሉ ስም፣ ዕድሜ፣ የቤተሰብ አባላት ስም፣ የሚወዱትን እና የሚጠሉትን በዝርዝር መናገራቸውን ያረጋግጡ።

ተግባር ቁጥር 2:- 1-9 ቁጥሮችን ማስቆጠር

ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን በቃል እንዲጠሩ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን ከፍ ባለ ድምጽ በቃል አንድ በአንድ መጥራት፤
2. ህፃናቱ የተጠሩ ቁጥሮች ተከትለው ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ በአንድ ላይ እንዲጠሩ ማድረግ፤
3. ህፃናት ቁጥሮችን ደጋግመው በቃል ካስቆጠሩ በኋላ ከህፃናት መካከል ፈቃደኛ የሆነ ህፃን በመጋበዝ በተመሳሳይ ሂደት እንዲያስቆጠሩ ማድረግ፤
4. በተመሳሳይ ሂደት ህፃናት ከ4-6 በሆነ ቡድን በመመደብ ተራ በተራ እንዲቆጥሩ ማድረግ፤

ተግባር ቁጥር 3:- ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን መቁጠር

ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን እንዲቆጥሩ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከ1-9 ለመቁጠሪያ የሚያገለግሉ ቁሶችን ለምሳሌ:- በራሳቸው ጣቶች፣ በቆርኪዎች ወይም ተመሳሳይ ነገሮችን ማዘጋጀት፤
2. ቁሶችን ተጠቅመው ቁጥሮችን በቃል እያንዳንዳቸውን በቅደም ተከተል በመጥራት ህፃናት ደጋግመው እንዲጠሩ ማድረግ፤

3. ህፃናት ቁጥሮችን ደጋግመው በቃል ካስቆጠሩ በኋላ ከህፃናት መካከል ፈቃደኛ የሆኑ ህፃናትን በመጋበዝ በተመሳሳይ ሂደት እንዲያስቆጥሩ ማድረግ፤
4. በተመሳሳይ ሂደት ህፃናትን ከ4-6 ባሉት ቡድን በመመደብ ተራ በተራ እንዲቆጥሩ ማድረግ፤

ተገባር ቁጥር 4:- ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን በቃል መጥራት

ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን በቃል እንዲጠሩ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ፡፡

1. ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን የያዘ የቁጥር ካርድ ማዘጋጀት፤
2. የቁጥር ካርዱን ሁሉም ህፃናት በሚያዩበት ቦታ መስቀል፤
3. ከ1-9 ያሉ ቁጥሮችን በረጅም ዘንግ እየጠቆሙ ከፍ ባለ ድምጽ አንድ በአንድ መጥራት፤
4. ህፃናቱ የተጠሩ ቁጥሮች ተከትለው ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ በአንድ ላይ እንዲጠሩ ማድረግ፤
5. ህፃናት ቁጥሮችን ደጋግመው በቃል ካስቆጠሩ በኋላ ከህፃናት መካከል ፈቃደኛ የሆነ ህፃን በመጋበዝ በተመሳሳይ ሂደት እንዲያስቆጥር ማድረግ፤

3ኛ ሳምንት

ተገባር ቁጥር 5:- ቁጥርንና ተቆጣሪን ማዛመድ

ከ1-20 ያሉትን ቁጥሮች በቆርኪዎች ወይም በተመሳሳይ ነገር ደርድረው ቁጥሩን ከተቆጣሪ ነገሮች ጋር እንዲያዛምዱ እና እንዲቆጥሩ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ፡፡

- ህፃናትን ከ4-6 ባለ በቡድን ያስቀምጡ፡፡
- በየቡድናቸው ከ1-20 ያሉ የተቆራረጡ የቁጥር ካርዶች እና ተቆጣሪ ነገሮች ለምሳሌ፡- በዛ ያሉ ቆርኪዎች፣ ጠጠሮች፣ የዛፍ ፍሪዎች ወዘተ መስጠት
- ህፃናት በቡድን ሆነው ቁጥሮችን ከተቆጣሪ ነገሮች ጋር እንዲያዛምዱ እና እንዲቆጥሩ ማድረግ፡፡

ተገባር ቁጥር 6:- እርሳስ አያያዝና አጠቃቀም

የዕርሳስ አያያዝና አጠቃቀምን እንዲለማመዱ በማድረግ ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን እንዲቀቡ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ፡፡

- ሁሉም ህፃናት እርሳስ እንዲይዙ ማድረግ
- ትክክለኛ የዕርሳስ አያያዝ በማሳየት ከ1-20 ካሉ ቁጥሮች ውስጥ አንዱን ጥቁር ሰሌዳ ላይ በጠመኔ ቀብቶ ማሳየት፡፡
- ሁሉም ህፃናት ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን ከመስመር ሳይወጡ መቀባት እንዲለማመዱ ማድረግ፡፡

ተግባር ቁጥር 7:- የቁጥር ነጠብጣቦችን መገጣጠም

በነጠብጣብ የተዘጋጁ ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን በመገጣጠም መጻፍ እንዲለማመዱ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን በነጠብጣብ ማዘጋጀት
- ሁሉም ህፃናት እርሳስ እንዲይዙ ማድረግ
- በነጠብጣብ የተዘጋጁ ከ1-20 ያሉ ቁጥሮች ውስጥ አንዱን ጥቁር ስሌዳ ላይ በጠመኔ በመገጣጠም ጽፎ ማሳየት።
- ሁሉም ህፃናት በነጠብጣብ የተዘጋጁ ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን ከመስመር ሳይወጡ እንዲገጣጥሙና እንዲጽፉ ማድረግ።

5ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 8:- በቡድን ወስጥ በንቃት መሳተፍ

ሕፃናት በቡድን በቡድን ክብ ሠርተው እንዲቀመጡ በማድረግ “ስለሚወዱት ጨዋታ” እንዲነጋገሩ በዚህም የቡድን መሪ መምረጥን፣ በጥሞና ማዳመጥን፣ በንቃት መሳተፍን እንዲለማመዱ ለማድረግ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- ሕፃናት ከ4-6 በቡድን ክብ ሠርተው እንዲቀመጡ ማድረግ
- ህፃናት ከመካከላቸው የቡድን መሪ እንዲመርጡ ማድረግ
- ህፃናት የሚወዱትን ጨዋታ (ለምሳሌ:- ድብብቆሽ፣ መሀረቤን ያያችሁ) በመምረጥ ስለ ጨዋታው አጨዋወትና ጨዋታውን ለምን እንደወደዱት እንዲናገሩ ማድረግ
- ህፃናት በጥሞና እንዲደማመጡና፣ በንቃት እንዲሳተፉ ማስቻል

ተግባር ቁጥር 9:- ቁጥሮችን በቃል መጻፍ

ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን በቃል እየተነገራቸው ህፃናት ደጋግመው መጻፍ እንዲለማመዱ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ፈቃደኛ የሆኑ ህፃናትን በመጋበዝ ጥቁር ስሌዳ ላይ ቁጥሮች እየተነገራቸው እንዲጽፉ ማድረግ፣
- ሁሉም ህፃናት እርሳስ እንዲይዙ ማድረግ
- ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን አንድ በአንድ በቃል እየተነገራቸው እንዲጽፉ ማድረግ።

ተግባር ቁጥር 10:- ራስን መርዳት

ሕፃናት በቡድን ክብ ሠርተው እንዲቀመጡ በማድረግ “ራስን ስለመርዳት አስፈላጊነትና ጥቅም” ሕፃናትን በማወያየት ግንዛቤያቸውን እንዲያሳድጉ ለማድረግ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. በክፍል ውስጥ ሕጻናት የእለት ተግባራትን ሲያከናውኑ ይኸውም እጃቸውን ሲታጠቡ፣ ፊታቸውን ሲታጠቡ፣ ጸጉራቸውን ሲያበጥሩ፣ ልብሳቸውን ሲለብሱ፣ ጫማቸውን ሲያስሩ፣ ምግባቸውን ሲመገቡ የሚያሳዩ ሥዕሎችን በግድግዳው ላይ ይስቀሉ።
2. የእለት ተግባራትን ሕጻናት እንዲያከናውኑ የሚያስችሉ መርጃ መሣሪያዎችን ወደ ክፍል በማምጣት እያንዳንዱ ሕጻን ራስን መርዳትን በትምህርት ቤት እንዲለማመዱ ማድረግ /አሻንጉሊት፣ ማበጠሪያ፣ መስታወት፣ ብሩሽ.../
3. ራስን ስለመርዳት አስፈላጊነትና ጠቃሚነት ለሕጻናቱ ማስረዳት፤
4. በየዕለቱ ሕጻናት ራሳቸውን መርዳት የሚያስችሉ ተግባራትን /እጅ መታጠብ፣ ልብስ መልበስ፣ ጫማ ማድረግ፣ መመገብ፣ መጸዳዳት፣ ጸጉር ማበጠር የመሳሰሉትን/ በራሳቸው እንዲያከናውኑ ማድረግና ማበረታታት፤
5. ጸጉር ማበጠርንና ገላ መታጠብን ሕጻናት በክፍል ውስጥ በአሻንጉሊት እንዲለማመዱ ማድረግ፤
6. ራሳቸውን ችለው የሚያከናውኑትን ማንኛውንም ተግባር በማድነቅ እውቅና መስጠት /ማስጨብጨብ፣ በአርአያነት ማቅረብ.../

6ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 11:- የጎደሉ ቁጥሮችን መመሳት

ሕፃናት የጎደሉትን ቁጥሮች በመሙላት መፃፍ እንዲለማመዱ ለማድረግ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- በመለማመጃ መጽሐፍ ውስጥ የጎደሉትን ቁጥሮች በመሙላት የሚያሳዩ የተለያዩ ሰንጠረዦችን ማዘጋጀት (ለምሳሌ፡- ከዚህ በታች ያለውን ሰንጠረዥ አይነት)
- ሕፃናት የጎደሉትን ቁጥሮች በመሙላት መፃፍ እንዲለማመዱ ማድረግ።
- በተመሳሳይ የተለያዩ ሰንጠረዦችን በመሙላት ከ1-20 ያሉ ቁጥሮችን መፃፍ እንዲለማመዱ ማድረግ።

1		3	5
	7		10
11		13	15
		18	20

7ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 12:- ሰዎችን መርዳት እና መገዳት

ሕፃናት ሰው እንዴት ሊጎዳም ሊረዳም እንደሚችል እንዲወያዩ እና ለክፍል ዓደኞቻቸው እንዲያቀርቡ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ሕፃናት ከ4-6 ሆነው በቡድን እንዲቀመጡ ማድረግ
- ሰው እንዴት ሊጎዳም ሊረዳም እንደሚችል ለሕፃናት ገለፃ ማድረግ ለምሳሌ ሰው በስድብ፣ ተገቢ ባልሆነ ንክኪ፣ በድብደባ፣ በስራ ብዛት ወዘተ ሊጎዳ እንደሚችል፤ ሰው ሲቸገር በመርዳት፣ ያለውን በማካፈል፣ የሰውን ችግር በመረዳት ወዘተ ሊረዳ እንደሚችል)
- የተወሰኑ ቡድኖች ሰው እንዴት ሊጎዳ እንደሚችል ሌሎች ቡድኖች ደግሞ ሰው እንዴት ሊረዳ እንደሚችል እንዲወያዩ ማድረግ።
- ሕፃናት የተወያዩበትን ነጥብ ለክፍል ዓደኞቻቸው እንዲያቀርቡ ማድረግ
- በመጨረሻም በልብስ የተሸፈኑ አካሎቻቸው የግላቸው እንደሆኑ እና ከወላጆቻቸው እና ከሀኪም በስተቀር ሌላ ሰው ሊያያቸው እና ሊነካቸው የማይገባ መሆኑን እና እንደዚህ ብሎ የሚያስገድዳቸው ካለ ለወላጆች ወይም ለመምህራቸው መንገር እንደሚገባ በማስረዳት ማጠቃለል።

8ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 13:- የመጓጓዣ አይነቶች

ሕፃናት የመጓጓዣ አይነቶችን እንደባህሪያቸው እንዲመድቡ ለማድረግ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- ሕፃናትን በቡድን በቡድን ማስቀመጥ፤
- ስለ መጓጓዣ አይነቶች አጭር ገለፃ መስጠት፤
- የተቆራረጡ ወይም የተዘጋጁ የመጓጓዣ አይነቶች ስዕል ለምሳሌ፡- መኪና፣ አውሮፕላን ባቡር፣ ጋሪ፣ ፈረስ፣ በቅሎ፣ ግመል፣ አህያ ወዘተ ለየቡድኑ መስጠት
- ለሕፃናት ሶስት ወረቀቶች አ-አየር፣ የ-የብስ፣ ባ-ባህር የተፃፈበትን ወረቀት ለቡድኑ መስጠት፤
- ሕፃናት የተቆራረጡ የመጓጓዣ አይነቶች ስዕሎችን እንደባህሪያቸው እንዲመድቡ ማድረግ፤
- በመቀጠልም በተመሳሳይ ሂደት የመጓጓዣ አይነቶችን ዘመናዊ እና ባህላዊ በሚል እንዲመድቧቸው ማድረግ፤

ተግባር ቁጥር 14:- በቁጥሮች ሥዕል መሳል

ሕፃናት ቁጥሮችን በማገናኘት አንድ ትርጉም ያለው ስዕል እንዲስሉ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- በቁጥሮቹ የተዘጋጁ ስዕሎችን ለሕፃናት በመስጠት፤
- ሕፃናት ከቁጥሮቹ አጠገብ ያሉትን ነጠብጣቦች በመገጣጠም ስዕሎችን እንዲስሉ ማድረግ፤
- የተለያዩ ቀለም ያላቸው እርሳሶችን በመስተት ሕፃናት የሳሉትን ስዕል ቀለም እንዲቀቡ ማድረግ፤

11ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 15:- ሳንቲሞችና የብር ኖቶች

ሕፃናት ሳንቲሞችና የብር ኖቶችን በቡድን በመስጠት ከትንሽ ወደ ትልቅ እንዲደረጉ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

- ከዚህ በታች ያሉትን ሳንቲሞችና የብር ኖቶችን ኮፒ ማድረግ
- የ5፣ 10፣ 25 እና 50 ሳንቲሞች እንዲሁም የ1፣ 5፣ 10፣ 50 እና 100 ብር ኖቶች በማቅረብ እንዲለዩአቸው ማድረግ።
- የተባዛውን የሳንቲሞች እና የብር ኖቶች ለህፃናት በቡድን በመስጠት ከትንሽ ወደ ትልቅ በቅደም ተከተል እንዲደረጉ ማድረግ።

13ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 16:- ዘንጎችን በመጠናቸው መደርደር

የተለያዩ መጠን ያላቸውን ዘንጎች ለሕፃናቱ በማደል በመጠናቸው እንዲደረደሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያሠሯቸው።

1. የተለያዩ መጠን ያላቸውን ዘንጎች በቁመት እና በውፍረት ማዘጋጀት፤
2. ሕፃናትን በቡድን በቡድን በመክፋል ማስቀመጥ፤
3. የተለያዩ ቁመት እና ውፍረት ያላቸውን ዘንጎች ለቡድኖቹ ማደል፤
4. ህጻናት የተለያዩ ቁመት ያላቸውን ዘንጎች አጭር፣ መካከለኛ እና ረጅም ብለው እንዲደረደሩ እና የተለያዩ ውፍረት ያላቸውን ዘንጎች ቀጭን፣ መካከለኛ እና ወፍራም ብለው እንዲደረደሩ ማድረግ፤

ተግባር ቁጥር 17:- ቁሶችን በቀለም መመደብ

የተለያዩ ቀለም ያላቸውን ቅርጾች ለሕፃናቱ በማደል በቀለማቸው እንዲለዩ በማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያሠሯቸው።

1. የተለያዩ ቀለም ያላቸውን ቅርጾች ማዘጋጀት፤
2. ሕፃናትን በቡድን በቡድን በመክፋል ማስቀመጥ፤
3. የተለያዩ ቀለም ያላቸውን ቅርጾች ለቡድኖቹ ማደል፤
4. ቅርጾቹን በቀለማቸው ለምሳሌ፡- ቀይ፣ ቢጫ፣ ሰማያዊ ወዘተ ያላቸውን የተለያዩ ቅርጾች በአንድ ላይ በቀለማቸው እንዲመድቡ ማድረግ፤

ተግባር ቁጥር 18:- የነገሮችን ስም እና ጥቅም መግለጽ

በአካባቢ የሚገኙ ነገሮችን የያዘ ሥዕል በማቅረብ ሕፃናቱ ጥቅማቸውን እንዲገልጹ ያድርጉ። ለምሳሌ፡- ስልክ፣ አልጋ፣ ኩባያ፣ ውሻ፣ ድመት፣ ወዘተ። የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያሠሯቸው።

1. በአካባቢ የሚገኙ ነገሮችን የያዘ ሥዕል ማዘጋጀት፤
2. ሥዕሉን በሚታይ ቦታ መስቀል፤
3. በዘንግ በመጠቀም ህጻናት ስማቸውንና ጥቅማቸውን እንዲገልጹ ማድረግ፤

ተገባር ቁጥር 19:- ፊደላትን መለየት

የፊደል ገበታን በማሳየት በቃል እንዲጠሩ በማድረግ የፊደላትን ዓይነቶችንና ዘሮችን እንዲለዩ ያድርጉ። የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያሠሯቸው።

1. የሳምንቱን ፊደላት (በ፤ቀ፡ጠ እና መ) ለሕጻናቱ በድምጽና በቅርጽ ማስተዋወቅ፤
2. የፊደል (በ፤ቀ፡ጠ እና መ)ን ዝርያዎች በድምጽና በቅርጽ እንዲለዩ ማድረግ፤
3. እያንዳንዱ የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) ዝርያ አንዱ ከሌላው በምን እንደሚለይ ሕጻናት እንዲወያዩበት ማድረግ፤
4. ሕጻናት የፊደላቱን ቅርጽ የመዳሰስ ሰሌዳን በመጠቀም በመዳሰስ እንዲለዩና አንዱን ከአንዱ በማወዳደር መግለጽ እንዲችሉ ማድረግ፤
5. የተጻፉ የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) እና ዝርያዎቻቸውን የያዙ ወረቀቶችን ለሕጻናቱ በመስጠት ሕጻናቱ ፊደላቱን በየደረጃው እየደጋገሙ እንዲያደምቁ ማድረግ፤ ለምሳሌ በመጀመሪያ በን ቀጥሎ ቡን በመቀጠል ቢን... እስከ ቦ ድረስ እንዲያደምቁ ማድረግ፤
6. ያደመቁትንም ለንደኞቻቸው እንዲያሳዩና ምን እንደሆኑ እንዲናገሩ ማድረግ፤
7. በነጠብጣብ የተጻፉ የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) እና ዝርያዎቻቸውን የያዙ ወረቀቶችን ለሕጻናቱ በማደል ሕጻናቱ በየደረጃው ነጠብጣቡን እንዲገጣጥሙ ማድረግ፤
8. በድርብ የተጻፉ የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) እና ዝርያዎቻቸውን የያዙ ወረቀቶችን ለሕጻናቱ በማደል ሕጻናቱ ፊደላቱን በየደረጃው ከመስመር ላይወጡ ከለር እንዲቀቡ ማድረግ፤
9. የተለያዩ ቅርጾችንና ፊደላትን በተለያዩ ነገሮች መሥራትንና መጻፍን ማለማመድ፤ /በቆርኪዎች፣ የዛፍ ፍሬዎች፣ የስንደዶ የክብሪት እንጨት፣ ጠጠሮች.../
10. የውሃ ቀለምን በመጠቀም በጣታቸው የተዋወቁቸውን ፊደላት መጻፍ መለማመድ፤
11. ሕጻናት የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) ፊደላትንና ዝርያዎቻቸውን በድምጽና በቅርጽ በመለየት በየተራ ከፊደል ሰሌዳው ላይ እንዲያነቡ ማድረግ፤
12. ሕጻናት የ(በ፤ቀ፡ጠ እና መ) እና ዝርያዎቻቸውን በድምጽና በቅርጽ በመለየት በየተራ ከፊደል ሰሌዳው ላይ እንዲያስነቡ ማድረግ፤
13. የተዋወቁቸውንና ያነበቧቸውን የፊደላት ቅርጾች በወረቀት ላይ እንዲጽፉ ማበረታታት፤
14. ሕጻናት የጻፏቸውን የበ ፊደልን ከነዝርያው እየደጋገሙ በመጻፍ እንዲለማመዱ ማድረግ፤

14ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 20:- ዝምድና እና ቅደም ተከተል

በነገሮች መካከል ያለ ዝምድናና ቅደም ተከተልን እንዲገነዘቡ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች እንዲገነዘቡ ይከተሉ።

- ብዛት ያላቸውንና የተለያዩ ቀለም ያላቸውን ቁሳቁሶች ለምሳሌ ካሶች፣ ፍሬዎች፣ ቆርኪዎች፣ ተቆጣሪዎች፣ አዝራሮች፣ የጂኦሜትሪ ቅርፅ ቅርጾች፣ ዶቃዎች ጠጠሮች ወ.ዘ.ተ. በብዛት ወደ ክፍል ይዘው ይምጡ፤
- በመቀጠል ሕጻናቱን በቡድን ይክፈሏቸው፤
- ከዚያም የተለያዩ መጠን ያላቸውን ቁሶችና ተቆጣሪዎችን አደባልቀው በየቡድኑ ለሚገኙት ሕጻናት ያከፋፍሏቸው፤
- በመቀጠል ተመሳሳይ የሆኑትን ተቆጣሪዎች አንድ ላይ እንዲያዛምዱ ያበረታቷቸው (ለምሳሌ፡- ሸካራ፣ ላስላሳ፣ ትንሽ፣ ትልቅ፣ ወዘተ የሆኑትን በአንድ ላይ መሰብሰብ)፤
- በምን እንደሚመሳሰሉ ሕጻናቱን ይጠይቋቸውና ምላሽ እንዲሰጡ ያበረታቷቸው፤
- ከዚያም የማይመሳሰሉ (ልዩ ልዩ) ተቆጣሪዎችን አውጥተው እንዲያስቀምጡ ሕጻናቱን ያበረታቱ፤
- በምን እንደማይመሳሰሉ ይጠይቋቸውና ምላሽ እንዲሰጡ ያበረታቷቸው፤
- ቀጥሎም በተለያዩ ዝምድና ያሰባሰቧቸውን ነገሮች በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡና በምን ቅደም ተከተል እንዳስቀመጡ እንዲናገሩ ያድርጉ። (ለምሳሌ፡- ትንሽ፣ መካከለኛ እና ትልቅ በሚል አበላላጭ ደረጃዎች)
- በመጨረሻም በነገሮች መካከል ያለ ዝምድና እና ቅደም ተከተል የሚለው ጽንሰ ሀሳብ ላይ ማጠቃለያ ይስጧቸው።

15ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 21:- ስብስብን መስራት

የሚቆጠሩ ቁሶችን እና ሲባጎ በመስጠት ቁሶችን በሲባጎው ውስጥ እንዲሰበስቡ በማድረግ የስብስብን ጽንሰ ሀሳብ እንዲገነዘቡ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ያሠሯቸው።

1. የሚቆጠሩ ቁሶችን እና ሲባጎ ማዘጋጃት፤
2. ስብስብ ማለት ምን ማለት እንደሆነ ለሕጻናቱ ያስረዳቸው፤
3. በሲባጎው አጥር ሠርተው በቆርኪዎች ለምሳሌ ስብስብ ሰርተው ያሳዩዋቸው፤

4. የተዘጋጁ የሚቆጠሩ ቁሶችንና ሲባሳዎችን ለህፃናቱ ያድሏቸው፤
5. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት የሚቆጠሩ ቁሶችንና ሲባሳዎችን የተለያዩ ስብስቦችን ሠርተው እንዲያሳዩ ማድረግ፤

 ተገባር ቁጥር 22:- መከራዎችን መስራት

ከቅጠል እሽክርክሪት፣ ከወረቀት መርከብ መሥራትን በማለማመድ የተለያዩ መከራዎችን እንዲያደርጉ ይርዷቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. ቅጠል እና ወረቀት ማዘጋጃት፤
2. ከቅጠል እሽክርክሪት፣ ከወረቀት መርከብ እና ጀት ስርቶ ማሳየት፤
3. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት በመሥራት ስርተው እንዲያሳዩ ማድረግ፤

16ኛ ሳምንት

 ተገባር ቁጥር 23:- ቀለም ማዘጋጀት

ከቀይ አፈርና ከቅጠል በመጭመቅ ቀለም መሥራትን በማለማመድ የተለያዩ መከራዎችን እንዲያደርጉ ይርዷቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. አፈር፣ ቅጠል፣ አባና ውሃ፣ ጎድጓዳ ሰሀን፣ ማማሰያ ማዘጋጃት፤
2. ከላይ የተገለጹትን በመጠቀም እንዴት ቀለም መስራት እንደሚቻል ማሳየት
3. ከላይ ያሉትን ነገሮች በመጭመቅ እና በመበጠጠጥ ቀለም መሥራትን እንዲለማመዱ ማሳየት፤

 ተገባር ቁጥር 24:- ስብስቦችን ማወዳደር

ለሕፃናት የተለያዩ ቁሶችን በመስጠት ያንሳል፣ ይበልጣል እኩል ይሆናል በማለት እንዲያወዳድሩ ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. ዘንጎችን፣ የጂኦሜትሪ ቅርፃ ቅርፆችን፣ ሲባሳዎችን በቡድን በማስቀመጥ ለህፃናቱ ማደል።
2. ህፃናቱ በተሰጣቸው ሲባሳ ሁለት አጥሮችን (ስብስቦችን) እንዲሰሩ ማድረግ።
3. በመቀጠል ቅርፃ ቅርፆቹ መካከል ትናንሾቹን አንድ ሦስት ማዕዘን፣ አንድ ክብ፣ አንድ አራት ማዕዘን እንዲከቱ ማድረግ።
4. በሁለተኛው አጥር ስር አምስት ዘንጎችን እንዲከቱ ማድረግ።
5. ከዚያም ሁለቱን የሰሯቸውን አጥሮች ጎን ለጎን እንዲያስቀምጧቸው በየአጥሩ ውስጥ ያሉትን ተቆጣሪዎች እንዲቆጥሩ ማድረግ።

- 6. ከዚያም የትኛው አጥር ብዙ የሚቆጠሩ ነገሮች እንዳሉት የትኛው አጥር ትንሽ የሚቆጠሩ ነገሮች እንዳሉት መጠየቅ።
- 7. ከዚያም የትኛው ስብስብ እንደሚበልጥ የትኛው ስብስብ እንደሚያንስ ይጠይቋቸው። መልሱንም ስብስቦችን አወዳድረው እንዲናገሩ መጠየቅ።
- 8. ይህንን መልመጃ ደጋግሞ በመስራት ስብስቦችን የመስራትና የማወዳደር ፅንሰ ሐሳብን እንዲረዱ ማድረግ።

17ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 25:- ዕፅዋትን ማብቀል

አፈር፣ ውሃ እና የፀሐይ ብርሃንን በመጠቀም በፕላስቲክ ዕፅዋትን ማብቀል እንዲችሉ ያግዟቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

- 1. አፈር፣ ፕላስቲክ እና ውሃ ማዘጋጃት፤
- 2. አፈር ማዘጋጀት እና ፕላስቲክ ሳህን ውስጥ መጨመር
- 3. የጥራጥሬ ዘር ለምሳሌ ባቁላ መጨመር እና አፈሩን ብርሃን የሚያገኝበት ቦታ ማስቀመጥ
- 4. በየዕለቱ ውሃ እያጠጡ በመንከባክብ ዕድገቱን መከታተል
- 5. በመጨረሻ ሁሉም ህጻናት የተከሉዋቸውን እንዲጎበኙ በማድረግ እርስ በርስ እንዲማማሩ ማድረግ።

ተግባር ቁጥር 26:- የቁሶችን የቦታ ስፋት ማወዳደር

የተለያዩ መጠን ያላቸው እቃዎች በመስጠት ከትልቁና ትንሹ እቃ የትኛው ሰፊ ቦታ እንደሚይዝ እንዲገልጹ ያድርጉ።

- 1. የተለያዩ መጠን ያላቸው ቁሶች በቡድን በቡድን መስጠት
- 2. ዕቃዎቹን ጠረጴዛ ላይ ጎን ለጎን ማስቀመጥ ለምሳሌ ደብተር እና መጽሐፍ
- 3. ቁሶች የያዙትን ቦታ በማየት ሰፊና ጠባብ ቦታ የያዘውን እንዲናገሩ ማድረግ

ተገባር ቁጥር 27:- ቃላትን መለየትና ማንበብ

የተዋወቁትን ፊደላት በመጠቀም የተመሠረቱ ቃላትን በቃል እንዲለዩላቸው እና እንዲያነቧቸው ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያስሯቸው።

1. ሕጻናትን የተዋወቁቸውን በ፣ ቀ፣ ጠ እና መ ፊደላትንና ዝርያዎቻቸውን በድምጽና በቅርጽ እንዲያስታውሱ ማድረግ፤
2. በተማሩዎቸው ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ከቁሶችና ከድርጊቶች ምስል ጋር በማዛመድ ትርጉማቸውን እንዲረዱ ማድረግ፤
3. ፊደል በ፣ ቀ፣ ጠ እና መን ወደ ጎንና ወደታች በመጻፍ ሕጻናቱ በተርታ እንዲያነቡ ማድረግ / ጠበቀ፣ ቀበጠ፣ ጠቀመ፣ ጠመቀ፣ መጠቀ.../
4. በተቆራረጡ ፊደላት (በ፣ ቀ፣ ጠ እና መ) እየገጣጠሙ ቃላት እንዲመሰርቱ ማድረግ፤
5. የመሰረቷቸውን ቃላት እየደጋገሙ እንዲያነቡና እንዲጽፉ ማድረግ፤
6. በሂደት በያንዳንዱ የፊደላቱ ዝርያዎች ወደ ጎንና ወደ ታች በመጻፍ በተርታ እንዲያነቡ ማድረግ፤
7. በያንዳንዱ የፊደላት ዝርያዎች ቃላት እንዲመሰርቱ ማድረግ፤
8. በተማሩዎቸው ፊደላት ዝርያዎች የተመሰረቱ ቃላትን ከቁሶችና ከድርጊቶች ምስል ጋር በማዛመድ ትርጉማቸው እንዲረዱ ማድረግ ለምሳሌ ጦጣ የሚለውን ቃል ከጦጣ ምስል ጋር ማሳየት
9. በየተራ በጓደኞቻቸው ፊት የመሰረቷቸውን ቃላት እንዲያነቡና እንዲያስነቡ ማበረታታት፤

ተገባር ቁጥር 28:- ዓረፍተ ነገር መመስረት

በተዋወቁትን ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን በመጠቀም ቀላል ባለ ሁለትና ባለ ሦስት ቃላት ዓረፍተ ነገሮችን እንዲመሰርቱና እንዲያነቧቸው ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያስሯቸው።

1. ሕጻናትን የተዋወቁቸውን በ፣ ቀ፣ ጠ እና መ ፊደላትንና ዝርያዎቻቸውን ተጠቅመው የሰሩላቸውን ቃላት በድምጽ እንዲያስታውሱ ማድረግ፤
2. በተማሩዎቸው ፊደላትና ዝርያዎቻቸው የተመሰረቱ ቃላትን በመጠቀም ቀላል ዓረፍተ ነገሮችን እንዲመሰርቱ ማድረግ፤ ምሳሌ:- ጦጣ መጣ።
3. የመሰረቷቸውን አረፍተ ነገሮች እየደጋገሙ እንዲያነቡ ማድረግ፤
4. በየተራ በጓደኞቻቸው ፊት የመሰረቷቸውን ዓረፍተ ነገሮች እንዲያነቡና እንዲያስነቡ ማበረታታት፤

18ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 29:- ፈሳሽና ጠጣር ነገሮችን መለካት

ህፃናት ፈሳሽና ጠጣር ነገሮችን የመለካትን ፅንሰ ሀሳብ እንዲረዱ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ያስረዱት።

1. ኩባያ፣ ጣሳ፣ የፕላስቲክ ውሃ መያዣና አሸዋ ማዘጋጀት
2. ህፃናቱን በቡድን ያስቀምጧቸው።
3. ህፃናቱ ፊት ለፊት ሁለት እኩል ኩባያዎችንና በውሃ የተሞላ የፕላስቲክ ውሃ መያዣ ያስቀምጡ።
4. ከዚያም በአንዱ ኩባያ ከፕላስቲክ ውሃ መያዣው በመቅዳት ውሃ ይሙሉት። ሁለተኛውን ኩባያ ባዶ ያድርጉ።
5. በመቀጠልም በኩባያ ውስጥ የጨመሩትን ውሃ ወደ ባዶው ኩባያ ይገልብጡት።
6. ከአንዱ ኩባያ ወደ ሌላኛው ኩባያ ውሃውን ሲያገላብጡ ኩባያዎቹ እኩል የውሃ መጠን እንዲሟይዙ ያስረዱቸው።
7. በመቀጠል አንዱን ጣሳ አንድን ኩባያ በማድረግ በኩባያው ውሃ ይሙሉና ወደ ጣሳው ገልብጠው ያሳያቸው። ጣሳው እንዳልሞላና ጣሳው ከኩባያው እንዲሟበልጥ ያስረዱቸው
8. ኩባያ፣ ጣሳ በፕላስቲክ ውሃ መያዣ ውሃ በማደል እርስዎ ባሳዩዎቸው መንገድ ወሃውን እየቀዱ እያገላበጡ እንዲለኩ ያደርጉና ፈሳሽና ጠጣር ነገሮችን የመለካትን ፅንሰ ሀሳብ እንዲረዱ ያድርጉ
9. በሃይቱም የመለኪያዎችን መብለጥና ማነስ እንዲረዱ ያድርጉ።

ተግባር ቁጥር 30:- በቁመት ማወዳደር

በቁመት የሚበላለጡ ነገሮችን እንዲለኩና እንዲያወዳድሩ ያድርጓቸው።

1. ሕፃናቱን በሦስት ቡድን መከፋፈል፤
2. በዛ ያሉ የተለያዩ ቁመት ያላቸው ዘንጎች (ማለትም ረጅም፣ መካከለኛና አጭር) ማዘጋጀት፤
3. አንዱ ቡድን ረጅም ዘንግ፣ 2ኛው ቡድን መካከለኛ፣ 3ኛው አጭር ቁመት ያለው ያላቸውን ዘንጎች ማደል፤
4. ከዚያም ከቡድን አንድ ሕፃን ጠርቶ ትልቁን ዘንግ እንዲያስቀምጥ ማድረግ።
5. ከቡድን ሁለት አንድ ሕፃን ጠርቶ ከትልቁ ዘንግ ቀጥሎ መካከለኛውን ዘንግ እንዲያስቀምጥ ማድረግ።
6. በመጨረሻ አንድ ሕፃን ጠርቶ አጭሯን ዘንግ ከሁለቱ ዘንጎች ቀጥሎ እንዲያስቀምጥ ማድረግ።

በዚህ ዓይነት ሁሉም ቡድን ውስጥ ያሉትን ሕፃናት ማሳተፍና ትልቅ ትንሽ መካከለኛ የሚለውን መጠንን ገላጭ ቃላት እንዲያውቁ ማድረግ።

ለምሳሌ:-

መምህር:- ከሦስቱም ቡድን በየተራ ዘንጎችን ሲያስቀምጡ በዚህ መልኩ ያድርጉ።

19ኛ ሳምንት

ተገባር ቁጥር 31:- ገዢዎችን መገጣጠም

የተለያዩ ገዢዎችን በመገጣጠም በቦታና በመጠን መካከል ያለውን ልዩነት እንዲገነዘቡ ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. ህፃናት በቡድን በቡድን እንዲቀመጡ ያድርጉ
2. የተዘጋጁ የተለያዩ ገዢዎችን ለየቡድኑ ማደል (ለምሳሌ:- ከዚህ በታች ያለውን ገዢና በስነጥበብ ጥራዝ ውስጥ ስነጥበብ ቁጥር 5ን መጠቀም ይቻላል)
3. በቅድሚያ የሚከተለውን ቅርፅ ክፍልፋዮቹን ለእያንዳንዱ ቡድን በማደል እንዲገጣጠሙት መርዳት። ቀድሞ የገጠመ አሸናፊ መሆኑን ማብሰር።
4. ህፃናት በቡድን የገጣጠሙትን ገዢ ለንደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ

ተገባር ቁጥር 32:- አቅጣጫና ርቀትን መለየት

በታን ርቀትንና አቅጣጫን የሚገልጹ ቃላትን (በቅርብ፣ ሩቅ፣ ውስጥ ላይ፣ ወዘተ) እንዲለዩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎችን ተጠቅመው ያሰሯቸው።

1. ሥዕሎች፣ ጠረጴዛ፣ ኳስና ጠርመራ ማዘጋጀት
2. ከህፃናቱ ፊት ለፊት ለህፃናቱ በሚታይ መልኩ በጠረጴዛው መሃል ላይ ኳሱን ያስቀምጡ። ከዚያ እዚህ ጠረጴዛው መሀል ላይ ምን ተቀምጧል ብለው ይጠይቋቸው።
3. በጠረጴዛው ዳር ላይ ደሞ ጠርመራን ያስቀምጡ። ከዚያም ከጠረጴዛው ዳር ላይ ደግሞ ምን ተቀምጧል ብለው ይጠይቋቸው።
4. ጠረጴዛው መሀል ላይ ኳስ ተቀምጧል ከጠረጴዛው ዳር ደግሞ ጠርመራ ተቀምጧል ብለው ይንገሯቸው።

5. በመቀጠልም ሁለት ኪሶች ከህፃናቱ ፊት ለፊት አንደኛውን በቅርብ አንደኛውን በሩቅ ያስቀምጡና ለህፃናቱ የትኛው ቅርብ የትኛው ሩቅ እንደሆነ ይጠይቋቸው። ከዚያም መልስ ይስጧቸው።
6. ደጋግመው በተለያዩ አቅጣጫ ቁሳቁሶችን በማስቀመጥ አቅጣጫንና ርቀትን ይጠይቋቸው።

20ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 33:- ስካላቢን ማወቅ

ሕፃናት በስካላቢያቸው ስለሚገኙ ተፈጥሯዊ እና ሰው ሰራሽ ብለው እንዲለዩ የሚከተሉትን ቅደም ተከትለው ያሰሯቸው።

1. ሕፃናት ስካላቢ ስለሚለው ጽንሰ ሐሳብ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ማድረግ፤
2. በስካላቢ የተለያዩ ተፈጥሮዊና ሰው ሰራሽ ነገሮች እንደሚገኙ በሚረዱት መጠን ማስገንዘብ ፤
3. ተፈጥሮአዊ ነገሮች የምንላቸው በተፈጥሮ የምናገኛቸው ሕይወት ያላቸውና የሌላቸው ነገሮች ሲሆኑ እጸዋት፣ እንስሳት፣ ውሃ፣ አፈር፣ ድንጋይ፣ ፀሐይ፣ ጨረቃ፣ ከዋክብት፣ አየር፣ ነፋስ፣ ደመናን የሚያጠቃልል እንደሆነ ማስገንዘብ፤
4. ሕፃናትን ገብኝነት በመውሰድ በስካላቢያቸው ስለሚገኙ ነገሮች ግንዛቤ እንዲኖራቸው ማድረግ፤
5. ከገብኝነት መልስ ስላዩዋቸው ነገሮች እንዲወያዩ ማድረግ፤
6. እጸዋት በሚባለው ተፈጥሮአዊ ነገሮች ሥር ዛፎች፣ ሣሮች፣ ልዩ ልዩ ተክሎች፣ የጓሮ አትክልትና ፍራፍሬዎች እንደሚካተቱ ማሳወቅ፤
7. በእንስሳት ሥር የቤት እንስሳት፣ የዱር እንስሳት፣ በራሪና ጥቃቅን ነፍሳት፣ አዕዋፍና የውሃ ውስጥ እንስሳት እንደሚካተቱ በማስገንዘብ በተገቢው መንገድ እንዲረዱ ማድረግ /ለምሳሌ የቤት እንስሳት ድመት፣ ውሻ... የዱር እንስሳት አንሳ፣ ነብር፣ ጅብ... ወዘተ/፤
8. ሰው ሰራሽ ነገሮች ቤት፣ መንገድ፣ ድልድይ፣ ጠረጴዛ፣ ወንበር እንደሆኑና ሌሎች በተመሳሳይ በስካላቢያቸው የሰው የሥራ ውጤት የሆኑትን ሕፃናት እንዲናገሩ ማበረታታት፤

ተግባር ቁጥር 34:- ቁሶችን በክብደታቸው ማወዳደር

ክፍል ውስጥ የሚገኙ ቁሶችን ክብደት የሚገልጹ ቀላል፣ ከባድ፣ በጣም ከባድ በማለት እንዲያወዳድሩ ለማድረግ በሚከተሉት ቅደም ተከተሎች ያሰሯቸው፡-

1. ሕፃናቱ ክብ ሠርተው እንዲቀመጡ ያድርጉ፤
2. ከዚያም በመጠንና በቅርጽ እኩል የሆኑ ነገር ግን የተለያዩ ክብደት ያላቸውን እንጨቶች ወይም ሌሎች ቁሶችን በተቀመጡት ሕፃናት መሀል ያስቀምጡ፤

3. በመቀጠል ሕጻናቱ በተራ እየወጡ ቁሶችን በእጆቻቸው ላይ በማድረግ ደጋግመው እንዲያወዳድሩ ያድርጉ፤
4. ከዚያም ቀላሉና ከባዱ የትኛው እንደሆነ እንዲናገሩ ያበረታቱ፤
5. በመቀጠል እኩል መጠንና አንድ ዓይነት ቀለም ያላቸውን ፊስታሎችን ያዘጋጁ፤
6. ከዚያም የተለያዩ ክብደት በውስጣቸው ይጨምሩባቸው፤
7. በመጨረሻም ሕጻናቱ በተራ እየወጡ በእጆቻቸው እያነሱና እያስቀመጡ እንዲለኩና እንዲያወዳድሩ ያድርጉ፤
8. በመጨረሻም ቀላሉና ከባዱ የትኛው እንደሆነ እንዲናገሩ ያበረታቱ።

21ኛ ሳምንት

ተገባር ቁጥር 35:- የእጅና የእይን ቅንብርን ማዳበር

ህፃናት የተለያዩ ነገሮችን እንዲሠሩ በማድረግ የዓይንና የእጅ ቅንብር እንዲያዳብሩ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ያሰሯቸው፡-

1. አሸዋ፤ ጭቃ፤ እንጨትና ወረቀት ማዘጋጃት፤
2. አሸዋ በመጠቀም በእመልካች ጣታቸው ክብ፤ ቤት፤ ዚግዛግ፤ የመሳሰሉትን እንዲሰሩ፤
3. ጭቃ በመጠቀም አድቦልቡለው ድስት፤ ሰሃን፤ እንጀራ፤ የእንስሳት ቅርፅ፤ የመሳሰሉትን እንዲሰሩ፤
4. በእንጨት/ የክብሪት እንጨት በማገገጠም ቤት፤ መንገድ የመሳሰሉትን፤
5. ወረቀት በመጠቀም የተለያዩ መስመሮችን፤ የጂኦሜትሪ ቅርጾችን፤ ቤት፤ አሻንጉሊቶች፤ ፖስት ካርዶች፤ የመሳሰሉትን እንዲሰሩ በማድረግ የዓይንና የእጅን ቅንብር እንዲያዳብሩ ማድረግ።

ተገባር ቁጥር 36:- ነገሮችን በደዘታቸው መደርደር

የተለያዩ ቁሶችን ይዘት የሚገልፁ ባዶ፤ ሙሉ፤ ያነሰ፤ የበለጠ ወዘተ በማለት እንዲያወዳድሩ ያድርጉ።

1. አራት አንድ አይነት የፕላስቲክ ውሃ መያዣዎች ማዘጋጃት፤
2. በአንደኛው እቃ ውሃ መሙላት፤ በሁለተኛው ዕቃ ግማሽ ውሃ መጨመር፤ በሶስተኛው ሩብ ውሃ መጨመር እና አራተኛውን ባዶ መተው
3. ህጻናቱን በቡድን በቡድን እንዲቀመጡ ማድረግ
4. የተዘጋጀውን አራቱን የፕላስቲክ ውሃ መያዣዎችን ለእያንዳንዱ ቡድን መስጠት
5. ህጻናት ከባዶ ወደ ሙሉ እና ከሙሉ ወደባዶ በቅደም ተከተል እንዲደረድሩ ማድረግ
6. በስተመጨረሻም ለህጻናት ስለ ነገሮችን በስርዓት ስለመደርደር እና ማወዳደር ያስገንዝቡባቸው።

22ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 37:- ፊደላት፣ ቃላት እና ቀላል አረፍተ ነገሮችን መፃፍ

የሳምንቱን ፊደላት (በ፣ ቀ፣ ጠ እና መ) ተጠቅመው ፊደላትን፣ ቃላትን እና ቀላል አረፍተ ነገሮችን እንዲጽፉ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. የሳምንቱን ፊደላት እና ዘሮቻቸውን ተጠቅመው ከዚህ በታች ባለው ምሳሌው መሰረት ቀስቱን ተከትለው ነጠብጣቦችን በመገጣጠም ፊደላትን ደጋግመው እንዲጽፉ ያድርጉ።

2. የሳምንቱን ፊደላት እና ዘሮቻቸውን ተጠቅመው ከዚህ በታች ባለው ምሳሌው መሰረት ቃላትን ደጋግመው እንዲጽፉ ያድርጉ። ምሳሌ:- ቀ-ቀበጠ፣ ጠ-ጠበቀ፣ ጠ-ጠጣ ወዘተ እና ከቃላት ውስጥ የጎደሉ ፊደላትንና ከዓረፍተ ነገሮች ውስጥ የጎደሉ ፊደላትን እየሞሉ እንዲጽፉ ማድረግ (ለምሳሌ:- የሰው ስሞች (አ_በ፣ ከበ_)፣ የእንስሳት ስሞች (ድ_ት፣ ው_፣ ወዘተ)
3. የሳምንቱ ፊደላት እና ዘሮቻቸውን ተጠቅመው በመሰረቷቸው ቃላት ቀላል አረፍተ ነገሮችን ደጋግመው እንዲጽፉ ያድርጉ። ምሳሌ 1:- ጠጣ መጣ። ምሳሌ 2:- ቆቅ መጣ። ምሳሌ 3:- ሙቅ ጠጣ።
4. ህፃናት ስማቸውን እስከ አባት መፃፍ እንዲለማመዱ በስማቸው ውስጥ ያሉ ፊደላትን እንዲያስታውሱ እና መፃፍ እንዲለማመዱ ያድርጉ።

ተግባር ቁጥር 38:- አቅጣጫን መስደት

ከራስ መገኛ የቁሶችን መገኛ አቅጣጫ እንዲገልጹ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ጠረጴዛው ላይ የተለያዩ ቁሳቁሶችን ማስቀመጥ፤
2. ጠረጴዛው ላይ የተቀመጡ ቁሳቁሶችን ሕጻናቱ ተመልክተው አቅጣጫዎችን እንዲናገሩ ማበረታታት፤
3. አንድ ፈቃደኛ ሕጻን በመጥራት ፊቱን አዙሮ እንዲቆም ማድረግ፤
4. ከተቀመጡት ሕጻናት መካከል አንዱ ስሙን እንዲጠራው በማድረግና የተጠራው ከየት አቅጣጫ እንደሆነ እንዲያሳይ ማድረግ፤
5. አቅጣጫዎችን የሚጠቁሙ ሥዕሎችን በግድግዳ ላይ መለጠፍና ሕጻናቱን በየተራ በመጥራት ማን የት ጋር እንደቆመ፣ እንደተቀመጠ፣ በየት በኩል እንዳለ ሥዕሉን በመመልከት ምላሽ እንዲሰጡ ማበረታታት፤
6. ሁለት ሕጻናትን በመጥራት በወንበር መካከል እንዲቆሙ በማድረግ ማን በግራ፣ ማን ደግሞ በቀኝ በኩል እንደቆመ ሌሎቹን ሕጻናት በመጠየቅ ምላሽ እንዲሰጡ ማድረግ፤
7. በመቀጠልም አንዱን ሕጻን ራቅ አድርጎ ሌላውን ሕጻን ወደ ወንበሩ ቀረብ አድርጎ በማቆም መሀከላቸው ካለው ወንበር አንጻር የቆሙበትን ቦታ ማን ራቅ ማን ለወንበሩ ቅርብ እንደሆነ ሌሎቹን ሕጻናት በመጠየቅ ምላሽ እንዲሰጡ ማድረግ።

ተግባር ቁጥር 39:- ከትራፊክ አደጋ ራስን መከላከል

ህፃናት የደህነት ደንቦችና ህጎችን እንዲገነዘቡ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ህጻናት ከትራፊክ አደጋ ራሳቸውን እንዴት መጠበቅ እንዳለባቸው ወላጆችን በመጠየቅ በክፍል ውስጥ እንዲያቀርቡ ማድረግ፤
2. ሕጻናት መንገድ ሲያቋርጡ የትራፊክ ሕግጋትን ማክበር እንዳለባቸው ማሳወቅ፤
3. የትራፊክ መብራት ቀይ ሲያበራ መኪናዎች ቆመው ሰዎች መንገድ ማቋረጥ እንደሚችሉ፣ ቢጫ ሲበራና አረንጓዴ ሲበራ መቆም እንዳለባቸውና መኪናዎች እንደሚሸከረከሩ ማስገንዘብ፤
4. በመኪና መንገድ ላይ ኳስ መጫወት ለአደጋ እንደሚያጋልጥ ማስገንዘብ፤

23ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 40:- ጉዳት ከሚያደርሱ እንስሳትና ነፍሳት ራስን መከላከል

ህፃናት ጉዳት ከሚያደርሱ እንስሳትና ነፍሳት ራሳቸውን መከላከል እንዲችሉ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ሕፃናት ጉዳት ከሚያደርሱ እንስሳትና ነፍሳት ራስን መከላከል እንዴት እንዳለባቸው ወላጆችን በመጠየቅ በክፍል ውስጥ እንዲያቀርቡ ማድረግ፤
2. ከተናካሽና አደጋ ሊያደርሱ ከሚችሉ እንስሳት ራሳቸውን እንዴት መጠበቅ እንዳለባቸው ማሳወቅ (ለምሳሌ፡ ውሻ፣ በሬ ወዘተ)፤
3. ነዳፊና በሽታ አምጪ ነፍሳቶችን በመለየት ሕጻናት ጥንቃቄ እንዴት ማድረግ እንዳለባቸው ማወያየት (ለምሳሌ፡ ንብ፣ ተርብ፣ ወባ፣ እባብ ወዘተ)፤

ተግባር ቁጥር 41:- ከድንገተኛ አደጋ ራስን መከላከል

ሕፃናት ከተለያዩ እሳት አቀጣጣይ ነገሮች፣ የኤሌክትሪክ እና ውሃ አደጋ ራስን መከላከል እንዲችሉ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ህፃናት ከተለያዩ እሳት አቀጣጣይ ነገሮች፣ የኤሌክትሪክ እና ውሃ አደጋ ራስን መከላከል እንዴት እንዳለባቸው ወላጆችን በመጠየቅ በክፍል ውስጥ እንዲያቀርቡ ማድረግ፤
2. የተለያዩ እሳት አቀጣጣይ ነገሮችን አለመያዝና በክብሪት መጫወት እንደሌለባቸው ማሳወቅ፤
3. የኤሌክትሪክ ሽቦዎችን አለመያዝ በተለይም የተላጡ ሽቦዎች አደጋ እንደሚያስከትሉ ማሳወቅ፤
4. በወንዝ፣ ጎርፍ፣ ውሃ ቦታቆረቦት ቦታ እና ውሃ የሞላበት በርሜል ላይ እየተንጠለጠሉ መጫወት ለአደጋ አጋላጭ መሆኑን በተመለከተ ማወያየት፤ ገጠመኞችን መንገር፤

ተግባር ቁጥር 42:- የወረቀት ጉንጉኖች መስራት

የወረቀት ጉንጉኖችን እንዲሠሩና እንዲያገናኙ በማድረግ የጣት ቅልጥፍናን እንዲያዳብሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ። :-

1. ወረቀት፣ የወረቀት ማጣበቂያ፣ መቀስና ማስመሪያ ማዘጋጀት
2. ወረቀቶችን በቀጭኑ በማስመር መቁረጥ፤
3. የተቆራረጡትን ወረቀቶች በቀለበት መልክ በመጠቅለል አንዱን ቀለበት ከሌላው የወረቀት ቀለበት ጋር በማቆራኘት የወረቀት ጉንጉኖችን ሰርቶ ማሳየት፤

- 4. ህፃናት ባዩት መሰረት የተቆራረጡትን ወረቀቶች በቀለበት መልክ በመጠቅለል አንዱን ቀለበት ከሌላው የወረቀት ቀለበት ጋር በማቆራኘት የወረቀት ጉንጉኖችን እንዲሰሩ ማድረግ

ተግባር ቁጥር 43:- የቁሶችን መገኛ መስዩት

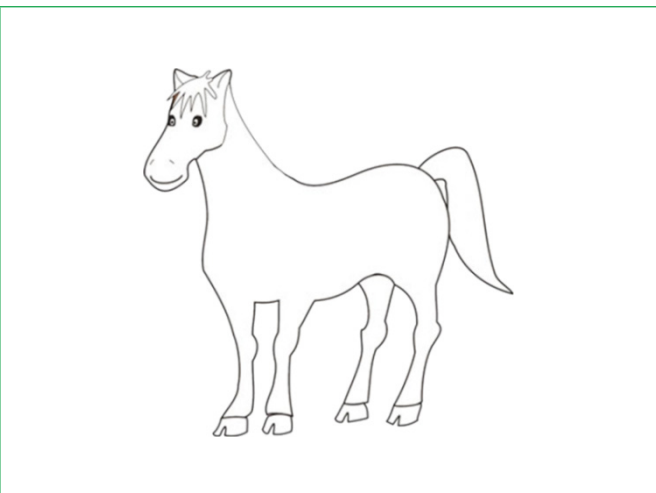
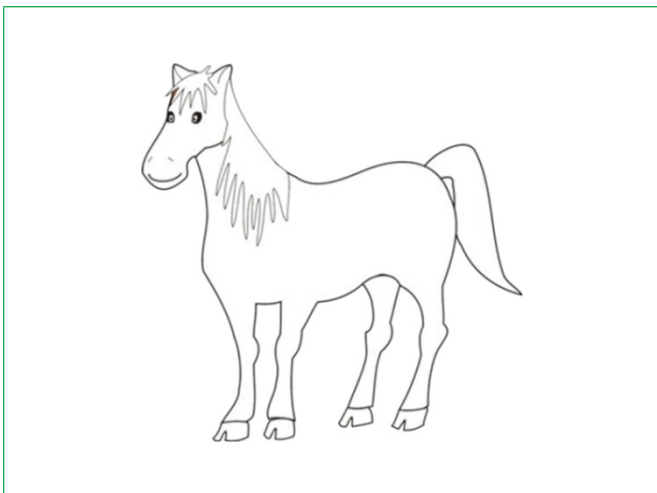
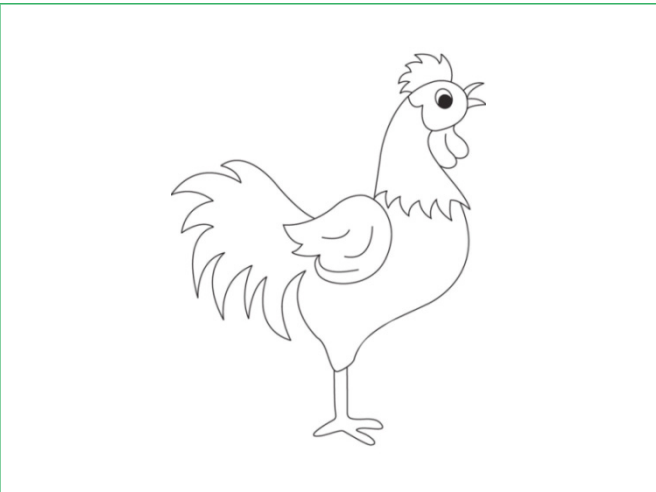
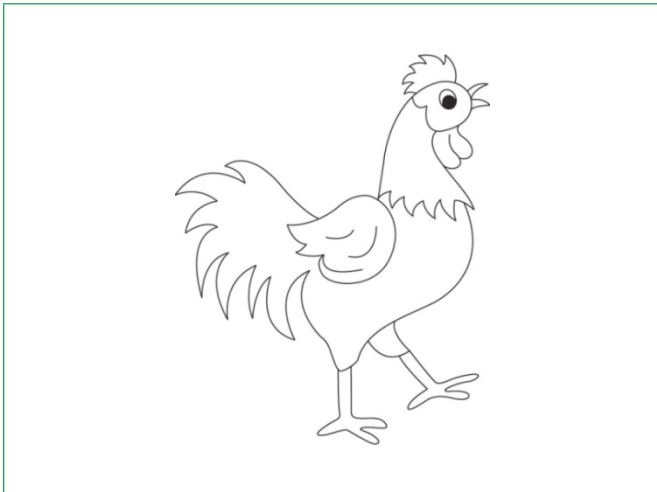
በክፍል ውስጥ የሚገኙ ቁሳቁሶችን በመጠቀም በሥርዓት እንዲደረድሩና ከአቀማመጥ አንፃር የቁሶቹን መገኛ እንዲናገሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ከተሉ:-

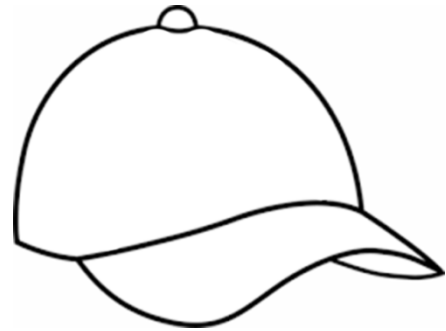
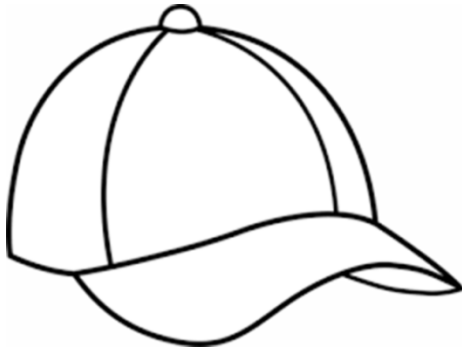
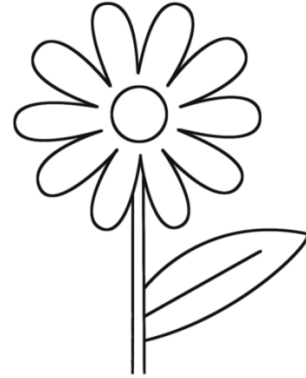
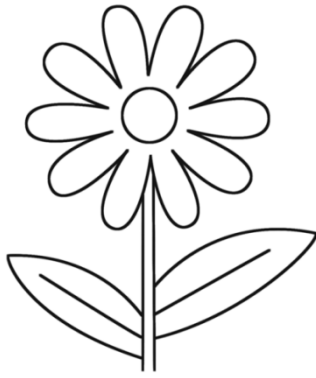
1. በክፍል ውስጥ ያሉ ቁሳቁሶችን በስርዓት ማስቀመጥ ወይም መደርደር
2. የቁሶቹን አቀማመጥ ከራስ መገኛና ከሌሎቹ ቁሳቁሶች አቀማመጥ አንፃር ከፊት፣ ከኋላ፣ ከግራ፣ ከቀኝ፣ ወዘተ በማለት እንዴት መግለፅ እንደሚችሉ ማሳየት
3. የቁሶቹን አቀማመጥ ህፃናቱ ካሉበት አቅጣጫ አንፃር ከፊት፣ ከኋላ፣ ከግራ፣ ከቀኝ፣ ወዘተ በማለት እንዲገልፁ ማድረግ፣
4. የቁሶቹን አቀማመጥ ከሌሎቹ ቁሳቁሶች አቀማመጥ አንፃር ከፊት፣ ከኋላ፣ ከግራ፣ ከቀኝ፣ ወዘተ በማለት እንዲገልፁ ማድረግ፣

ተግባር ቁጥር 44:- ልዩነትን መፈለግ እና ማመሳሰል

ተመሳሳይ የሆኑ ነገር ነገር ግን የተወሰነ ልዩነት ያላቸው ሁለት ሥዕሎችን በመጠቀም የጎደለውን በማስተዋል እንዲለዩ እና እንዲያመሳሰሉ ለማድረግ የሚከተሉትን ስዕሎች ይጠቀሙ።

25ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 46:- በዕለት የሚከናወኑ ተግባራት

ህፃናት በዕለት የሚከናወኑ ተግባራት እና በቀን ውስጥ ያሉትን የጊዜ መገለጫዎች እንዲለዩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ፡-

1. በጠዋት፣ በቀን፣ በማታና በሌሊት የሚከናወኑ ተግባራትን በሥዕል ያሳያቸውና ያወያዩዎቻቸው።
2. በዕለት ተዕለት ህይወታቸው ውስጥ ትምህርት ቤት ሲወሉና እቤት ሲሆኑ ምን እንደሚያከናውኑ ይጠይቋቸው።
3. ሥዕሎችን በማዘጋጀት ሥዕሉ ላይ የሚታዩትን ተግባራት በማየት ከተመሳሳይ ጋር እንዲያዛምዱ ያድርጉ።
4. ቀንን ክብ ሰርተው በክቡ ዙሪያ ብርቱካን ዓይነት ቀለም ቀብተው የቱን ጊዜ እንደሚመስል ያስረዷቸው።
5. ማታን ደሞ ግማሽ ክብ ሰርቶ ጥቁር ቀለም በመቀባትና ከዋክብቶችንም በመስራት የቱን ጊዜ እንደሚሰላይ ያስረዷቸው።
6. ከዚያም ጊዜን የሚገልፁ ምልክቶች በጊዜ ውስጥ የሚከናወኑትንም ተግባር ከሚሰላይ ሥዕሎች ጋር በማዛመድ በውድድር መልክ ያስሯቸው።

26ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 47:- ገጠመኞችን መናገር

ህፃናት በቤታቸው፣ በሰራተኛቸው፣ በትምህርት ቤታቸው በትላንትናና በዛሬው ዕለት የገጠማቸውን እንዲናገሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተል ይከተሉ፡-

1. ህፃናቱን በትምህርት ግቢ ውስጥ ጉብኝት እንዲያደርጉ ያድርጉ። በጉብኝቱ ወቅት የተለያዩ በግቢ ውስጥ የሚገኙ ነገሮችን እንዲያስተውሉ ያድርጉ።
2. በሚቀጥለው ቀን ዛሬ ደግሞ ትናንት የት ሄደን ጉብኝት አደረግን በማለት በጉብኝቱ ወቅት ምን ምን ነገሮች እንዳዩ ይጠይቋቸው።
3. በመቀጠልም ሁሉም ህፃናት በቤታቸውና በሰራተኛቸው በትላንትናና በዛሬው ዕለት ገጠመኞቻቸውን ተራ በተራ በፈቃደኝነት ለንግግራቸው እንዲናገሩ ያድርጋቸው።

27ኛ ሳምንት

ተገባር ቁጥር 48:- የሳምንቱ ቀናት

የሳምንቱን ቀናት እንዲለዩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተል ይከተሉ፤

1. በመጀመሪያው ፊደል ተጀምሮ የተዘጋጀ የሳምንቱን ቀናት የያዘ ሰሌዳ ማዘጋጀት(ለምሳሌ:- ሰ-ሰኞ፣ ማ-ማክሰኞ...እ-እሁድ)፤
2. የሳምንቱን ቀናት የያዘ ሰሌዳ ለህፃናት በሚታይ ቦታ በመስቀል በማስጠራት ከቀናቶቹ ጋር እንዲተዋወቁ ማድረግ
3. የሳምንቱን ቀናት በቅደም ተከተል እንዲለዩ ማድረግ (ለምሳሌ:- ሰኞ የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀንና የትምህርት መጀመሪያ ቀን፣ ማክሰኞ የሳምንቱ ሁለተኛ ቀን ወዘተ)

ሳምንት ማለት ሰባት ቀናቶች እንዳሉት አምስቱ ቀናት ከሰኞ እስከ አርብ ያሉት የሥራ ቀን እንደሆኑ እና ሁለቱ ቀናት ቅዳሜ እና እሁድ ደግሞ የአረፍት ቀናት እንደሆኑ ይንገሯቸው።

ተገባር ቁጥር 49:- የጓሮ አትክልትን መንከባከብ

የተለያዩ የጓሮ አትክልቶችን በመደብ ላይ ወይም በቆርቆሮ እንዲተክሉ በማድረግ አዲስ ነገሮችን ሠርተው እንዲያሳዩ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ፡

1. የጓሮ አትክልት መትከያ እቃዎችና ዘሮች ማዘጋጀት፤
2. አፈር የሚገኝበትን ቦታ ለይቶ መትከያውን እንዲሞሉ ማድረግ
3. እንዴት እንደሚዘራ በማሳየት ሁሉም ህፃናት ዘር እንዲዘሩ ማድረግ
4. በእየለቱ ማድረግ የሚገባቸውን እንክብካቤ ለምሳሌ፡ ውሃ ማጠጣት እንዳለባቸው ማሳሰብ
5. በዕየለቱ እድገቱን እንዲከታተሉና ለጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማበረታታት

28ኛ ሳምንት

ተግባር ቁጥር 50:- ምግብ ምግብ

ሕፃናት የአልሚ ምግቦችን ጥቅም እንዲናገሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ከዚህ በታች የቀረበውን መረጃ ለእርስዎ ግንዛቤ ሲሆን ሕፃናቱ የአልሚ ምግቦችን ጠቀሜታ በደረጃቸው እንዲረዱ ቀለል ባለ አቀራረብ አሳጥረው ይግለጹላቸው
2. ከጽሁፉ ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ጥያቄዎች በመጠየቅ ሕፃናት እንዲመልሱ ያድርጉ።

አልሚ ምግቦች

የተመጣጠነ ምግብ መመገብ ጤናማ ለመሆን ወሳኝ ተግባር ነው። የራሳችንን ልዩ ገጽታዎች ለማዳበር እንዲረዱን ልዩ ልዩ የምግብ ዓይነቶች ያስፈልጉናል። ካርቦህይድሬቶች ሰውነታችንን የሚያስፈልገውን ኃይል ሲሰጡን፣ ፕሮቲኖች ደግሞ አጥንታችንን እና ጡንቻዎቻችንን ይገነቡልናል። ቅባትነት ያላቸው ምግቦች ለታዳጊ ህጻናት አስፈላጊ ሲሆኑ ቫይታሚኖች እና ማዕድናት ደግሞ ጤነኛ እንድንሆን እያገዙ በሽታን ይከላከሉልናል። እነዚህ ንጥረ ነገሮች ጤናማ እንድንሆን በህብረት ይሠራሉ።

በእያንዳንዱ የምግብ ምድብ ውስጥ ከአንድ በላይ ንጥረ ነገሮች ይገኛሉ። ነገር ግን፣ ቀለል ባለ መንገድ ለማስረዳት እንዲያመች ምግቦቹ በሚይዙት ዋነኛ ንጥረ ነገር አማካይነት ነው። በምግብ ምድቦቹ ስር የተካተቱት። ህጻናቱ ልዩ ልዩ ንጥረ ነገሮችን በቀላሉ ለማስታወስ እንዲችሉ ሲባል ኃይል ሰጪ፣ ሰውነት ገንቢ እና በሽታ ተከላካይ ምግቦች ብለን እንጠራቸዋለን።

የጋይል ሰጪ (ካርቦ ሀይድሬቶች) ምግቦች ጠቀሜታ

የሀይል ሰጭ ወይም ካርቦሀይድሬት ምግቦች እንድንጫወት፣ እንድንሮጥ፣ እንድንሠራ እና እንድንማር ኃይል ይሰጡናል። የሀይል ሰጪ ምግቦችን ከሩዝ፣ ከስንዴ፣ ከብቆሎ፣ ከዳጉሳ፣ ከስኳር፣ ከሸንኮራ፣ ከማር፣ ከዘይት፣ ከቅቤ ከድንች፣ ከስኳር ድንች፣ ከቆጮ ከደረቁ ፍራፍሬዎች፣ ከኦሮሎጊ እና ከመሳሰሉት ይገኛሉ።

የሰውነት ገንቢ (ፕሮቲኖች) ምግቦች ጠቀሜታ

የሰውነት ገንቢ ወይም ፕሮቲን ምግቦች እንድናድግ እና ጤናማ እንድንሆን ሲያደርጉ ሰውነታችንን የመጠገን ሥራም ይሠራሉ። የሰውነት ገንቢ ወይም ፕሮቲን ምግቦችን ከሥጋ ፣ ከዶሮ፣ ከአሳ ፣ ከዕንቁላል ከባቄላ፣ ከአደንጓሬ ከጥራጥሬ፣ ከኦሮሎጊ ከአይብ፣ ከእርጎ እና ከመሳሰሉት ይገኛሉ።

የበሽታ ተከላካይ (ቫይታሚኖችና ማዕድናት) ምግቦች ጠቀሜታ

የበሽታ ተከላካይ ምግቦች ጥርሶቻችንን፣ አጥንቶቻችንን እና ቆዳችንን ጠንካራና ጤናማ ያደርጉልናል። የበሽታ ተከላካይ ምግቦችን ከእንደ ሰላጣ፣ ከቆስጣ፣ ከአበባ ጎመን፣ ከዱባ ያሉ አትክልቶች፣ ከእንደ ማንጎ፣ ከሙዝ፣ ከፓፓያ፣ ከብርቱካን ያሉ ፍራፍሬዎች እና የመሳሰሉት ናቸው።

29ኛ ሳምንት

ተገባር ቁጥር 51:- የህፃናት ስራዎችን ማሰባሰብ

ልጆች በተለያዩ ጊዜ ያዘጋጁቸውን ስራዎች በአንድ ላይ አዘጋጅተው የሥዕል መጽሐፍ በማዘጋጀት ከሌሎች ተማሪዎች ጋር እንዲለዋወጡ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ

1. ህፃናቱ በተለያዩ ጊዜ የሳሊቸውን፣ የፃፏቸውና ቆራርጠው የለጠፏቸውን ሥራዎች በማሰባሰብ ማዘጋጀት
2. የተሰባሰቡትን ስራዎች በአንድ ክላሰር በማሰር እንዲያደራጁ መርዳት
3. የተዘጋጀውን የስዕል መፅሐፍ ከጓደኞቻቸው ጋር እንዲቀያየሩና እንዲመለከቱ ማድረግ

በመጨረሻም ስራዎቹን በአንድ መደርደሪያ ላይ በስነ ስርዓት በመደርደር እንዲያስቀምጡ ያድርጉ

 ተግባር ቁጥር 52:- የቀን መቁጠሪያ

የታተመ የዓመቱን ቀን መቁጠሪያ አቅርቦ ከቀን መቁጠሪያው ላይ ወራትንና ቀናትን ለይተው እንዲያመለክቱ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ፡

1. የዓመቱን አስራ ሶስት ወራቶች በቅደም ተከተል እንዲለዩ ማድረግ
2. በእየንዳንዱ ወር ምን ያህል ቀናት እንደሉ ማስረዳት
3. የታተመ የዓመቱን ቀን መቁጠሪያ አቅርቦ ከቀን መቁጠሪያው ላይ ወራትንና ቀናትን ለይተው እንዲያመለክቱ ማድረግ፤

30ኛ ሳምንት

 ተግባር ቁጥር 53:- በአመጋገብ ጊዜ መከበር ስላለባቸው የጤንነት ደንቦች

በአመጋገብ ጊዜ መከበር ስላለባቸው የጤንነት ደንቦች (ለምሳሌ፡- ከምግብ በፊትና በኋላ እጅ መታጠብ፣ የምንበላበትን እቃ ማጠብ፣ የመሳሰሉ ተግባራት) እንዲለማመዱ ለማድረግ የሚከተሉትን ተግባራት ይከተሉ፡-

1. ውሃና ሳሙና ወይም አመድ ማዘጋጀት፤
2. ህፃናት ከክፍል ውጪ እንዲወጡ ማድረግ፤
3. እጅን በማራስ፣ ሳሙና በመምታት፣ ባግባቡ በማሸትና በመታጠብ ማሳየት፤
4. መጀመሪያ ፈቃደኛ የሆኑትን በመቀጠልም ሁሉም ተማሪዎች ተራ በተራ እጃቸውን በመታጠብ እንዲለማመዱ መርዳት
5. በመጨረሻም ከምግብ በፊትና በኋላ እጃቸውን በሳሙና ወይም በአመድ አዘውትረው መታጠብና የበሉበትን እቃ ማጠብ እንዳለባቸው ማስገንዘብ ያስፈልጋል።

የሕ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም

ፕራዥ 4:- ሥነ-ጥበብ

ማውጫ

መግቢያ	98
ስነ-ጥበብ ቁጥር 1:- ሥዕሎችን መስጠፍ.....	99
ስነ-ጥበብ ቁጥር 2:- ሥዕሎችን መገጣጠም.....	99
ስነ-ጥበብ ቁጥር 3:- ሥዕሎችን መቀባት.....	101
ስነ-ጥበብ ቁጥር 4:- የሰውነት ክፍሎች ሥዕል መቀባት	102
ስነ-ጥበብ ቁጥር 5:- የቤት እንስሳትን ስዕል ቀስም መቀባት.....	103
ስነ ጥበብ ቁጥር 6:- የቤተሰብ አባላት ሥራዎችን ሲሠሩ የሚያሳይ ሥዕል ቀስም መቀባት	105
ስነ-ጥበብ ቁጥር 7:- የተደዳዩ እንስሳት ሥዕል ቀስም መቀባት.....	106
ስነ-ጥበብ ቁጥር 8:- የተሰደደ ዕጸዎች ሥዕል ቀስም መቀባት.....	108
ስነ-ጥበብ ቁጥር 9:- ከጭቃ የቤት እንስሳትን ቅርፅ መስራት.....	109
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 10:- በነጠብጣብ ፈደሳትን መገጣጠም.....	109
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 11:- ከጭቃ ቅርፃችን መስራት.....	110
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 12:- ወረቀቶችን መቆራረጥ.....	111
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 13:- በጭቃ ፈደሳትን መስራት.....	111
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 14:- ቅርፃችን ቅርጾች መገጣጠም.....	111
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 15:- በታንግራም የቤት እንስሳትን መገጣጠም.....	112
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 16:- በክላሰር ቅርፃችን መስራት	113
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 17:- ፈደሳትን መቆራረጥና መገጣጠም.....	113
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 18:- የጂኦሜትሪ ቅርፃችን መስራት.....	114
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 19:- በቁጥሮች ሥዕል መሣል	114
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 20:- አይጣና ልጅኝ	115
ሥነ-ጥበብ ቁጥር 21:- የተክሷ ዕድገት ታሪክ.....	116

መግቢያ

የሥነ ጥበብ ጊዜ ሕፃናት የተለያዩ ቅርፅ ያላቸውን ሥዕሎች እንዲቆርጡና እንዲለጥፉ፣ የተለያዩ ሥዕሎችን እንዲስሉና ቀለም እንዲቀቡ፣ በጭቃ ሞዴል እንዲሠሩ፣ ወረቀት በማጠፍና በመቆራረጥ የተለያዩ ቅርፆችን መሥራት እንዲችሉ የምናደርግበት ጊዜ ነው። የሥነ ጥበብ ጊዜ የሕፃናት የፈጠራ ችሎታ የምናዳብርበት ነው።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ ተግባራትን ለማክናወን የሚያስችሉ ዘዴዎች ተቀምጠዋል። እነዚህ ዘዴዎች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየ ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበር መጠቀም ይችላል።

3ኛ ሳምንት

ስነ-ጥበብ ቁጥር 1:- ሥዕሎችን መስጠፍ

“ሥዕሎችን መስጠፍ” የሚለውን እንዲሠሩ ለማድረግ የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- የተለያዩ ሥዕሎችን ካገለገሉ ጋዜጣዎች፣ ፖስተሮች፣ መጽሔቶች፣ ካሌንደሮች ወዘተ በመቆራረጥ ማዘጋጀት
- ህፃናት በየቡድናቸው ሆነው ሥዕሎችን ካርቶን ወይም ግርግዳ ላይ እንዲለጥፉ ማድረግ

4ኛ ሳምንት

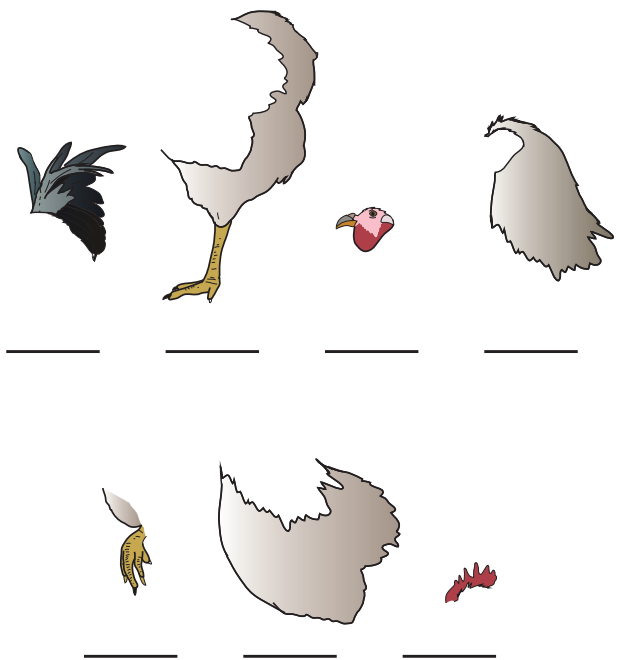
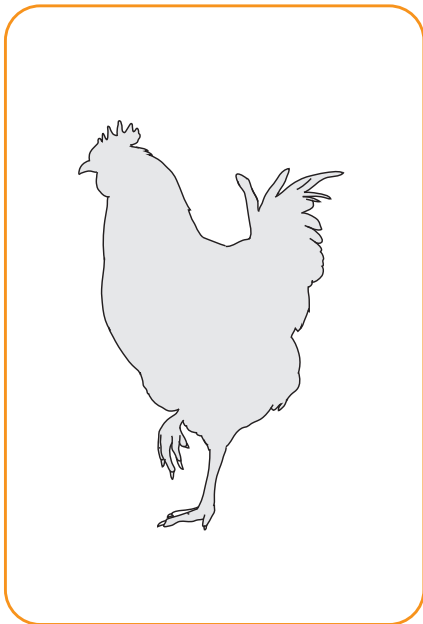
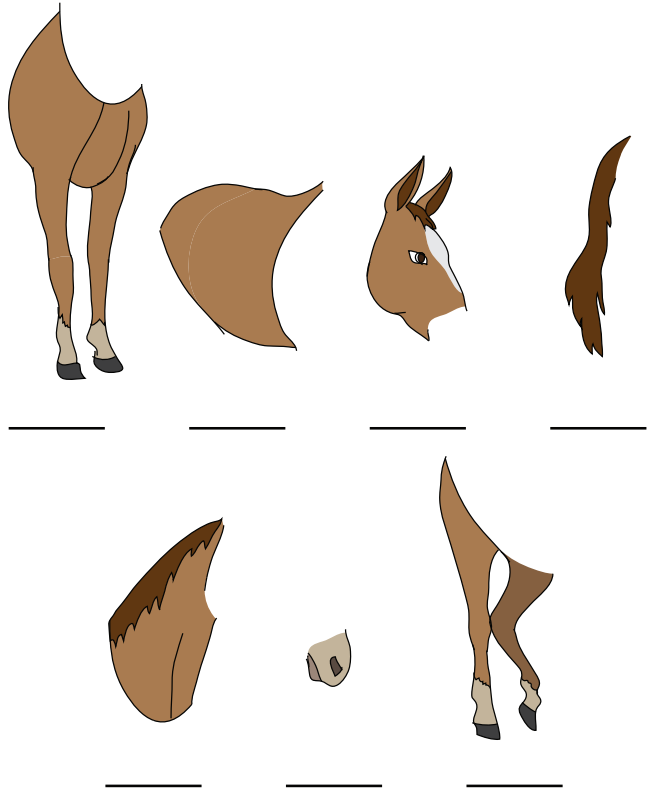
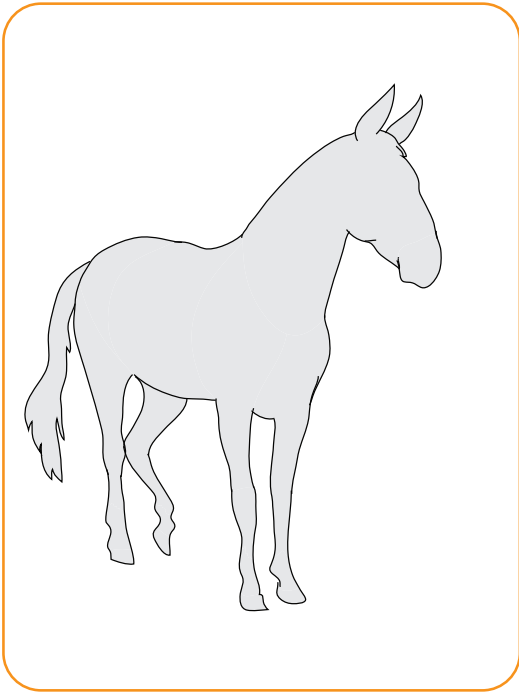
ስነ-ጥበብ ቁጥር 2:- ሥዕሎችን መገጣጠም

በአካባቢ የሚገኙ የተለያዩ ሥዕሎች በተለያዩ ቅርጽ በመቆራረጥ ሕፃናት መገጣጠም ደጋግመው እንዲለማመዱ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ሥዕሎች ምሳሌ መሠረት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- ያገለገሉ ጋዜጣዎች፣ ፖስተሮች፣ መጽሔቶች፣ ካሌንደሮች ወዘተ በተለያዩ ቅርጽ መቆራረጥ
- የሚቆራረጡትን ያገለገሉ ጋዜጣዎች፣ ፖስተሮች፣ መጽሔቶች፣ ካሌንደሮች ወዘተ የመጀመሪያ ቅርጽ ለህፃናት ማሳየት
- ህፃናት በየቡድናቸው ሆነው በተለያዩ ቅርጽ የተቆራረጡ ሥዕሎችን ትርጉም ባለው መልኩ እንዲገጣጥሙ ማድረግ
- ቶሎ ገጣጥሞ የጨረሰ ቡድን አሸናፊ ይሆናል።

ምሳሌ:-

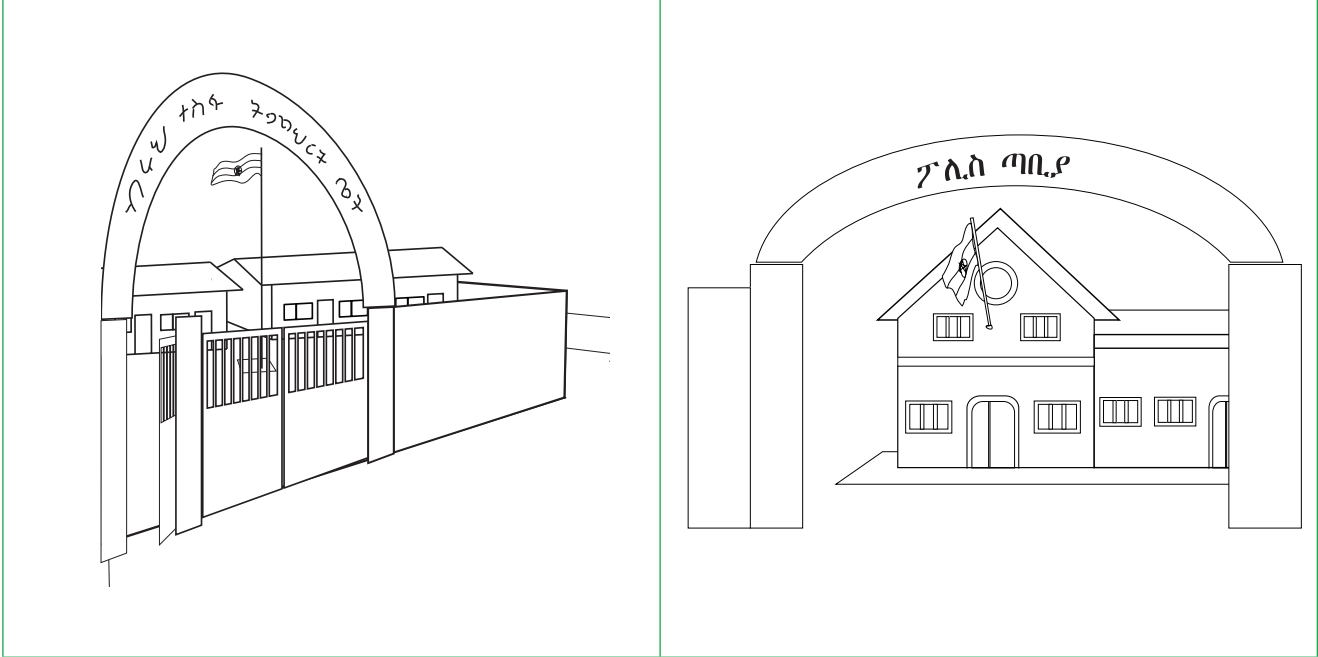
ከዚህ በታች ባሉ ሁለት ስዕሎች መሠረት መቁረጥ ይቻላል። ህፃናት እየተለማመዱ ሲሄዱ ፐገሎቹ ብዙ እና ውስብስብ እያደረጉ መሄድ ያስፈልጋል።

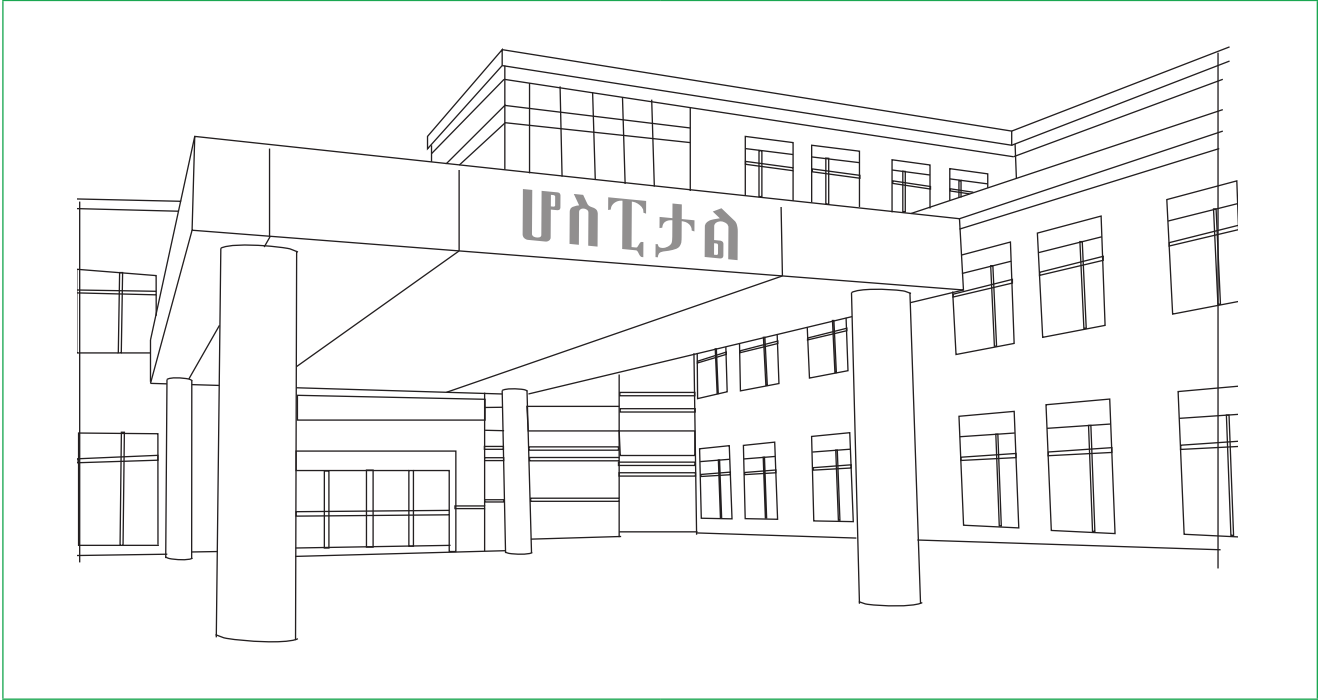
ስነ-ጥበብ ቁጥር 3:- ሥዕሎችን መቀባት

በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ በአካባቢያቸው የሚገኙ የተለያዩ ጠቃሚ ቦታዎችን ሥዕል ህፃናት መቀባት እንዲለማመዱ ለማድረግ ከዚህ ቦታ በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት የተለያዩ አገልግሎት ሰጪ ተቋማት ስዕሎችን ይስጧቸው እና መቀባት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

ትምህርት ቤት

ፖሊስ ጣቢያ

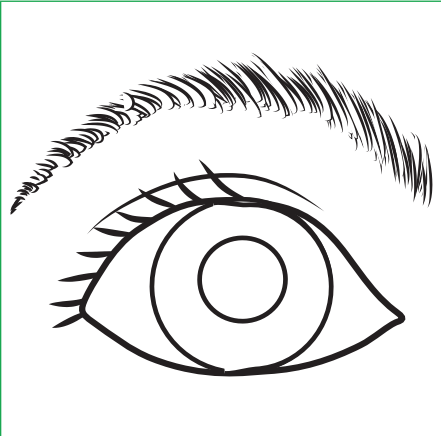
ሆስፒታል

5ኛ ሳምንት

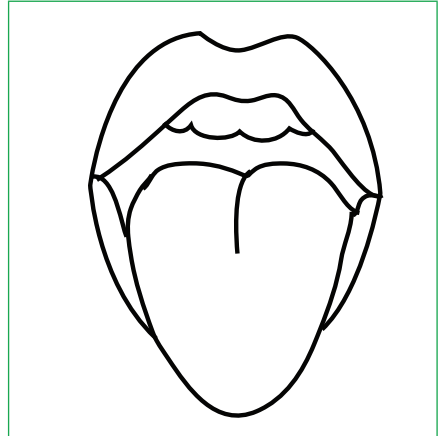

ስነ-ጥበብ ቁጥር 4:- የሰውነት ክፍሎች ሥዕል መቀባት

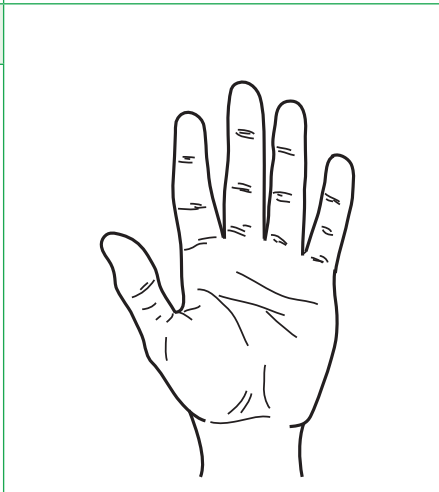
በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ የተለያዩ የሰውነት ክፍሎችን ሥዕል ቀለም እንዲቀቡ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት ስዕሎችን ይስጧቸው እና መቀባት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

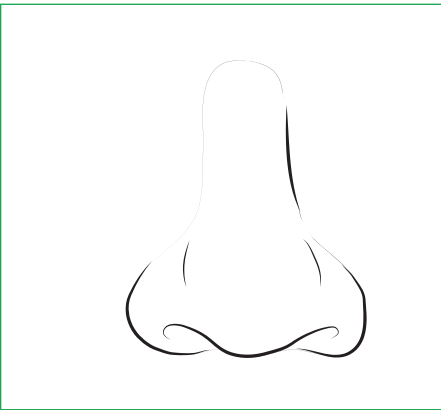
ዓይን

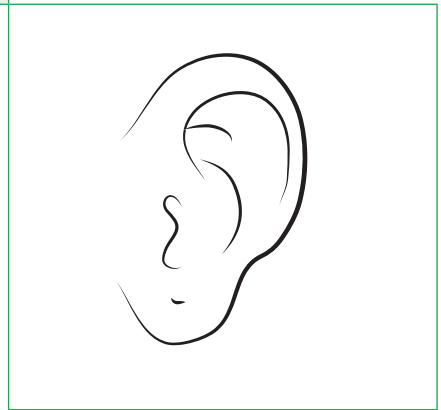
ምሳሰ

እጅ

አፍንጫ

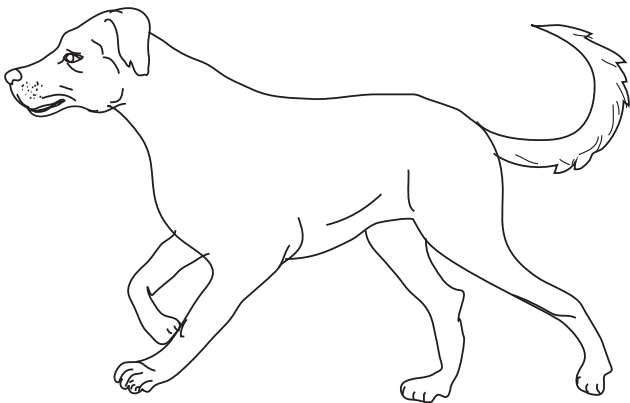
ጅር

9ኛ ሳምንት

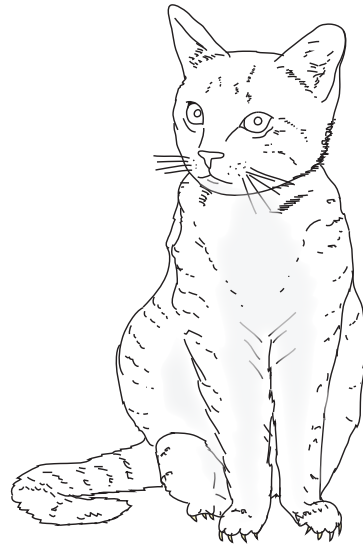

ስነ-ጥበብ ቁጥር 5:- የቤት እንስሳትን ስዕል ቀለም መቀባት

በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ የተለያዩ የቤት እንስሳትን ሥዕል ቀለም እንዲቀቡ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት ስዕሎችን ይስጧቸው እና መቀባት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

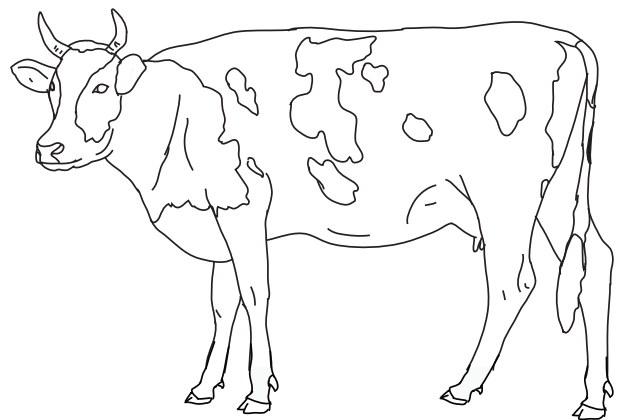
ወሻ

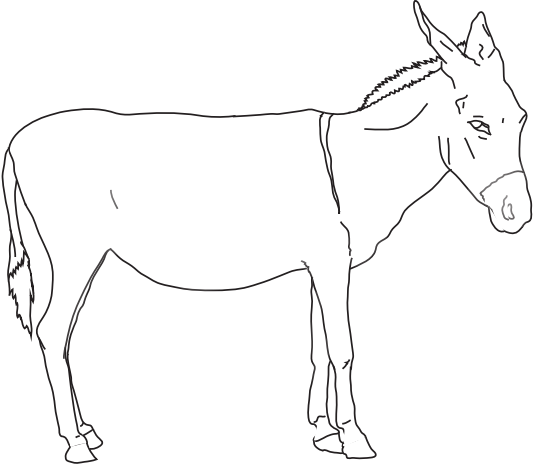
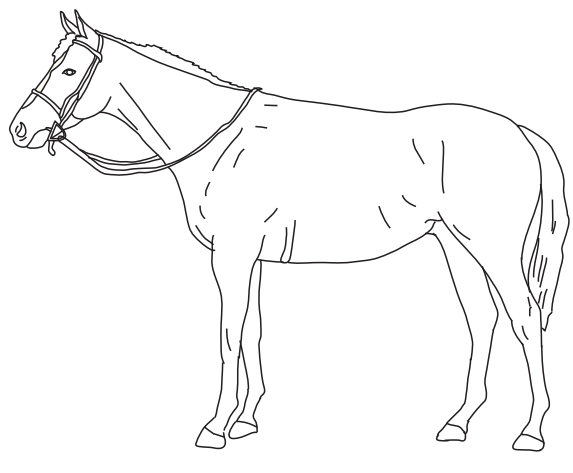
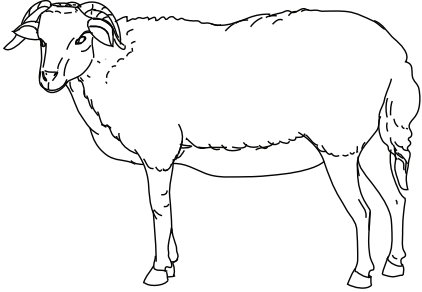
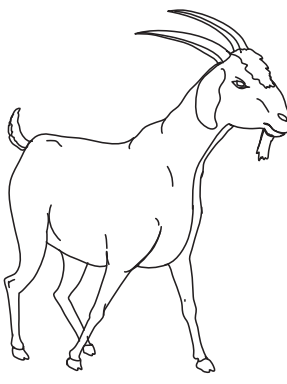
ደመት

ዶሮ

ሳም

	
<p>አህድ</p>	<p>ፈረስ</p>
	
<p>በግ</p>	<p>ፍዳላ</p>

10ኛ ሳምንት

ስነ ጥበብ ቁጥር 6:- የቤተሰብ አባላት ሥራዎችን ሲሠሩ የሚያሳይ ሥዕል ቀለም መቀባት

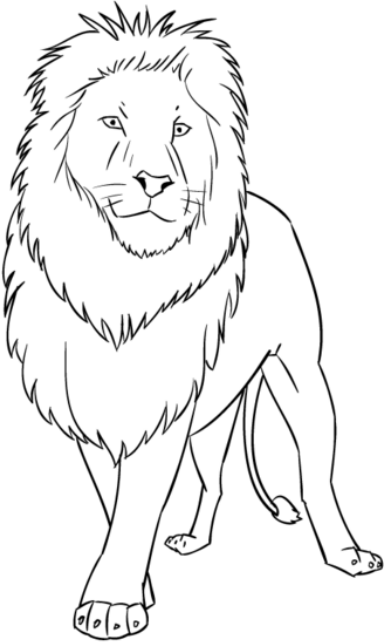
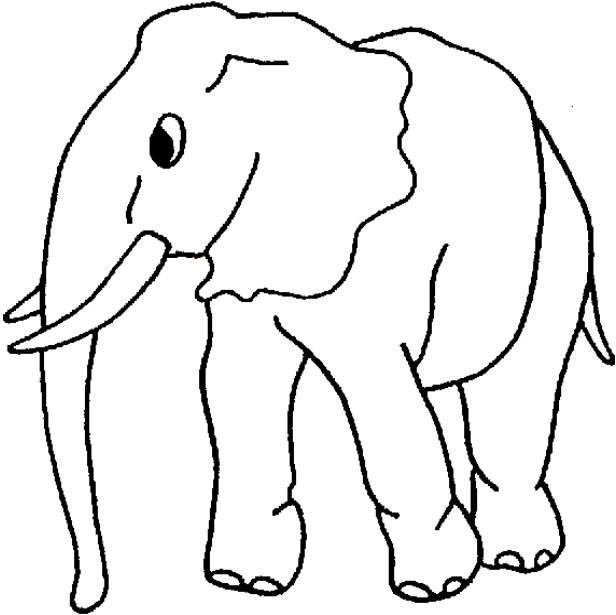
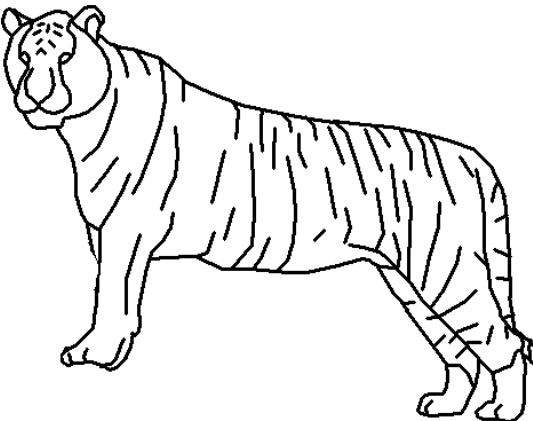
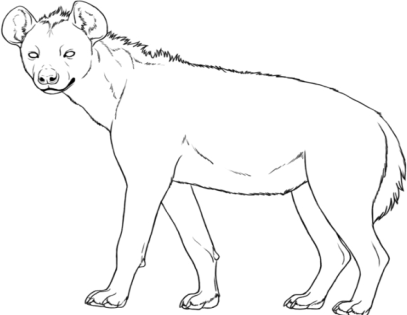
በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ የቤተሰብ አባላት ሥራዎችን ሲሠሩ የሚያሳይ ሥዕል ቀለም እንዲቀቡ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት ስዕሎችን ይስጧቸው እና መቀባት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

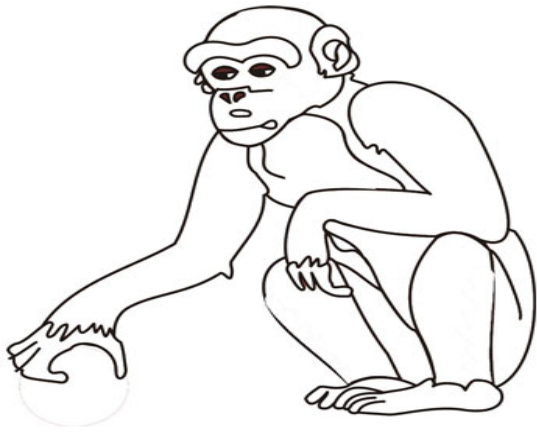
	
<p>አባት</p>	<p>እናት</p>
	
<p>ወንድም</p>	<p>እህት</p>

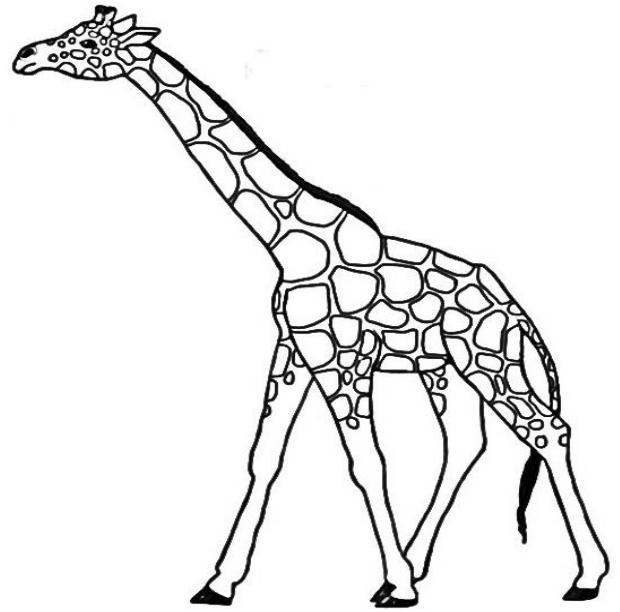
ስነ-ጥበብ ቁጥር 7:- የተያዩ እንስሳት ሥዕል ቀለም መቀባት

በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ የተለያዩ እንስሳት ሥዕል ቀለም እንዲቀቡ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት ስዕሎችን ይስጧቸው እና መቀባት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

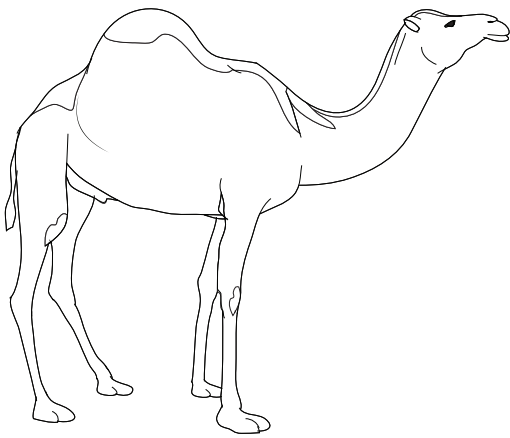
	
<p>እንበሳ</p>	<p>ዝሆን</p>
	
<p>ነብር</p>	<p>ጅብ</p>

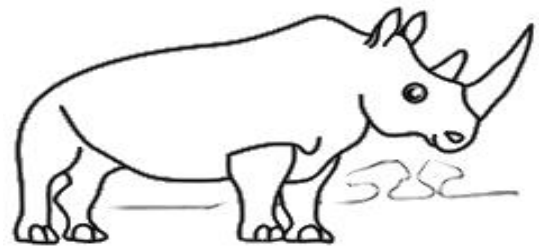
ዘንጀሮ

ቀጥኒ

ግመል

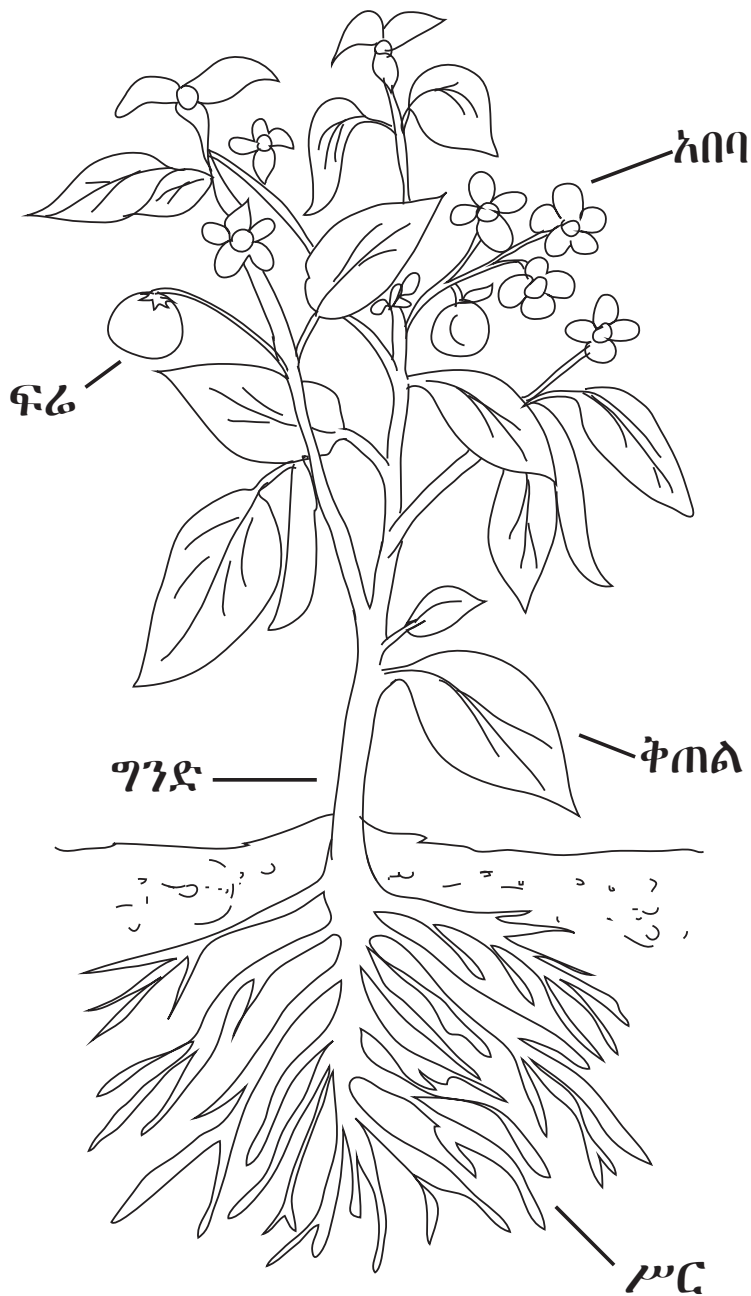
ሕወራራስ

11ኛ ሳምንት

ስነ-ጥበብ ቁጥር 8:- የተስያዩ ዕፅዋት ሥዕል ቀለም መቀጣት

በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ የተለያዩ ዕፅዋት ሥዕል ግንዱን፣ ቅጠሉን፣ ስፍን እና አበባውን ቀለም እንዲቀቡ ለማድረግ ከዚህ በታች የተቀመተውን ስዕል ምሳሌ መሰረት ይስጧቸው እና መቀጣት እንዲለማመዱ ያድርጓቸው።

ስነ-ጥበብ ቁጥር 9:- ከጭቃ የቤት እንስሳትን ቅርፅ መስራት

ሕፃናት የተሰካ ጭቃን በመጠቀም ከቤት እንስሳት ውስጥ አንዱን በመምረጥ ቅርፁን መሥራት እንዲለማመዱ ለማድረግ ከዚህ በታች በተቀመጡ ስዕሎች ምሳሌ መሰረት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

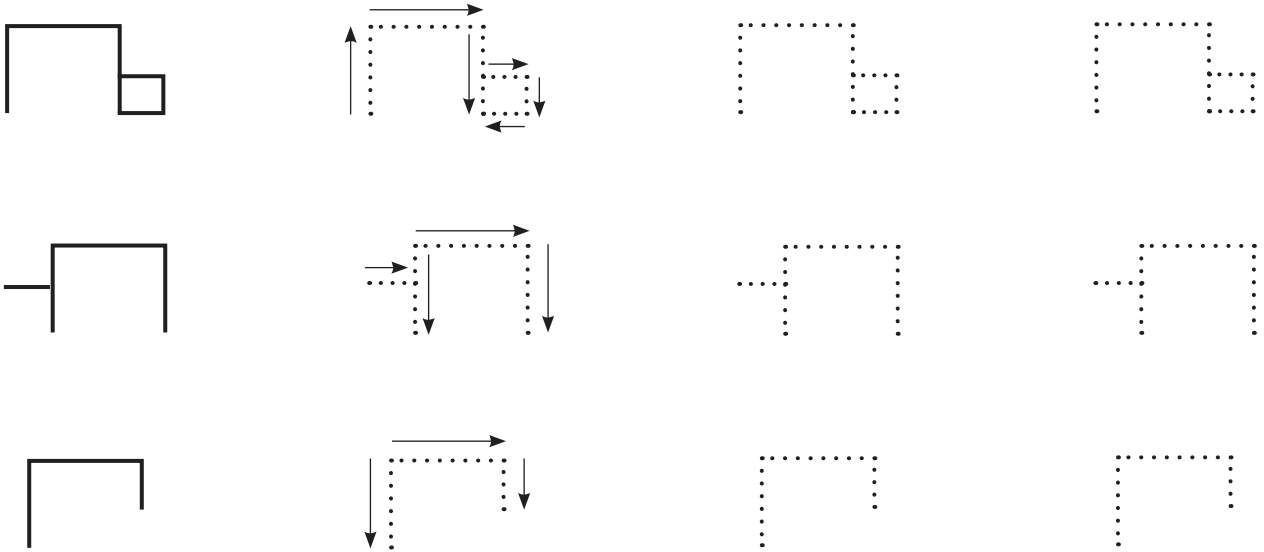
- በአካባቢው ከሚገኝ ለቅርጽ መስሪያ የሚሆን አፈር በመምረጥ ጭቃ ቀድሞ ማዘጋጀት ወይም ፕላስቲክ (የፋብሪካ ጭቃ) ካለ ማዘጋጀት
- ከጭቃ የቤት እንስሳ እንዴት እንደሚሰራ ሰርቶ ማሳየት
- ህፃናት የሚወዱትን እንስሳ እንዲመርጡ እና ቅርፁን መሥራት እንዲለማመዱ ማድረግ
- በመጨረሻም የሰሩትን ቅርጽ ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ

13ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 10:- በነጠብጠብ ፊደላትን መገጣጠም

በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ በመነጠብጠብ የተሠሩ እንዲለማመዱ ይርዷቸው። በተማሪው መለማመጃ መጽሐፍ ላይ ከዚህ በታች በቀረበው ምሳሌ መሠረት በነጠብጠብ የተሠሩ መሥመሮችን በመገጣጠም የተለያዩ ፊደላትን እንዲለዩ ይርዷቸው ።

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 11:- ከጭቃ ቅርፆችን መስራት

የተሰካ ጭቃን ለሕፃናቱ በማቅረብ የሚፈልጉትን የቤት ዕቃ ደጋግመው እንዲሠሩ ያድርጉ። እና ጥቅሙን እንዲናገሩ የበረታቷቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. የተሰካ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ ማዘጋጃት፤
2. የተሰካ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ ለሕፃናቱ ማደል፤
3. ከ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ የቤት እቅዶችን እንዴት እንደሚፀራ ሠርቶ ማሳየት
4. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት የየፈለጉትን የቤት ዕቃን መሥራት እንዲለማመዱና ጥቅማቸውን እንዲናገሩ ማድረግ፤
5. የሠራቸውን ሥራዎች ለጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ።

15ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 12:- ወረቀቶችን መቆራረጥ

ባለ ቀለም ወረቀቶችን ለሕፃናቱ በማደል በመቀስ በመቆራረጥ በነጭ ወረቀት ላይ እዲለጥፉ ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. ባለ ቀለም ወረቀቶችን እና መቀስ ማዘጋጃት፤
2. ለሕፃናቱ ማደል፤
3. ባለ ቀለም ወረቀቶችን በመቀስ በመቆራረጥ በነጭ ወረቀት ላይ ለጥፎ ለሕፃናቱ ማሳየት
4. ሕፃናት ባዩት መሠረት ባለ ቀለም ወረቀቶችን በመቀስ በመቆራረጥ በነጭ ወረቀት ላይ መለጠፍ እንዲለማመዱ ማድረግ።

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 13:- በጭቃ ፊደላትን መስራት

የተሰካ ጭቃ በመጠቀም ሕፃናት ፍደላትን እንዲሠሩ ያድርጉ። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. የተሰካ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ ማዘጋጃት፤
2. የተሰካ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ ለሕፃናቱ ማደል፤
3. ከ ጭቃ ወይም ፕላስቲክ የፊደላትን እንዴት እንደሚፀራ ሠርቶ ማሳየት
4. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት ፊደላትን መሥራት እንዲለማመዱ ማድረግ፤
5. የሠሯቸውን ፊደላት ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ።

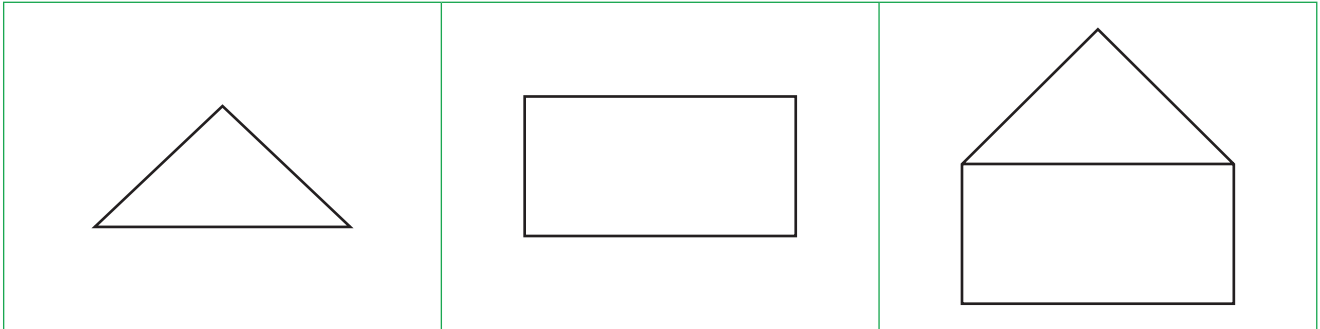

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 14:- ቅርፆችን ቆርጦ መገጣጠም

የተለያዩ ቅርፆችን በካርቶን ላይ በመሥራት እና መስመሩን ተከትሎ በመቁረጥ የተቆራረጡትን መገጣጠም እንዲለማመዱ ይርዷቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

1. ካርቶን እና መቀስ ማዘጋጃት፤
2. ከታች በቀረበው ምሳሌ መሠረት የተለያዩ ቅርፆችን ከካርቶን በመሥራትና መሥመሩን ተከትሎ በመቁረጥ
3. የተቆራረጡትን ቁርጭራጮቹ በመገጣጠም ሠርቶ ማሳየት፤

4. ሕፃናት ባዩት መሠረት ካርቶንን በመቀራረጥ የሚወዱትን ቅርጽ እንዲሠሩ ማድረግ።
5. የሠሯቸውን ቅርጾች ለክፍል ጓደኞቻቸው ምን እንደሠሩ እንዲናገሩ ማበረታት።

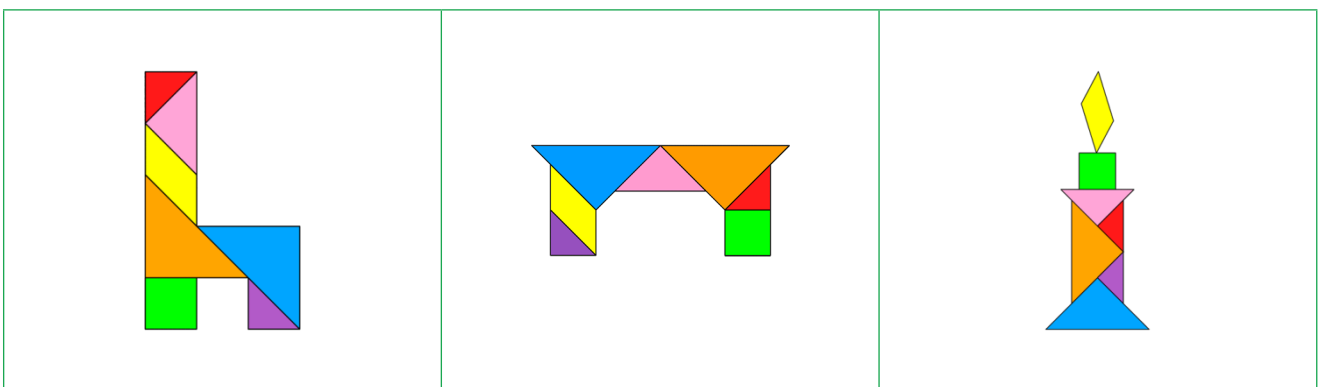

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 15:- በታንግራም የቤት እቃዎችን መገጣጠም

ታንግራምን በመጠቀም የተለያዩ ቅርጾችን እንዲገጣጠሙ በማድረግ የቤት ዕቃዎችን እንዲሠሩ ይርዷቸው። የሚከተለውን ቅደም ተከተል በመከተል ያሠሯቸው።

ታንግራምን በመጠቀም ከታች በቀረበው ምሳሌ መሠረት የተለያዩ ቅርጾችን እንዲገጣጠሙ በማድረግ የቤት ዕቃዎችን እንዲሠሩ ማድረግ

1. የታንግራም ቁርጥራጮችን ማዘጋጀት
2. ቁርጥራጮችን ለሕፃናቱ ማደል
3. ከታች በቀረበው ምሳሌ መሠረት የታንግራም ቁርጥራጮችን በመጠቀም የተለያዩ ቅርጾች እንዴት እንደሚሠሩ ሠርቶ ማሳየት
4. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት የፈለጉትን ቅርፅ እንዲሠሩ ማለማመድ
5. የሠሯቸውን ቅርጾች ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ

17ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 16:- በክላሲክ ቅርፆችን መስራት

ወፍራም ክላሲክ ወረቀትና ማጣበቂያ በመጠቀም የተቆራረጡ ወረቀቶችን ክላሲክ ላይ በመለጠፍ ቅርፆችን ማውጣትና መለጠፍ እንዲለማመዱ ያድርጉ።

1. ወፍራም ክላሲክ ወረቀትና ማጣበቂያ ማዘጋጀት፤
2. ቁሶቹን ሕፃናትን በቡድን በማስቀመጥ ማደል፤
3. ከለይ ያሉትን ቁሶች በመጠቀም የተቆራረጡ ወረቀቶችን ክላሲክ ላይ በመለጠፍ ሠርቶ ማሳየት
4. ባዩት መሠረት ቅርፆችን ማውጣትና መለጠፍ እንዲለማመዱ ማድረግ።
5. የሠሩአቸውን ሥራዎች ልክፍል ንደኞቻቸውን ማሳየት

18ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 17:- ፊደላትን መቆራረጥና መገጣጠም

በካርድ ላይ የተጻፉ ፊደላትን በመቆራረጥና በመገጣጠም ቀላል ቃላትን እንዲመሠርቱ ይርዷቸው።

1. በካርድ ላይ የተጻፉ ፊደላት፣ ማጣበቂያ እና መቀስን ማዘጋጀት፤
2. በካርድ ላይ የተጻፉ ፊደላት፣ ማጣበቂያ እና መቀስ ለሕፃናቱ ማደል
3. ፊደላትን ቆርጦን ገጣጥሞ ቀላል ቃላትን መሥርቶ ማሳየት፤
4. ባዩት መሠረት በካርድ ላይ የተጻፉ ፊደላትን በመቆራረጥና በመገጣጠም ቀላል ቃላትን እንዲመሠርቱ ማለማመድ።

27ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 18:- የጂኦሜትሪ ቅርፆችን መስራት

ወረቀቶችን በማጣጠፍና በመቆራረጥ የተለያዩ ቅርፆችን እንዲሠሩ በማድረግ የጂኦሜትሪ ጽንሰ ሀሳቦችን እንዲረዱ

1. ወረቀት፣ ማስመሪያ፣ መቀስ፣ እርሳስ፣ ላጲስና የመሳሰሉትን የስዕል መሳሪያዎች ማዘጋጀት
2. ወረቀት በመጠቀም የጂኦሜትሪ ቅርፆችን ለምሳሌ፡ ክብ፣ ሦስት ጎን ፣ አራት ጎንና የመሳሰሉትን ቅርፆችን በማጣጠፍና በመቆራረጥ እንዴት ማዘጋጀት እንዳለባቸው ማሳየት
3. በመቀጠልም ሁሉም ህፃናት በተመለከቱት መሰረት ወረቀቶችን በማጣጠፍና በመቆራረጥ ቅርፆችን እንዲሰሩ ያድርጉ።

30ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 19:- በቁጥሮች ሥዕል መሣል

ቁጥሮችን በመጠቀም ሥዕሎችን እንዲሠሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ያከናውኑ፡ -

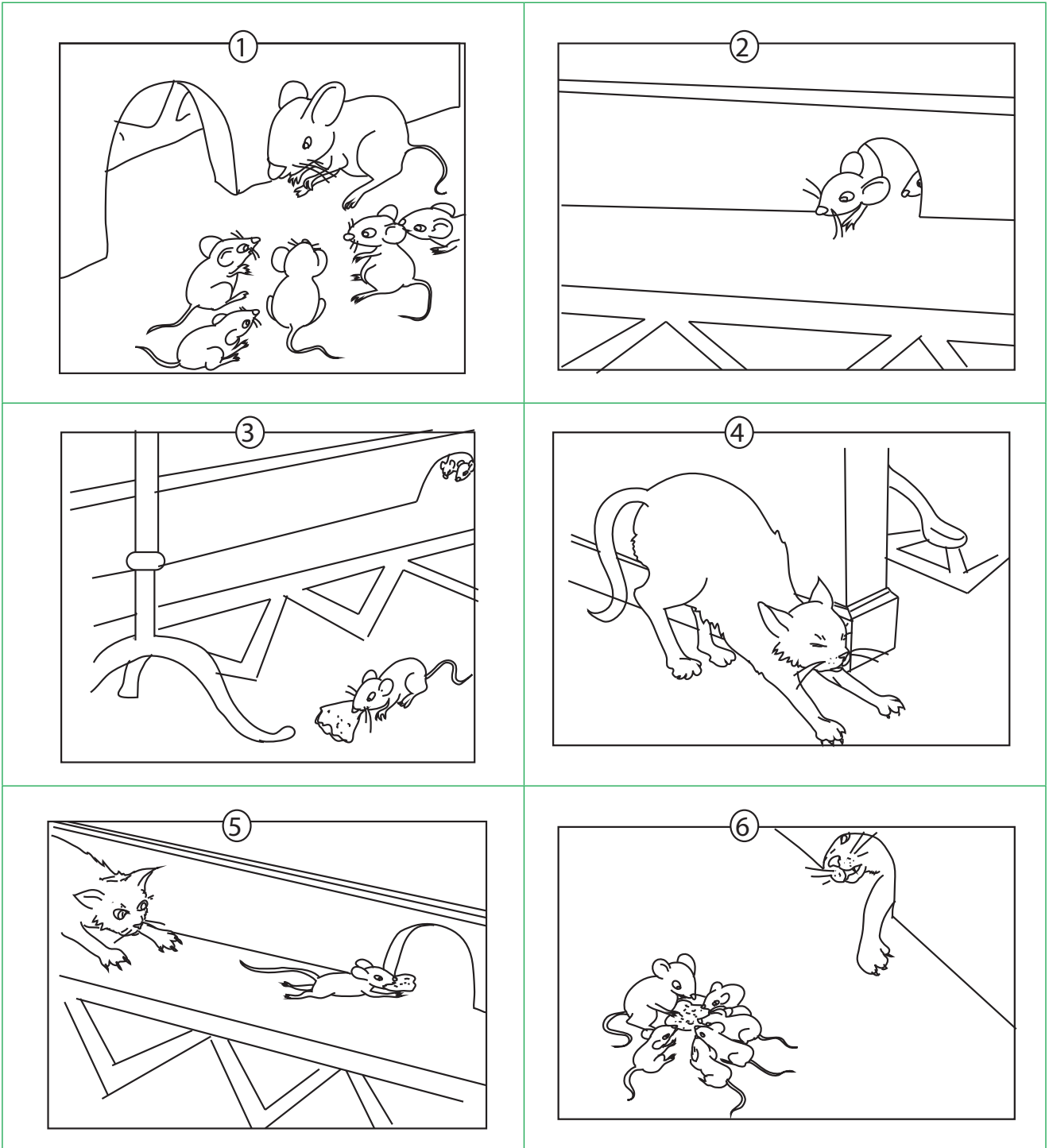
1. ሁሉም ህፃናት በትልቁ 3 ቁጥርንና 8 ቁጥርን ደብተራቸው ላይ እንዲስሉ ያድርጉ
2. በ 3 ቁጥር የሰው ጆሮ፣ በ8 ቁጥር የድመት ሥዕል እንዲስሉ ያሳዩላቸው
3. ሥዕሎቹን በተለያዩ ቀን በተደጋጋሚ እንዲስሉ ያድርጉ
4. የሥዕል መሳያ ብሩሽ በመጠቀም ቀለም እንዲቀቡ ያበረታቱ
5. በተጨማሪም እንደሁኔታው በአካባቢያቸው የሚያዩትን ነገሮች በስዕል ወይም በቅርፅ እንዲያሰፍሩ ያበረታቱ
6. ሀሳባቸውን በሥዕል መግለፅ እንዲችሉ በተለያዩ ጊዜ እንደአመቺነቱ ሥራ ይስጧቸው

31ኛ ሳምንት

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 20:- እይጣና ስጃቻ

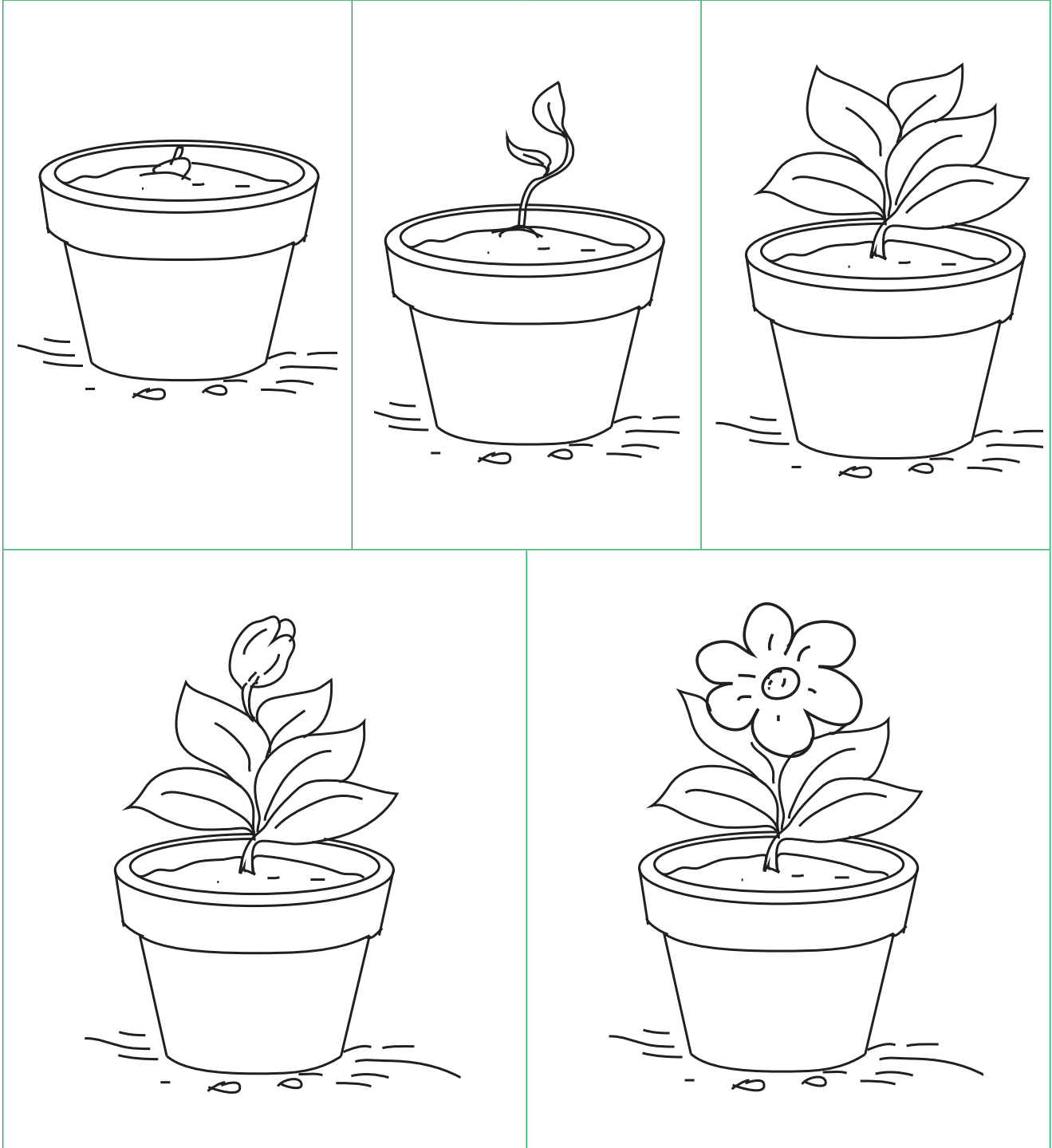
የሚከተሉትን ተከታታይ 6 ሥዕሎች ለሕፃናቱ በማደል ሥዕሎቹን እንዲቀቡና ከሥዕሎቹም ተረት ወይም ታሪክ ሊነግሩ እንዲችሉ ይርዳቸው።

ሥነ-ጥበብ ቁጥር 21:- የተክሷ ሰድገት ታሪክ

የሚከተሉትን ተክታታይ ሥዕሎች ለሕፃናቱ በመስጠት ቀለም እንዲቀቡና ከሥዕሎቹም ተረት ወይም ታሪክ እንዲናገሩ ይርዳቸው።

የሕ-ክፍል ትምህርት ፕሮግራም

ፕራዥ 5:- በክፍል ውስጥ የሚደረጉ ጨዋታዎች

ማውጫ

መግቢያ	120
ጨዋታ ቁጥር 1:- ምን ተሰማችሁ?	121
ጨዋታ ቁጥር 2:- የቁጥር ስቶ (ቁጥሮችን ማዛመድ)	121
ጨዋታ ቁጥር 3:- በተለያዩ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ሰዎችን ደምጽ መሰየት	122
ጨዋታ ቁጥር 4:- የገንባታ ጨዋታ	122
ጨዋታ ቁጥር 5:- ስብስቦችን ማወዳደር	123
ጨዋታ ቁጥር 6:- የተገዳን ሰው መርዳት	124
ጨዋታ ቁጥር 7:- የቤተሰብ አባላት ሚና	124
ጨዋታ ቁጥር 8:- የገበያ ጨዋታ	125
ጨዋታ ቁጥር 9:- የፊደል ወጥ	125
ጨዋታ ቁጥር 10:- የዕቃ ቁጥር መሥመሮች	126
ጨዋታ ቁጥር 11:- የፊደል ዝሳይ ጨዋታ	127
ጨዋታ ቁጥር 12:- በዶሚኖ ቁጥሮችን ማገናኘት	128
ጨዋታ ቁጥር 13:- ቅርፃችንና ቀስሞችን ማዛመድ	128
ጨዋታ ቁጥር 14:- ፊደላትን ማደን	129
ጨዋታ ቁጥር 15:- ቅርፅን በተገቢው ቦታ መክተት	130
ጨዋታ ቁጥር 16:- የግጥም ቅርጫት	130
ጨዋታ ቁጥር 17:- አካባቢዎችንን እንገንባ	131
ጨዋታ ቁጥር 18:- ሰው ሰራሽ	132
ጨዋታ ቁጥር 19:- መሬት ምን አለች	132
ጨዋታ ቁጥር 20:- በስሜ ውስጥ ያሉ ፊደላት	133
ጨዋታ ቁጥር 21:- የጣት ጨዋታ	133
ጨዋታ ቁጥር 22:- የመውጫ መንገድን ፍሰጋ	134
ጨዋታ ቁጥር 23:- ፊደላትን የመገጣጠም ጨዋታ	135
ጨዋታ ቁጥር 24:- የፍራፍሬ ድብልቅ	136
ጨዋታ ቁጥር 25:- ሁሉም ሰኝን ደወዳል	137
ጨዋታ ቁጥር 26:- ገፀ ባህሪዎችን በመወከል መጫወት	138

መግቢያ

በዚህ ጥራዝ ውስጥ የክፍል ውስጥ ተግባራት ለማከናወን የሚያስችሉ ዘዴዎች ተቀምጠዋል። ይህ የክፍል ውስጥ ጨዋታ በሳምንቱ ውስጥ እየተማሩ ያሉትን ክሊሎች የማጠናከሪያ ተጨማሪ እንቅስቃሴ ብቻ ሳይሆን ዋና የማስተማሪያ ዘዴ ነው። በተጨማሪም ጨዋታዎቹ በቡድን ስለሚካሄዱ ህፃናቱ በቡድን የመማርና የመሥራት እውቀት፣ ክሊሎትና አመለካከት ያዳብሩበታል።

በመጀመሪያ እያንዳንዱ ተጫዋች የጨዋታውን ሕግ መረዳቱን ያረጋግጡ። ጨዋታውን በአግባቡ መጫወትና አለመጫወት የሚያስከትለውን ጥቅምና ጉዳት ያሳውቋቸው። ከዚያም በጨዋታው ጊዜ የቅርብ ክትትል በማድረግ አስፈላጊ የሆነ አስተያየት ይስጧቸው። እያንዳንዱ ጨዋታ የራሱ የሆነ መግለጫም ስለተሰጠው መግለጫውን ወይም ትዕዛዙን ይከተሉ።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችሉ ዘዴዎች ተቀምጠዋል። እነዚህ ዘዴዎች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየ ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበር መጠቀም ይችላል።

1ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 1:- ምን ተሰማችሁ?

ሕፃናት የደስታና የመገረም ስሜትን እንዲለዩ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ጨዋታው ስለ ስሜት መሆኑን ለህፃናት መንገር፤
2. ህፃናቱ በግማሽ ክብ ሰርተው ፊታቸውን ወደ ጥቁር ሰሌዳው አዘረው እንዲቀመጡ መጠየቅ፤
3. የተለያዩ የሚሰሟቸውን ስሜቶችን እንዲጠሩ ልጆችን መጠየቅ ለምሳሌ:- (ቁጣ፣ ሀዘን፣ ፍርሃት ደስታ
4. የሚከተሉትን ነጥቦች በመግለጽ ሰርቶ ማሳየት
 - የተወሰኑ ስሜቶችን በስዕል ማሳየት ለምሳሌ:- ደስታ፣ ቁጣ፣ ሀዘን፣ ፍራት ወዘተ.
 - ልጆቹ በስዕሉ ላይ የሚታዩት ስሜት ምን እንደሆነ እንዲገምቱ ማድረግ
5. ሁሉም ሕፃናት በተራ የተለያዩ ስሜቶችን አስመስለው እንዲያሳዩ ማድረግ

የመወያዦ ጥያቄዎች

- ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
- ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
- ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?
- ምን ምን ያስደስታችኋል? ምንስ ያሳዘናችኋል?

ጨዋታ ቁጥር 2:- የቁጥር ሎቶች (ቁጥሮችን ማዛመድ)

“የቁጥር ሎቶ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ።

1. ሕፃናትን ከ4-6 በቡድን ማስቀመጥ፤
2. ሎቶዎችን በየቡድኑ ማደል፤
3. የተቆራረጡ ቁጥሮችን በሰንጠረዥ ላይ ካሉ ቁጥሮች ጋር በማዛመድ ጨዋታውን ለሕፃናት ማሳየት፤
4. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት ቁጥሮችን እየጠሩ በማዛመድ እንዲለዩ ማድረግ

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ጨዋታውን ወደዳችሁት? ለምን?
2. ጨዋታውን ለመጫወት ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

4ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 3:- በተለያዩ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ሰዎችን ድምጽ መለየት

“በተለያዩ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ሰዎችን ድምጽ መለየት” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. በመጀመሪያ በተለያዩ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ሰዎችን ድምጽ በማሰማት እንዲለዩ መጠየቅ (ለምሳሌ:- የአዛውንት፣ ጎልማሳ፣ ወጣት፣ ሕፃን፣ ወንድ፣ ሴት ወዘተ)፤
2. በዚህም መሰረት በተለያዩ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ሰዎችን እንዲወክሉ ማድረግ
3. ሕፃናት በተወከሉት መሰረት ተራ በተራ ያለውን ድምጽ እንዲያሰሙ በማድረግ ሌሎች ሕፃናት ደግሞ የማን ድምጽ እንደሆነ እንዲናገሩ ማድረግ።

የመወያዪ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሻሻል ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

7ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 4:- የግንባታ ጨዋታ

“የግንባታ ጨዋታ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- ሕፃናት ከ3-4 ዕድሜ ሆነው እንዲቀመጡ ማድረግ
- ለግንባታ የሚያገለግሉ የተለያዩ እቃዎች ለምሳሌ ተገጣጣሚ ፕልስቲክ፣ ተደራራቢ ጣውላዎች፣ ቀጭኔን ዘንጎች ወዘተ ለሱድኑ መስጠት
- ሕፃናት በሱድኑ ሆነው የተለያዩ ነገሮችን እንዲገነቡ ማድረግ
- የገነቡትን ነገር ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያሳዩ ማድረግ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

8ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 5:- ስብስቦችን ማወዳደር

“ስብስቦችን ማወዳደር” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

- የጂኦሜትሪ ቅርፅ ቅርፆችን፣ ጠጠሮች፣ ፍሬዎች ወዘተ ሁለት ሁለት ሲባላቸው በቡድን በማስቀመጥ ለህፃናቱ ማደል።
- ሕፃናቱ በተሰጣቸው ሲባላ ሁለት አጥሮችን (ስብስቦችን) እንዲሠሩ ማድረግ።
- በመቀጠል በሁለቱ አጥሮች የፈለጉትን ቁጥር ያህል የጂኦሜትሪ ቅርፅ ቅርፆችን፣ ጠጠሮች፣ ፍሬዎች ወዘተ እንዲከቱ ማድረግ።
- ከዚያም ሁለቱን የሰሯቸውን አጥሮች ጎን ለጎን እንዲያስቀምጧቸው በየአጥሩ ውስጥ ያሉትን ተቆጣሪዎች እንዲቆጥሩ ማድረግ።
- ከዚያም የትኛው አጥር ብዙ የሚቆጠሩ ነገሮች እንዳሉት የትኛው አጥር ትንሽ የሚቆጠሩ ነገሮች እንዳሉት ይጠይቋቸው።
- ከዚያም የትኛው ስብስብ እንደሚበልጥ፣ የትኛው ስብስብ እንደሚያንስ ወይም እኩል እንደሆኑ እንዲወያዩ ማድረግ። ስብስቦችን አወዳድረው ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲናገሩ ያበረታቷቸው።
- ይህንን መልመጃ ደጋግሞ በመሥራት ስብስቦችን የመስራትና የማወዳደር ፅንሰ ሐሳብን እንዲረዱ ያድርጉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

9ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 6:- የተጎዳን ሰው መርዳት

“የተጎዳን ሰው መርዳት” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከሌሎች አንዱ እንደተጎዳ ሰው ለምሳሌ ብርጭቆ እንደቆረቆረ፣ ሆዱን እንዳመመው ወዘተ ሆኖ እንዲሠራ ማድረግ
2. ሌሎች ጓደኞች በመንገድ ላይ ሲያልፉ ተጎዳኞች እንደሚሆኑት በማስመሰል በመጀመሪያ ቀርበው ምን እንደሆነ እንዲጠይቁት፣ የመጀመሪያ እርዳታ እንዲያደርጉለት ማድረግ
3. አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ለወላጆች እንዲነግሩ እንዲያደርጉ ማድረግ
4. የተጎዳው ህፃን ወላጆች መጥተው ልጃቸውን እንዲረዱ እንዲያደርጉ ማድረግ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

11ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 7:- የቤተሰብ አባላት ሚና

“የቤተሰብ አባላት ሚና” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከህፃናት በቡድን በቡድን ሆነው የተለያዩ የቤተሰብ አባላትን ሚና ይከፋፈላሉ (የእናት፣ የአባት፣ የልጆች እና ሌሎች)
2. በተከፋፈሉት የቤተሰብ ሚና መሰረት መስሎ መጫወት እንዲለማመዱ ማድረግ
3. በተለማመዱት መሰረት ለክፍል ጓደኞቻቸው የቤተሰብ ሚናን በመስሎ ጨዋታ እንዲያሳዩ ማድረግ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ጨዋታ ቁጥር 8:- የገበያ ጨዋታ

“የገበያ ጨዋታ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከህፃናት በቡድን በቡድን ሆነው የተወሰኑት ሻጭ ሌሎች ደግሞ ገዥ እንዲሆኑ ማድረግ
2. ለገዥዎችም ሆነ ለሻጮች የተለያዩ የብር ኖቶች መስጠት
3. ሻጮቹ የሚሸጡ የተለያዩ ነገሮችን ይዘው እንዲቀርቡ መሰድረግ (ለምሳሌ:- እርሳስ፣ እስክርቢቶ፣ የክብሪት ቀፎ፣ የተለያዩ ቅጠላ ቅጠሎች፣ ጠጠሮች ወዘተ)
4. በመቀጠል ህፃናት የፈለጉትን እቃ ጠይቀው የመግዛት ተግባራትን እንዲለማመዱ ማድረግ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ጨዋታው እንዴት ነበር? ለምን?
2. ከጨዋታው ምን ተረዳችሁ?
3. ጨዋታውን ለማሸነፍ ምን ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

13ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 9:- የፊደል ወጥ

“የፊደል ወጥ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

ሕፃናቱ ፊደላትን ማወቅ እና በተባለው ፊደል የሚጀምሩ ቃላትን ማሰብ እንዲጀምሩ ያድርጉ

1. “ተመልከቱ! አንድ ሰሃን ወጥ አለኝ ከእናንተ ውስጥ ስንቶቻችሁ ወጥ በልታችኋል? ይህ የፊደል ወጥ ነው፡ አሁን ወጡን ላማስለው፤ ከዚያም አይኖቹን ጨፍኜ አንድን ፊደል እመዛለሁ” እስኪ እናንተም ወጥ የምታማስሉ ምስሉ፤ ወጡን ቅመሱት። ቅመሞች የምትጨምሩ ምስሉ። በመቀጠልም እርሰዎ ከወጡ የፊደል ካርዱን በማውጣት (ፍላጅን) በእጅዎ ይያዙ።
2. በካርዱ ላይ ምን ዓይነት ፊደል እንዳለ ሕፃናቱን ይጠይቁ። በመቀጠልም ሕፃናት ፊደሉን እንዲያውቁት “በዚህ ፊደል የሚጀምር ቃል ማን ሊያስብ ይችላል?” በማለት ይጠይቋቸው።
3. ሕፃናቱ በተመሳሳይ ፊደል ይጀምራል ብለው የሚያስቧቸውን ቃላት ይጠራሉ። እርሰዎ ደግሞ እነዚህን ፊደላት በሰሌዳ ላይ በመጻፍ ወደ ፊደላቱ ይጠቁሙ። ሕፃናቱም ይህ አስቸጋሪ ሲሆንባቸው የተወሰኑ ምሳሌዎችን በመስጠት ይርዷቸው።
4. ሕፃናቱ ባዩት መሠረት ተራ በተራ በሰሃኑ ውስጥ ያሉትን ሌሎች ፊደላትን ማንሳት ይቀጥሉ።

- 5. ሕፃናቱ በትምህርት ክፍሉ ውስጥ እንዲሟሟ እና ባህሳቸው ፊደላት የሚጀምር ማንኛውንም ነገር ፈልገው እንዲያገኙ ያድርጉ።
- 6. ሕፃናቱ ቃላትን መማር ሲጀምሩ “የቃላትን ወጥ” ያዘጋጃሉ። በትምህርት ክፍል ውስጥ ያሉትን ተማሪዎች መጠሪያ ስምም መጠቀም ይችላሉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

ሕፃናቱ የፊደል ወጥ ጨዋታን በመጫወት የተለያዩ የፊደል ዓይነቶችን በመለየት በፊደሎቹ የሚጀምሩ ቃላትን እንዲጠሩ ይጠይቁ።

ጨዋታ ቁጥር 10:- የዕቃ ቁጥር መሥመር

“የዕቃ ቁጥር መስመሮች” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት የተለያዩ እቃዎችን በምድብ ማስቀመጥ እንዲለማመዱ ያድርጉ።

“የዕቃ ቁጥር መሥመር” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

ህጻናቱ ልክ በካርዳቸው ላይ እንዳለ ቁጥር በክፍሉ ውስጥ ተመሳሳይ ቁጥር ያላቸውን ዕቃዎች በመስብሰብ የቁጥር መስመር ይሰራሉ።

- 1. “አንድ ጫወታ ልንጫወት ነው! በላይ ላይ ቁጥር ያለበት ካርድ እስጣችኋለሁ። ካርዱ የሚያሳያችሁን ነገሮች ብዛት መስብሰብ ይኖርባችኋል። ለምሳሌ ካርዱ በላይ ላይ አንድ ነገር ካለው አንድ ዕቃ ሁለት ነገር ካለው ሁለት ዕቃ፣ የምትሰበስቡ ይሆናል። እያንዳንዳችሁ ገብቷችኋል?”
- 2. የቁጥር ካርዶችን ያስረክቧቸውና ሕፃናቱ ዕቃዎቹን እንዲሰበስቡ ያድርጓቸው።
- 3. አንድ ጊዜ ይህንን ካደረጉ በካርዱ እና በዕቃዎቻቸው የቁጥር መሥመር እንዲፈጥሩ ይርዷቸው። “የትኛው መሥመር ይቀድማል? ከቁጥሮቹ በጣም ትንሹ የትኛው ነው? ከዕቃዎቹ በጣም ጥቂት ቁጥር የሰበሰበው ማን ነው?”
- 4. የአንድ ቁጥር ካርድ ያላቸው ሕፃናት ወደፊት በመምጣት በቦታው የመጨረሻ ግራ ጎን ከዕቃው አጠገብ ቁጥራቸውን በወለሉ ላይ ያስቀምጣሉ።
- 5. በመቀጠል ሁለት ዕቃ የሰበሰቧቸውን ካርዶቻቸውን እና ዕቃዎቻቸውን ከመጀመሪያዎቹ እቃዎች በስተቀኝ እንዲያስቀምጡ ያድርጉ።
- 6. ሁሉም ካርዶች በወለሉ መሥመር ውስጥ እስኪመጡ ድረስ ይደጋግሙ።
- 7. ወደ ካርዱ እና ዕቃው በመጠቀም ሕፃናቱን ይቁጠሩ። ለምሳሌ ወደ ቁጥር 1 ካርድ በመጠቀም አንድ ይበሉ ከዚያም ሕፃኑ ወደሰበሰበው ዕቃ ይጠቁሙና በስም ይጥሩት። ከዚያም ወደ ቁጥር 2 ካርድ በመጠቀም ቀጥለው ወደ ሁለቱ ዕቃዎች በመጠቀም የሁለቱን ዕቃዎች ስም ይጥሩ።
- 8. ይህንን ካደረጉ በኋላ ሕፃናቱ ዕቃዎቹን ወዳገኙበት ቦታ መልሰው እንዲያስቀምጡ እና የቁጥር ካርዶቹን እንዲመልሱ ይጠይቁቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

ህጻናት ልክ በካርዳቸው ላይ ያለውን ቁጥር በክፍሉ ውስጥ ተመሳሳይ ቁጥር ያላቸውን ዕቃዎች በመሰብሰብ የቁጥር መስመር እንዲሰሩ ይጠይቁ ?

ጨዋታ ቁጥር 11:- የፊደል ዝላይ ጨዋታ

“የዝላይ ጨዋታን” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

ሕፃናት የዝላይ ጨዋታን በመጫወት ፊደላትንና የእያንዳንዱን ፊደል ድምጽ እየጠሩ እንዲጫወቱ ያድርጓቸው።

1. 3 ባለ 4 ማዕዘን ጠረጴዛ በመሬት ላይ በክፍሉ ውስጥ በጠመኔ ወይም በአፈር ላይ ይህሉ። እያንዳንዱ አራት ማዕዘን ውስጥ አንድ ፊደል ያስቀምጡ። ለምሳሌ

በ	ቀ	ጠ
---	---	---

2. በመቀጠል የጨዋታውን ደንቦች ለሕፃናቱ ያብራሩላቸው።“አሁን ጨዋታውን እንጫወታለን እያንዳንዳችሁ ስትዘሉ በማእዘኑ ላይ አንድ ፊደል ትዘላላችሁ በእያንዳዱ ፊደል ላይ ስትዘሉ ፊደሉን ጮክ ብላችሁ ትጠራላችሁ”
3. በመጀመሪያው አራት ማዕዘን ውስጥ በመርገጥ ታሳዩ እና ፊደል “በ” ትላላችሁ። ከዚያም ወደሚቀጥለው አራት ማዕዘን ትዘሉና ፊደል “ቀ” ትሉና በመቀጠል ወደመጨረሻው አራት ማዕዘን በመዝለል ፊደል “ጠ” ትላላችሁ።
4. ሁሉም ሕፃናት እንዲሳተፉ ይፍቀዱላቸው። ይህንን ለማድረግ የቻሉትን ሕፃናት ያመስግኗቸው እና ይህንን እንደገና ለመጥኮር ያልቻሉትን ያበረታቷቸው።

የመወያያ ጥያቄዎች

ሕፃናት የዝላይ ጨዋታን በመጫወት ፊደላትንና የእያንዳንዱን ፊደል ድምጽ እየጠሩ እንዲጫወቱ ይጠይቁ?

14ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 12:- በደሚኖ ቁጥሮችን ማገናኘት

“በደሚኖ ቁጥሮችን ማገናኘት” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት በቁጥሮች መካከል ያለን ዝምድና እንዲገነዘቡ ያድርጉ።

መምህር ሕፃናቱን በአምስት ቡድን በማስቀመጥ የቁጥር፣ ደሚኖዎችን ለሕፃናቱ በየጠረጴዛቸው ላይ ያድሉ፣ ከዚያም በመጀመሪያ ፍንጭ በመስጠትና አጨዋውቱን በማሳየት እገዛ ማድረግ። በዚህ ዓይነት እየተጫወቱ የተለያዩ ምስሎችን እንዲያሳዩ ማድረግ።

ውይይት:- የቁጥር ደሚኖዎችን በመጫወት ቁጥሮችን እንዲለዩ ይጠይቁ?

ማጠቃለያ

- የቁጥር ደሚኖዎችን በመጫወት ቁጥሮችን መለያታቸውን ማረጋገጥ።

ጨዋታ ቁጥር 13:- ቅርፆችንና ቀለሞችን ማዛመድ

ቅርፆችንና ቀለሞችን ማዛመድ ጨዋታ በማጫወት በነገሮች መካከል ያለን ዝምድና እንዲገነዘቡ ያድርጉ።

“ቅርፆችንና ቀለሞችን ማዛመድ” የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

ሕፃናቱን በስድስት በስድስት ቡድን በመክፈል ለእያንዳንዱ ቡድን የተለያዩ ቀለም የተቀቡ ተመሳሳይ ቅርፆችን እንዲሁም የተለያዩ ቅርፅ ያላቸውና ተመሳሳይ ቀለም የተቀቡ ቁርጥራጮችን ማከፋፈል። ከዚያም:-

1. ተመሳሳይ ቅርፆችንና ተመሳሳይ ቀለሞችን ማዛመድ።
2. የተለያዩ ቅርፆችን ግን አንድ ዓይነት ቀለም ያላቸውን ማዛመድ።
3. የተለያዩ ቀለማት ግን አንድ ዓይነት ቅርፅ ያላቸውን ደግሞ ማዛመድ። እንዲችሉ መርዳት። ቀድሞ ማዛመድ የቻለ አሸናፊ ይሆናል።

የመወያያ ጥያቄዎች

ቅርፆችንና ቀለሞችን የማዛመድ ጨዋታን በማጫወት በነገሮች መካከል ያለን ዝምድና ይጠይቁ?

15ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 14:- ፊደላትን ማደን

“ፊደላትን ማደን” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት የፊደል ዓይነቶችን እንዲለዩ ያድርጉ። ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

እያንዳንዱ ሕፃን ፊደል ያለበት ካርድ ይቀበልና ተመሳሳይ ፊደል ካለው በሌላ ሕፃን ከተያዘ ካርድ ጋር ያዛምደዋል።

- ከመጀመሪያችን በፊት ለእያንዳንዱ ፊደል ሁለት ካርዶችን እናዛጋጃለን፤
- ለእያንዳንዱ ሕፃን አንድ ካርድ ይስጡ (ከፊደላቱ የበለጡ ብዙ ሕፃናት ካሉ፣ ለእያንዳንዱ ሕፃን በቂ ካርዶች እስኪኖርዎት ድረስ ከፊደላቱ የተወሰኑ ተጨማሪ ቅጂዎችን ያዛጋጁና በእያንዳንዱ ፊደል ላይ እኩል ቁጥር እንዲኖር ያድርጉ)
- ሕፃናቱ ቆም ብለው “እያንዳንዳችሁ አንድ ፊደል አላችሁ አሁን በክፍሉ ውስጥ ተዟዟሩ እና ከእናንተ ጋር ተመሳሳይ ፊደል ያለው ልጅ አግኙ። ተመሳሳይ ፊደል እንዳላቸው ለማረጋገጥ ካርዶችን በጥንቃቄ ተመልከቱ ጓደኞችሁን ስታገኙት ክብ ሠርተው ወዳሉት ሕፃናት ተመለሱና በአንድ ላይ ተቀመጡ። ጓደኞችሁን በምን ያህል ፍጥነት ለማግኘት እንደምትችሉ አረጋግጡ”
- በመጀመሪያ ቡድን ሠርተው ያሉትን ሕፃናት ያመስግኑና በ2ኛ፣ በ3ኛ፣ በ4ኛ እና በ5ኛ ወዘተ... ዙር የሚመጡ ሕፃናትን ስም ይናገሩ፤ ለሁሉም ሕፃናት ምስጋና ማቅረብዎን እርግጠኛ ይሁኑ። እያንዳንዱ ሕፃን የተለዩ ጥንካሬዎች እና የመማር ፍላጎቶች እንዳሉት ያስታውሱ።
- እያንዳንዱ ቡድን ካርዶቻቸውን እንዲያሳዩ እና ያላቸውን ፊደል (ወይም አስተማሪው ያልተማሩትን ፊደል ስም ሊነግርላቸው ይችላል) ።
- ካርዶቹን ይቀላቅሏቸው እና እንደገና ይህንኑ ያድርጉ ከ15 - 20 ደቂቃዎች ወይም ሕፃናቱ ፍላጎቱ እስካላቸው ድረስ ድረስ ይቀጥሉ።

የመወያያ ጥያቄዎች

ፊደላትን ማደን የሚለውን ጨዋታ በማጫወት የፊደል ዓይነቶችን መለየት መቻላቸውን ይጠይቁ?

17ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 15:- ቅርፅን በተገቢው ቦታ መክተት

የተለያዩ ፕዘሎችን በመገጣጠም “ቅርፅን በተገቢው ቦታ በመክተት ጨዋታን” በማጫወት የቦታንና በመጠን መካከል ያለን ልዩነት እንዲለማመዱ ያድርጉ።ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. የተለያዩ ፕዘሎችን ለምሳሌ:- የድመት፣የውሻ፣የቤት፣ወዘተ ማዘጋጃት፤
2. ፕዘሎቹን ገጣጥመው ማሳየት፤
3. ሕፃናት በዩት መሠረት እንድሰሩ ማድረግ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

ምን ምን ዓይነትፕዘሎችን ታውቃለችሁ?

18ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 16:- የግጥም ቅርጫት

“የግጥም ቅርጫት” የሚለውን ጨዋታ እንዲጫወቱ በማድረግ በሚያውቋቸው ፊደላት ቃላትን እንዲመሠርቱ ይርዷቸው።ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ከ6-10 የተለያዩ ዕቃዎችን ማዘገጃትና ሰብስቦ በቅርጫት ወይም በሳጥን ውስጥ ማስቀመጥ።
2. ሕፃናቱን ከእርስዎ ፊት ለፊት በክብ ወይም በተከታታይ ረድፍ ማስቀመጥ፤
3. “የግጥም ቃል ጨዋታ ልንጫወት ነው! በቅርጫቱ ዙሪያ ልናልፍ ነው፤ አንድን ቃል ስል ከቅርጫቱ ውስጥ ግጥሙ በዚህ ቃል የሚጀምር ነገርን ትወስዳላችሁ። የግጥም ቃል ልክ እንዲህ ያለ ድምጽ ያለው አንድ ነገር እንደሆነ ያስታውሱ” ከቅርጫቱ ውስጥ ቦረቁን እንድትወስዱ ከተናገርኩኝ እናንተ ደረቁን ትወስዳላችሁ። ምክንያቱም ይህ ድምጽ እርስ በእርሱ ተመሳሳይ ስለሆነ ነው። የግጥሙ ቃላት ቦረቁ እና ደረቁ ናቸው። የምትጠሩት ቃል የግድ ትክክለኛ ቃል መሆን እንደሌለበት አስታውሱ። ልክ እንደ ደረቁ ያለ የማስመሰያ ቃል ሊሆን ይችላል።
4. ቅርጫቱን ወደ መጀመሪያው ሕፃን ያሳልፉ ከዚያ በቅርጫቱ ውስጥ ካሉት ዕቃዎች በአንዳቸው የሚጀምር ግጥምን ቃል ይጥሩ።
5. ሕፃናቱ እርስዎ ባሉት ቃል የሚጀምር ዕቃን እንዲወስዱ ይጠይቋቸው።

6. በትክክል ከመረጠ ምስጋና ያቅርቡለትና በቅርጫቱ ውስጥ ያለውን እቃ እንዲተካ ያድርጉ። ከዚያም ወደሚቀጥለው ሕፃን ያሳልፉ። በትክክል ካልመረጠ የዕቃውን ስም እና ድምጹን እንደገና ይጥሩ። እና ተመሳሳይ ድምጽ እንዳላቸው ይጠይቁ። ሕፃኑ ሌላ ቃል እንዲመርጥ እና የዕቃውን ስም እና ድምጹን እንዲደግፍ ያድርጉ። ይህንን ለአንድ ደቂቃ ውይይት ሕፃኑ ዕቃውን በትክክል እስኪመርጥ ድረስ ያድርጉ።
7. ከዕቃዎች ብዛት የበለጠ ብዙ ልጆች ካለዎት አዲስ የግጥም ቃል (ለ2ኛ እና 3ኛ እና ለመሳሰሉት ጊዜ ዕቃው ሲመረጥ) ይጠቀሙ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

ከጨዋታው ምን ምን ዓይነት ቃላትን መመሥረት ቻላችሁ? የትኞቹን ቃላት መመሥረት ከበደችሁ?

19ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 17:- አካባቢያችንን እንገንባ

“አካባቢያችንን እንገንባ” የሚለውን የተግባር ጨዋታ በማጫወት አካባቢ ምን ማለት እንደሆነ እንዲገነዘቡ ይርዳቸው። ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

ከሕፃናቱ ጋር ስለአካባቢ ግንባታ ማለትም የሚወዱትንና መሻሻል የሚያስፈልጋቸውን ጉዳዮች ላይ በመወያየት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች በመከተል ጨዋታውን እንዲጫወቱ ማድረግ።

1. ፊሊፕ ቻርት በማዘጋጀት ሕፃናቱን ከ5-6 ቡድን መፍጠር ወይም መምህሩ ውጭ በመውጣት ንጹሕ የአፈር ቦታ መምረጥ ። በዚህ ቦታ “ሞዴል አካባቢ” መገንባት
2. መምህሩ አሁን አካባቢያችንን ልንገነባ ነው በማለት ለቡድኖቹ መንገር። በመቀጠል ሕፃናቱ በአካባቢያቸው ያሉ ነገሮችን (ለምሳሌ ፣ ትምህርት ቤት፣ መንገድ፣ ዕፀዎች፣ እንስሳት፣ ሆስፒታል፣ ገበያ) እንዲለዩ ማድረግ።
3. ከአካባቢ የሚገኙ ዕቃዎች (ጭቃ፣ ወረቀት፣ ኮላ፣ ጥጥ፣ ቅጠል፣ እንጨት፣ ባለቀለም እርሳስ፣ የተለያዩ ቀለሞች) ለሕፃናት በመስጠት ከላይ የተዘረዘሩትን አካባቢዎች በምርጫቸው መሠረት እንዲሠሩ ማድረግ።
4. በወረቀት ላይ በሠሩአቸው አካባቢዎች በመካከላቸው የተወሰነ ርቀት መኖሩን ማረጋገጥ፤
5. አካባቢው ተገንብቶ ካለቀ በኋላ ስለሠሩአቸው ሥራዎች ሕፃናቱን ማወያየት።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. ከጨዋታው በጣም የወደዳችሁት ምንድን ነው? ለምን?
2. መሻሻል ያለባቸውስ የትኞቹ ናቸው?

20ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 18:- ሰው ሰራሽ

“ሰው ሰራሽ” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት ስለ አካባቢያቸው እንዲገነዘቡ ያድርጉ።

1. የቤት፣ የት/ቤት፣ የጤና ተቋም፣ እና የተለያዩ ቁሶች የሚያሳይ ሥዕል በማቅረብ ህጻናት ስለ አካባቢያቸው በሰው ስለተሰሩ ነገሮች እንዲያውቁ ማድረግ።
2. በመቀጠልም ሰው ሰራሽ የሆኑትን ክልሆኑት እንዲለዩ ማስገንዘብ።

የመወያዦ ፕደቁዎች

ሰው ሰራሽ የሚባሉ ነገሮች ምን ምን ናቸው?

22ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 19:- መሬት ምን እለች

“መሬት ምን እለች” የሚለውን ጨዋታ በማጫወት ስለ አካባቢ እንክብካቤ አስፈላጊነት እንዲያውቁ ይርዷቸው።ይህን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተለውን ቅደም ተከተል ይከተሉ።

1. ሕፃናቱን ወለል ላይ ክብ ሠርተው እንዲቀመጡ ማድረግ፤
2. መሬት ምግብ፣ ውሃና የመሳሰሉትን ጥቅሞች ትሰጠናለች። ካልተንከባከብናት ግን እነዚህን ሁሉ በአግባቡ አትሰጠንም በማለት መግለጽ፤
3. መሬት አፍ አውጥታ መናገር ብትችል ምን የምተለን ይመስላችኋል? እስኪ ገምቱ? በማለት ሀሳባቸውን እንዲገልጹ መጠየቅ። ለምሳሌ ባካችሁ ተንከባከቡኝ፣ ቆሻሻ በመጣል አታቆሽሹኝ፣ በኔ ውስጥ ያሉትን እንስሳትና እፀዎትን አትጉዱብኝ?
4. ሁሉም ክብ ሠርተው የተቀመጡ ሕፃናት መሬት ለሰው ልጆች ምን ልትል እንደምትችልና መሬትን እንዴት መንከባከብ እንዳለብን መጠየቅ።

ወይይት

1. መሬት ምን እንደሚሰማት መግለጽ ትችላላችሁ?
2. መሬትን እንዴት መንከባከብ እንዳለብን ምን የምትነግረን ይመስላችኋል?
3. አካባቢን እንዴት መንከባከብ እንችላለን?

ጨዋታ ቁጥር 20:- በስሜ ውስጥ ያሉ ፊደላት

በስሜ ውስጥ ያሉ ፊደላት የሚለውን ጫዋታ በማጨወት-በራሳቸው እና የሌሎች ሕፃናት ስም የስም ካርዶችን በመጠቀም ፊደላቱን ለመማር እንዲችሉ ማድረግ።

1. ለእያንዳንዱ ሕፃን ስሙ ያለበትን ካርድ፣ ቁራጭ ወረቀት እና እርሳስ ይስጡት
2. ሕፃናቱ ስማቸውን በጥንቃቄ እንዲመለከቱ ይጠይቋቸው።
3. አንድ የስም ካርድ ያለበት (ብዙ ፊደላት የሌሉት ስም ከበደ፣ጫላ፣ሐጎስ) ሕፃኑ ይያዝ። የተቀሩት ሕፃናት ሕፃኑ የያዘውን እንዲመለከቱ ይጠይቁ። የስሙን ፊደል ይለማመዱና ፊደላቱን በዚያው ስም መጥራት።
4. በመቀጠል ሕፃናቱ አንዳቸው ከአንዳቸው ተመሳሳይ ፊደላት እንዳላቸው (ምናልባት የመጀመሪያው ፊደል ወይም ሌላ ፊደል ይሆናል) ልጁ ካርዱን ይዞ እንዲመጣ ይጠይቁ። ልጁ ተመሳሳይ የሆነ ፊደል ወይም ፊደላትን እንዲጠቁም ይርዱት። ሌሎች ሕፃናት ይህንን ማየታቸውን ያረጋግጡ።
5. በዚህ ዓይነት ሌሎች ሕፃናት ጋር ይቀጥሉ። በልጁ ስም ካሉት ፊደላት በአንዳቸው በሚጀምሩ ስሞች ያላቸውን ፊደል በመጠየቅ ይቀጥሉ። እንደገና በክፍሉ ውስጥ ተቀምጠው ያሉ ተማሪዎች ፊደላቱን በደንብ ማየታቸውን እርግጠኛ ይሁኑ። አስተማሪው ፊደላቱን በሰሌዳ ላይ በመጻፍ ማስረዳት።
6. በመቀጠል እያንዳንዱ ሕፃን ስሙን በቁራጭ ወረቀት ላይ እንዲጽፍ ይጠይቁ። በክፍሉ ውስጥ በመዟዟር ችግር ያለባቸውን ተማሪዎች ያግዙ። ሕፃናቱን ለሙከራቸው ያመስግኗቸው። ይህንን ከ15-20 ደቂቃዎች ያድርጉ። በሚቀጥለው ቀን በሌሎቹ ህጻናት ስሞች መድገም።

የመወያዦ ጥያቄዎች

በስማቸው ውስጥ ያሉ ፊደላትን መጠየቅ?

23ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 21:- የጣት ጨዋታ

የኮት ቁልፍ ወይም ዚፕ በመክፈት በመዝጋትና ጣቶችን በመምታት ድምፅ እያሰሙ “የጣት ጨዋታ” እንዲጫወቱ በማድረግ የእጅና የዓይን ቅንጅትን እንዲያዳብሩ ይርዷቸው። በዚህ ጨዋታ:-

1. አዝራር ቁልፎችና ዚፖች ያሏቸው ልብሶች ማዘጋጀት
2. ቁልፎችንና ዚፖችን እንዴት በአግባቡ መክፈትና መዝጋት እንደሚቻል እና ጣቶቻቸውን ተጠቅመው ድምፅ ማውጣት እንደሚችሉ በመደጋገም ማሳየት
3. ህፃናቱ በተመለከቱት መሰረት ቁልፎችን መፍታትና መቆለፍ፣ ዚፖችን መክፈትና መዝጋት እና ጣቶቻቸውን በመጠቀም ድምፅ ማውጣት እንዲለማመዱ ማድረግ

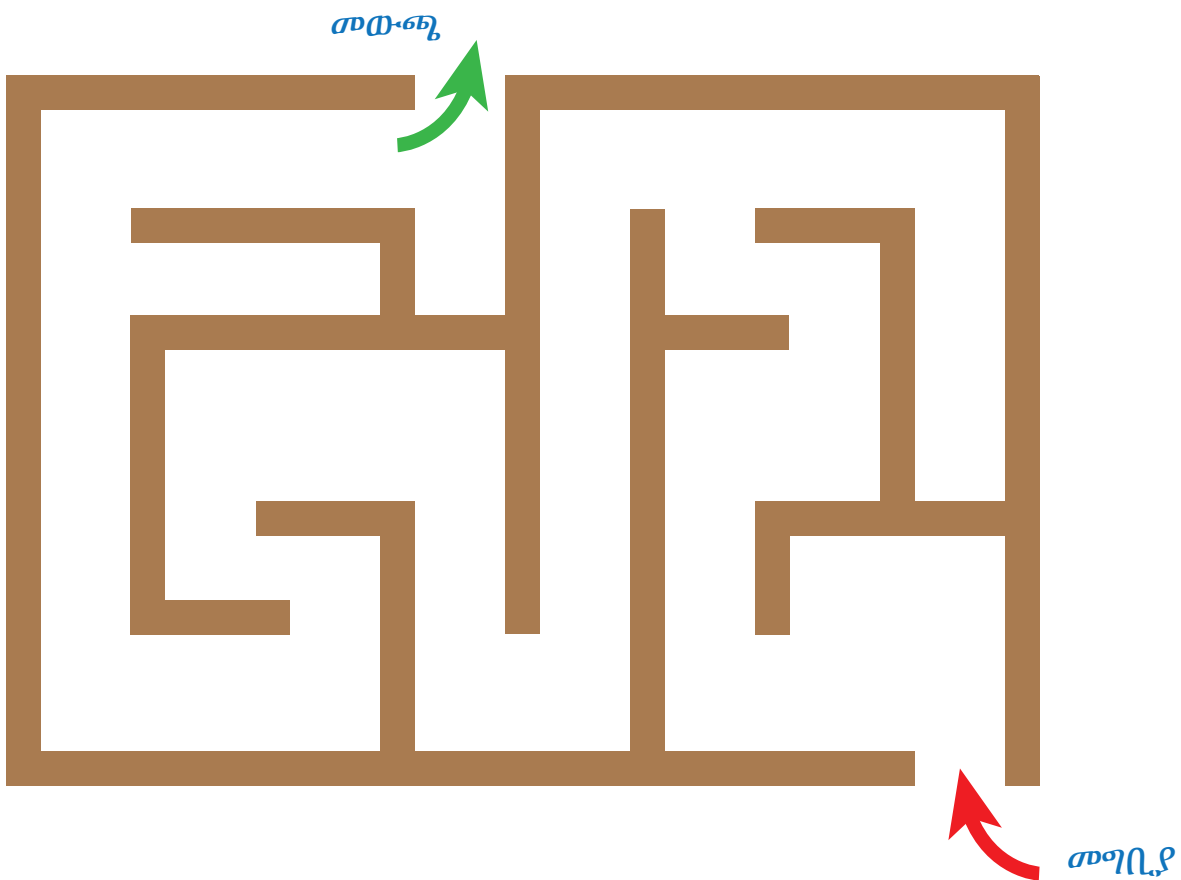
የመወያያ ፕደቄዎች

1. ከመካከላችሁ ማን በጣቶቹ የበለጠ ድምፅ ማውጣት ይችላል? ለምን?
2. በፍጥነት ቁልፎችን ለመገባታትና ለመክፈት ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

ጨዋታ ቁጥር 22:- የመውጫ መንገድን ፍሰጋ

ለሕፃናቱ የሚከተሉትን ሥዕሎች በመስጠት በመግቢያው በር ገብተው ክፍት በሆኑ ቦታዎች ብቻ በማለፍ መካከል ላይ መድረስና ከዚያም መውጫው ላይ እንዲደርሱ በማድረግ የማየትና የማስተዋል ክህልን እንዲያዳብሩ ይርዷቸው። ቀድሞ የደረሰ አሸናፊ ይሆናል።

የመወያያ ፕደቄዎች

1. ጨዋታውን ወደዳችሁት? ለምን?
2. ጨዋታው ይከብዳል? ለምን?

25ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 23:- ፊደላትን የመገጣጠም ጨዋታ

ፊደላትን የመገጣጠም ጨዋታ የተሰኙትን ጨዋታ በማጫወት ቃላትንና ዓረፍተ ነገሮችን እንዲሠሩ ለማድረግ የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ

1. ልጆቹን ከ5-7 አባላት ባሉት ቡድኖች ከፋፍል።
2. ሁሉን ፊደላት የተፃፉባቸው ቁርጥራጭ ወረቀቶችን ፊት ለፊት በሚታይበት የጨዋታው ሜዳ ይበትኑላቸው (እያንዳንዱ ሕፃን ቢያንስ አንድ ፊደል ማየት መቻል አለበት)
3. እያንዳንዱ ቡድን ቢያንስ ከፊደሎቹ ክብ ቢያንስ አምስት ሜትር ርቀው በቀጥታ መስመር እንዲሰለፉ ያድርጉ።
4. የሚከተሉትን በማስረዳት ሠርተው ያሳዩ።
 - የእያንዳንዱ ቡድን የመጀመሪያው ልጅ ብቻ ሲቆም ሌሎቹ ከኃላው/ዋ ይቀመጣሉ።
 - እርስዎ ቀጥሎ ሲሉ የቆሙት ልጆች ፊደላቱን ለማንሳት ወደ መጫወቻ ቦታ ይሮጣሉ።
5. እንደገና ቀጥሎ ሲሉ ፊት ለፊት የቆሙት አዲሶቹ ልጆች በተራቸው ሌሎች ፊደላትን ርጠው እንዲወስዱ ያድርጉ።
6. ሁሉም የየቡድኑ አባላት ጨዋታው ከደረሳቸው በኋላ በየቡድናቸው ሆነው የሰበሰቧቸውን ፊደላት በመጠቀም የሚችሏቸውን ያህል ቃላት እንዲመሠርቱ ያድርጉ።
7. እያንዳንዱ ቡድን የመሠረታቸውን ቃላት በጋራ እንዲያይ ያድርጉ።

የመወያዦ ጥያቄዎች

1. በቡድናችሁ ውስጥ ምን ምን ቃላትን መሠረታችሁ?
2. ከነዚህ ቃላት ውስጥ የማታውቁቸው ቃላት አሉ? የትኞቹ ናቸው?
3. እነዚህን ቃላት በመጠቀም ምን ምን ዓረፍተኛ ነገሮችን መመሥረት ይቻላል?

26ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 24:- የፍራፍሬ ድብልቅ

የፍራፍሬ ድብልቅ የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ

1. ልጆችን ከ6-10 ባሉት ቡድኖች መክፈል።
2. ሁለት እጆችን ወደጎን በመዘርጋት ሳይነካኩ በእጆቹ ርዝመት መጠን ክብ ሠርቶ መቆም።
3. ለእያንዳንዱ ልጅ የፍራፍሬ ስም ስጣቸው። (ለምሳሌ ፖም፣ ብርቱካን እና ሙዝ) እያንዳንዱ የፍራፍሬ ዓይነት በብዙ ልጆች መሰየሙን አረጋግጥ/ጭ።
4. የምትጠቀመው የፍራፍሬ ቁጥር የሚወሰነው ጨዋታውን በሚጫወቱት የልጆች ብዛት (ለምሳሌ በአንድ ቡድን ስድስት ልጆች የሚጫወቱ ከሆነ የሁለት ፍራፍሬዎችን ስም መድብ/ምረጥ/፣ አሥር ልጆች በቡድኑ ካሉ ሦስት የፍራፍሬዎችን ስም ምረጥ)
5. ለእያንዳንዱ ቡድን አንድ ልጅ በመምረጥ መሀል ክብ በመግባት ጠሪ ይሆናል።
6. በክብ ለቆሙት ልጆች ቁራጭ ጠመኔ ወይም ማርከር ስጣቸው።
7. ሁሉም ልጆች የየራሳቸውን ክብ መሬት ላይ ካሰመሩ በኋላ በክቡ መሀል እንዲቆሙ ማድረግ (ሥዕላዊ መግለጫውን ተመልከት)
8. የሚከተሉትን በመግለፅ ሰርተህ አሳይ።
 - ጠሪው ፍራፍሬዎችን ተራ በተራ ይጠራል። በዚያ በተጠራው ፍራፍሬ ስም የተሰየሙ ልጆች ከክቡ በመውጣት የሚቆሙበትን ሌላ ባይ ክብ ለመቆም ጥረት ያደርጋሉ።
 - በአንዴ በአንድ ክብ ውስጥ መቆም ያለበት አንድ ልጅ ብቻ ነው።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ከተጠሩት ፍራፍሬዎች ውስጥ በጣም የምትወዱት የቱን ነው? የምትጠሉትስ ለምን?
2. እነዚህን ፍራፍሬዎች መመገብ ለምን እንደሚጠቅም ታውቃላችሁ?
3. ፍራፍሬዎች የሚሰጡትን ጥቅም ለማግኘት ምን ማድረግ አለብን?

28ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 25:- ሁሉም ሰኞን ይወዳል

ሁሉም ሰኞን ይወዳል የሚለውን ጨዋታ ለማጫወት የሚከተሉትን ቅደም ተከተሎች ይከተሉ

1. የሳምንቱን ቀናት በሰኞ መዝሙር አብረን በጋራ እንዲህ እያልን እንላለን በማለት ለህጻናት መንገር።
2. ሰኞ፣ ሰኞ ሁሉም ሰኞን ይወዳል። ሰኞ መጀመሪያ የሳምንት ቀን ነው።
3. ሕጻናት መዝሙሩን ከመምህራቸው ጋር ማለት እንዳለባቸው መንገር።
4. በዚህም መሰረት ሌሎች የሳምንቱን ቀናት ማለት ወይም በዝማሬ ማለት
5. ማክሰኞ፣ ማክሰኞ ሁሉም ማክሰኞን ይወዳል።
6. ማክሰኞ ደስ የሚል ቀን ነው።
7. የሳምንቱ ሁለተኛ ቀን ነው።
8. ሁሉንም ቀናት በአንዲህ ሁኔታ ህጻናት እንዲዘምሩ ማድረግ።
9. ቀጥሎ ሁሉም ሕጻናት በከብ እንዲቆሙ ማድረግ፣ አንድ ሕጻን ተመርጦ ኳስ እንዲይዝ በማድረግ የመጀመሪያውን የሳምንት ቀን ሰኞ ብሎ ሲጠራ ሌሎች ስለ ሰኞ እንዲዘምሩ ማድረግ።
10. ሌሎች መዝሙሩን እንደጨረሱ ኳሱን የያዘው ህጻን ኳሱን ወደሚፈልገው ህጻን ይቀወወራል ኳሱን የያዘው ህጻን ማክሰኞ ሲል ሌሎች ስለ ማክሰኞ እንዲዘምሩ ማድረግ።
11. በዚህ መሠረት ሁሉም ህጻናት እስከ አሁን እንዲዘምሩ ማድረግ።

የመወያያ ጥያቄዎች

1. የሳምንቱ ቀናት እነ ማን ናቸው?
2. የመጀመሪያ የሳምንቱ ቀን ማን ነው?
3. የመጨረሻ የሳምንቱ ቀን ማን ነው?

30ኛ ሳምንት

ጨዋታ ቁጥር 26:- ገፀ ባህሪያትን በመወከል መጫወት

የሚያውቋቸውን ተረቶች መርጠው ገፀ ባህሪያትን በመወከል እንዲተውኑ:-

1. ከዚህ ቀደም የሚያውቋቸውን ተረቶች እንዲያስታውሱና ከመካከላቸው ለትወና የሚቀሉ ተረቶችን እንዲለዩ ይርዷቸው
2. በተመረጠው ተረት ውስጥ የሚስማማቸውን ገፀ ባህሪ እንዲወስዱ ይርዷቸው
3. የተረቱን ገፀ ባህሪያት ወክለው ሲጫወቱ ተረቱን የተገነዘቡበትን አግባብ በመረዳት ማሻሻያዎቻቸውን እንዲያስተውሉ ማገዝ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ተረቱን እንዴት አገኛችሁት? ወደዳችሁት? ለምን?
2. የትኛውን ጨዋታ በጣም ወደዳችሁት?

ማውጫ

መግቢያ	142
መዝሙር ቁጥር 1:- እንሂድ ትምህርት ቤት	143
መዝሙር ቁጥር 2:- የሰውነት ክፍሎች	143
መዝሙር ቁጥር 3:- ትንሽ ትንሽ ወፎች	144
መዝሙር ቁጥር 4:- የቤት እንስሳት መዘመር ይችላሉ	144
መዝሙር ቁጥር 5:- እናጨብጭብ እንደሰት	144
መዝሙር ቁጥር 6:- የቀሰም ዓይነቶች	145
መዝሙር ቁጥር 7:- እጅ መታጠብ እንደዚህ ነው	145
መዝሙር ቁጥር 8:- ወንድሜ ያዕቆብ እህቴ የሺ	146
መዝሙር ቁጥር 9:- ሁላችን በእንድነት	147
መዝሙር ቁጥር 10:- እንድ ሳይ እንድን ጨምራ	147
መዝሙር ቁጥር 11:- ወሳጆች	148
መዝሙር ቁጥር 12:- አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ሳይ	148
መዝሙር ቁጥር 13:- ች ፈረሴ	149
መዝሙር ቁጥር 14:- አረሪቷ	149
መዝሙር ቁጥር 15:- ንጽሕናችንን እንጠብቅ	150
መዝሙር ቁጥር 16:- የቲቲ ቡችሊት	150
መዝሙር ቁጥር 17:- ፊደል መማር እወዳለሁ	151
መዝሙር ቁጥር 18:- ትንሽ ፍየል	151
መዝሙር ቁጥር 19:- አስማወቅ ይብቃ	151
መዝሙር ቁጥር 20:- ሳይንስ ሳይንስ	152
መዝሙር ቁጥር 21:- ወሬቷን እሆናለሁ	152
መዝሙር ቁጥር 22:- ጎበዝ ተማሪ	153
ባሕላዊ ጨዋታ ቁጥር 23:- ሆያ ሆዴ	153
መዝሙር ቁጥር 24:- አበባየሆሽ	154
መዝሙር ቁጥር 25:- የሳምንቱ ቀናት መዝሙር	154
መዝሙር ቁጥር 26:- በዚያ በበጋ በዚያ በበጋ	155
መዝሙር ቁጥር 27:- እንኳን ደስ አላችሁ	155
መዝሙር ቁጥር 28:- ኩኩሉ	156

መግቢያ

“በሙዚቃ ክፍለ-ጊዜ” ከዚህ መምሪያ ጋር ተያይዘው የተሰጡት መዝሙሮች የሳምንቱን ትምህርት የሚያጠናክሩ ናቸው። በመጀመርያ የመዝሙሩን ዜማ ሀረግ በሀረግ በመክፈልና በመደጋገም ያሰሙክቸው። በመቀጠል ሕጻናቱ እርሳዎን ተከትለው ዜማውን እንዲዘምሩ ያለማምደቸው። ከዚያም የመዝሙሩን ዜማ በአጠቃላይ የአዘማመር ዘዴ ማሳማት። በመጠኑም ቢሆን ማስታወስ መቻላቸውን ካረጋገጡ በኋላ መዝሙሩን ከሲዲድ በማሰማት ወይም በቃልዎ አብረዋቸው በመዘመር ትምህርትን ያጠናክሩ። ከዘመሩም በኋላ በመዝሙሩ ውስጥ የሰሟቸው ቃላትና የተረዱት ጽንሰ-ሃሳብ ቀደም ብለው ከተማሩት ከየትኛው የትምህርት ክፍል ጋር እንደሚያያዙ ይጠይቋቸውና ያወያዩዋቸው።

በዚህ ጥራዝ ውስጥ የተለያዩ ናሙና መዝሙሮች ቀርበዋል። እነዚህ መዝሙሮች ለመነሻነት የቀረቡ ስለሆነ እንደየአካባቢው ተጨባጭ ሁኔታው በማዳበርና የተለያዩ መዝሙሮችን፣ ባህላዊ ጨዋታዎችን፣ ዘፈኖችን፣ ዳንኬራዎችንና ቀላል የምት ሙዚቃ መሣሪያዎችን በመጨመር መጠቀም ይቻላል።

1ኛ ሳምንት

የመዘቃ ጊዜ

መዝሙር ቁጥር 1:- እንሂድ ትምህርት ቤት

እንሂድ ትምህርት ቤት (2)
 እውቀት ለመገብደት (2)
 እንሂድ ትምህርት ቤት (2)
 እውቀት ለመገብደት (2)
 ሀ ሀ እማራለሁ፤
 ቁጥር እቆጥራለሁ፤
 በ ቡንም አውቃለሁ።
 እንሂድ ትምህርት ቤት (2)፤
 እውቀት ለመገብደት (2)።

መዝሙር ቁጥር 2:- የሰውነት ክፍሎች

ራሴ፣ ትከሻዎቼ፣
 ጉልበቶቼና የእግር ጣቶቼ፣
 አፍና አፍንጫዬ፣ ዓይኖቼና ጆሮዎቼ፣
 ናቸው የሰውነት ክፍሎቼ።
 ራሴ፣ ትከሻዎቼ፣
 ጉልበቶቼና የእግር ጣቶቼ፣
 አፍና አፍንጫዬ፣ ዓይኖቼና ጆሮዎቼ፣
 ናቸው የሰውነት ክፍሎቼ። (3)

መዘመር ቁጥር 3:- ትንሽ ትንሽ ወፎች

- 1፣ 2፣ 3 ትንሽ ትንሽ ወፎች፣
- 4፣ 5፣ 6 ትንሽ ትንሽ ወፎች፣
- 7፣ 8፣ 9 ትንሽ ትንሽ ወፎች፣
- 9 ትናንሽ ወፎች (3)::

መዘመር ቁጥር 4:- የቤት እንስሳት መዘመር ይችላሉ

- x2 { የቤት እንስሳት መዘመር ይችላሉ
አሆ! ምን ምን ይላሉ?
ድመት ትዘምራለች ትደንሳለች፣
ሚያው ሚያው ትላለች፣
ሚያው ሚያው ትላለች፣
- x2 { አዝማች የቤት እንስሳት መዘመር ይችላሉ
አሆ! ምን ምን ይላሉ
ውሻስ ምን አለ ምን ምን አለ?
ወ- ወ- ወ- ይላል } x2
አጥንት ይግጣል

2ኛ ሳምንት

መዘመር ቁጥር 5:- እናጨብጭብ እንደሰት

- አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት፣ አራት
- እናጨብጭብ እንደሰት
- አምስት፣ ስድስት፣ ሰባት፣ ስምንት፣
- ዘጠኝ፣ አስር (2)
- እንደበቅ ወንበሩ ስር
- 1ኛ፣ 2ኛ፣ 3ኛ፣ 4ኛ፣ 5ኛ፣ 6ኛ፣ 7ኛ፣ 8ኛ፣ 9ኛ፣ 10ኛ

መዝሙር ቁጥር 6:- የቀስም ዓይነቶች

- አረንጓዴ ቀለም፣
- የመስከረም ለምለም።
- ቢጫ ምን ይመስላል፣
- ብርቱኳን ይመስላል፣
- ቀይ ቀለም እንዴት ነው?
- የሳት ፍም ይመስላል?
- ሰማያዊ ስንል፣
- ሰማይ የሚመስል፣
- ጥቁር ቀለም ማለት፣
- እንደ ከሰል ዓይነት

4ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 7:- እጅ መታጠብ እንደዚህ ነው

- እጅ መታጠብ እንደዚህ ነው እንደዚህ ነው፣
- ፊት መታጠብ እንደዚህ ነው እንደዚህ ነው፣
- ጸጉር ማበጠር እንደዚህ ነው እንደዚህ ነው።

5ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 8፡- ወንድሜ ያዕቆብ እህቴ የሺ

ወንድሜ ያዕቆብ ወንድሜ ያዕቆብ፤

ተኛህ ወይ ተኛህ ወይ፤

ደወል ተደወለ ደወል ተደወለ፤

ተነሳ ተነሳ፤

እሺ እነሳለሁ እሺ እነሳለሁ፤

ፊቴን ታጥቤ ጥርሴን ቦርሼ፤

ልብሴን እለብስና ቁርሴን እበላና፤

ትምህርት ቤት እሄዳለሁ፤

መልካም ዕውቀትን እገብያለሁ፤

እህቴ የሺ እህቴ የሺ፤

ተኛሽ ወይ ተኛሽ ወይ፤

ደወል ተደወለ ደወል ተደወለ፤

ተነሺ ተነሺ።

እሺ እነሃለሁ እሺ እነሃለሁ፤

ፊቴን ታጥቤ ጥርሴን ቦርሼ፤

ልብሴን እለብስና ቁርሴን እበላና፤

ትምህርት ቤት እሄዳለሁ፤

መልካም ዕውቀትን እገብያለሁ።

6ኛ ሳምንት

መዘመር ቁጥር 9:- ሁላችን በአንድነት

አዝማች x2 { ሁላችን በአንድነት በአንድነት
እንጫወታለን፤
ሁላችን በአንድነት በአንድነት
እንጫወታለን፤
ያንተ ቅደኛ የኔ ቅደኛ ነው፤
የኔ ቅደኛ ያንተ ቅደኛ ነው።

አዝማች x2 { ሁላችን በአንድነት በአንድነት
እንደስታለን
ሁላችን በአንድነት በአንድነት
እንጫወታለን።

8ኛ ሳምንት

መዘመር ቁጥር 10:- አንድ ላይ አንድን ጨምራ

አንድ ላይ አንድን ጨምራ ሁለት አደረግሁት አንድን ደምሬ
ሁለት ላይ አንድን ጨምራ ሶስት አደረግሁት አንድን ደምሬ
ሦስት ላይ አንድን ጨምራ አራት አደረግሁት አንድን ደምሬ
አራት ላይ አንድን ጨምራ አምስት አደረግሁት አንድን ደምሬ
አምስት ላይ አንድን ጨምራ ስድስት አደረግሁት አንድን ደምሬ
ስድስት ላይ አንድን ጨምራ ሰባት አደረግሁት አንድን ደምሬ
ሰባት ላይ አንድን ጨምራ ስምንት አደረግሁት አንድን ደምሬ
ስምንት ላይ አንድን ጨምራ ዘጠኝ አደረግሁት አንድን ደምሬ
ዘጠኝ ላይ አንድን ጨምራ አስር አደረግሁት አንድን ደምሬ (2)

9ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 11:- ወላጆቼ

አዝማች x2 { እናትና አባቴን እወዳለሁ
 እህት ወንድሜንም እወዳለሁ
 በሰላም በፍቅር እኖራለሁ!

ወላጆቼ ይመግቡኛል
 ወላጆቼ ያለብሱኛል
 ወላጆቼ ያስተምሩኛል
 ወላጆቼ ይወዱኛል!

አዝማች x2 { እናትና አባቴ እወዳለሁ
 እህት ወንድሜንም እወዳለሁ
 በሰላም በፍቅር እኖራለሁ!

መዝሙር ቁጥር 12:- አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ

አምስት አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ፣
 አንዱ ወድቆ ቢሰበር አራት ይቀራል።
 አራት አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ፣
 አንዱ ወድቆ ቢሰበር ሦስት ይቀራል።
 ሦስት አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ፣
 አንዱ ወድቆ ቢሰበር ሁለት ይቀራል።
 ሁለት አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ፣
 አንዱ ወድቆ ቢሰበር አንድ ይቀራል።
 አንድ አረንጓዴ ጠርመሶች ጠረጴዛ ላይ
 አንዱ ወድቆ ቢሰበር ባዶ ይቀራል (2)

11ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 13:- ቼ ፈረሴ

ቼ ቼ ቼ ፈረሴ (2)

ነጭ ፈረሴ ላይ ተቀምጫለሁ

ቼ ቼ ቼ እያልኩኝ እጋልባለሁ

ቼ ቼ ቼ ፈረሴ (2)

ቡኒ ፈረሴ ላይ ተቀምጫለሁ

ቼ ቼ ቼ እያልኩኝ እጋልባለሁ

ቼ ቼ ቼ ፈረሴ (2)

ጥቁር ፈረሴ ላይ ተቀምጫለሁ

ቼ ቼ ቼ እያልኩኝ እጋልባለሁ

12ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 14:- ሸረሪቷ

ቀስ በቀስ ሸረሪቷ

ወደ ላይ ወደ ላይ ወጣች

ነፋሱ ነፍሶ

ነፋሱ መጥቶ አወዛወዛት

ዝናቡ ዘንቦ

ዝናቡ መጥቶ

ወደ ታች ወደ ታች

ወደ ታች ጣላት

መዘመር ቁጥር 15:- ንጽሕናችንን እንጠብቅ

አዝማች x2 {
 ሁልጊዜ ጥዋት ስንነሳ
 መጀመሪያ እንፀዳዳ
 ፊታችንን እጃችንን
 በሰሙና እንታጠባለን
 ጥርሳችንን እንቦርሻለን
 ቁርሳችንን እንድንበላ
 እጃችንን እንታጠባለን
 ትምህርት ቤት እንጤዳለን
 ሁልጊዜ ይህን እናደርጋለን (2)

አዝማች x2 {
 ሁልጊዜ ጥዋት ስንነሳ
 መጀመሪያ እንፀዳዳ

13ኛ ሳምንት

መዘመር ቁጥር 16:- የቲቲ ቡችሲት

የቲቲ ፤ በቶሊት ፤ በየቆሻሻው ልክሰክሰች
 ባልተጠበ እጇ እየጎረሰች
 አመጣት አስታወካት ፤ አስቀመጣት ፤
 ወደቀች ፤ ተንፋራፋረች።

መዘመር ቁጥር 17:- ፊደል መማር እውዳስሁ

ሕፃናት፤ እንማር ፤እንመራመር
 ፊደልን፤ ለማወቅ፤ በርትተን፤ እንጣር
 “በ” እንደ በር ነች
 “ቀ” ወገቧን ይዛለች
 “ጠ” ሦስት እግር አላት
 “መ” መነፅር መሳይ ናት (2)

መዘመር ቁጥር 18:- ትንሽ ፍደል

ይህች ትንሽ ፍደል ቀበጠች
 በቅርጫት ታዝላ ገበያ ዋለች
 ይህች ትን ሽፍ የልጠገባች
 ለምለም ሳሯን በልታ ቤት እየዋለች
 ይህች ትንሽ ፍደል ትጮሃለች
 ሚያሚያ እያለች
 ወደቤቷ እየገባች።

15ኛ ሳምንት

መዘመር ቁጥር 19:- አለማወቅ ይብቃ

ቀ ቁ ቂ ቃ አለማወቅ ይብቃ።
 ቀ ቀሁሉም አወቀ።
 ቀ ቁ ሁላቸውምንቁ።
 ቂ ቂ አንቺምአወቂ
 ቃ ቃ አለማወቅ ይብቃ።

16ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 20:- ሳይንስ ሳይንስ

ሳይንስ ሳይንስ መድሐኒቱ፤
 ያስተማረኝ ጤንነቱ፤
 ፊቴን ታጥቤ ቁርሴን ስበላ፤
 እጄን ታጥቤ ምሳዬን ስበላ፤
 እግሬን ታጥቤ ማታ ስተኛ፤
 በሕልሜ አየሁኝ ሳይንስ ሳጠና፤
 ሳይንስ ሳይንስ መድኃኒቱ፤
 ያስተማረኝ ስለጤንነቱ።

18ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 21:- ወሬቷን እሆናለሁ

1፣ 2፣ 3
 ወሬቷን እሆናለሁ፤
 በአየር ላይ እበራለሁ፤
 4፣ 5፣ 6
 በአበቦች በላይ፤
 ወደላይ ወደላይ
 7፣ 8፣ 9፣ 10
 ቢራቢሮ እሆናለሁ፤
 በሰማይ እበራለሁ፤
 አውሮፕላን እሆናለሁ፤
 በሰማይ እበራለሁ፤
 በአበቦች በላይ፤
 ወደላይ ወደ ላይ።

19ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 22:- ጎበዝ ተማሪ

ጎበዝ ተማሪ በጣም ጠንቃቃ ነው፤
 ሲሄድ በመንገድ ላይ እያስተዋለ ነው፤
 መኪና ሲመጣ ቀጥታ እንዲታየው፤
 የመንገዱን ግራ ይዞ ነው የሚሄደው።

26ኛ ሳምንት

ባሕላዊ ጨዋታ ቁጥር 23:- ሆያ ሆዩ

ሆያ ሆዩ ሆ! (4)
 የኔጌታ ሆ!
 የሰጠኝ ሙክት ሆ!
 ባለጨማ ነው ሆ!
 ባለምልክት ሆ!
 መስከረም ጠባ ሆ!
 እሱን ሳነክት ሆ!
 የኔ እመቤት ሆ!
 ገላሽ ያበራል ሆ!
 እንደ ቆርቆሮ ሆ!

መዝሙር ቁጥር 24:- አበባየሆሽ

አበባየሆሽ - ለምለም (2)
 ባለንጃሮቹ - ለምለም
 ቁሙ በተራ - ለምለም
 እንጨት ሰብራ - ለምለም
 ቤት እስክሰራ - ለምለም
 እንኳን ቤትና - ለምለም
 የለኝም አጥር - ለምለም
 እደጅ አድራሰሁ - ለምለም
 ኮከብ ስቆጥር- ለምለም
 ቤት እስክሰር - ለምለም
 አደይ የብር ሙዳዬ ኮለል በይ

27ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 25:- የሳምንቱ ቀናት መዝሙር

1፣2፣3፣4፣5 እንማር እንጫወት፤
 6፣7 አንድ ሳምንት 7 ቀናት።
 ሰኞ፣ ማክሰኞ፣ ረቡዕ፣ ሐሙስና ዓርብ 5 ቱ ቀናት፤
 መጣን ትምህርት ቤት ዕውቀት ለመገባየት።
 ቅዳሜና እሁድ አረፍን ከቤት፤
 ስንጫወት ስንጫወት ናፈቀን ትምህርት ቤት። (2)

29ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 26:- በዚያ በበጋ በዚያ በበጋ

በዚያ በበጋ (2)
 ውሃ ጠፍቶ በፍለጋ
 መሸበትና ተመልሶ ገባ
 እህቱን አያት ስትገባ
 ልትወስደው በንጋት ይዟት ሄደ በቁልቁለት
 ደግሞ ተገዘው
 አባይ ደረሱ
 ለመሻገር ሲሞክሩ ድምፅ ሰማች
 የሱ እህት
 ዝናብ ዘነበ ክረምት ገባ
 አለቀሰ የደስታ እንባ

31ኛ ሳምንት

መዝሙር ቁጥር 27:- እንኳን ደስ አላችሁ

እንኳን ደስ አላችሁ እንግዶች ወለጆች፤
 እንኳን ደስ አላችሁ መላው መምህሮች።
 እጅግ ደስ ብሎናል በጣም አርክቶናል፤
 ለዚህ መብቃታችን ኩራት ተሰምቶናል።
 ባላለፍነው ጊዜ በኬጂ ቆይታ፤
 አለብን ውለታ አለብን ትዝታ።
 ኮትኩታ አሳድጋ ለዚህ ላበቃችን፤
 ምስጋና ይድረሳት ለመምህራታችን፤
 ኮትኩቶ አሳድጎ ለዚህ ላበቃችን፤
 ምስጋና ይድረሰው ለመምህራችን።

መዝሙር ቁጥር 28:- ኩኩሱ

ኩኩሱ - አልነጋም (4)

አረ ልጆች ልጆች እንጫወት በጣም

ከእንግዲህ ልጅነት ተመልሶ አይመጣም

ልጅነቴ ልጅነቴ ማርና ወተቴ (2)

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሰድስተኛ ጥራት

(ተረጎፎ: የክፍል ውጪ ጨዋታ፣ የተግባር ስምምነት፣ ሥነ ጥበብ፣
የክፍል ውስጥ ጨዋታ እና መዘቃ)

ISBN: 978-99944-2-885-1

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ትምህርት ሚኒስቴር

ዋጋ: 100.00